

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes száma helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 738. Kiadóhivatal 708.

Templom-e vagy kórház?

Budapest, november 30.

Templomokra nagyobb szükség van, mint kórházakra! — kiáltotta tegnap délután a főváros közgyűlésén egy nekihevült városatya, amikor azon vitáztak, hogy megszavazzák-e az angol kisasszonyoknak a kért félmilliót és a dominikánusoknak a kért kétszáz ezer koronát? És az érző szívű ember megdiderg ettől a mondástól, melynél nyersebben, brutálisabban lehetetlen volna kifejezni a szűkkeblű felekezeti önzést, az elvakult fanatizmust. Sápadt arcoknak, nyomorgó, lázban égő, szenvedésben sanyargatott ember-vazának egész légiója vonul fel erre a szóra, a legszomorubb, a szívet legjobban facsaró kinrekedtek karaványa. Azoké, akik betegen, szenvedőn, kereset nélkül a meleg otthonból, védő fedél alól rekedtek ki az utcára. Ha nincs kórház, ha kevés a kórház, hova legyenek ők szegények? Koldus ember, beteg ember duplán nyomorult ember. Az ilyennek nincs barátja, nincs segítő társa. Minden ajtó csukva áll előttük. A templomajtó, az igaz, hogy nyitva vannak: fényes nagy bazilikák, székesegyházak, falaikról csüng az aranyozás, oltáraik csupa márvány, ragyogó drágaság. A templomok azonban hidegek. A kemény fapadok nem pótolják a puha, melegre vetett ágyat. A miséző pap szava lehet szép, lehet lélekmeló. De

annak a füle, akinek tagjait a láz gyötri, süket a misztikus igék iránt. Az ilyen embernek az orvos vigasztaló szavára, okos, enyhülést hozó tanácsára van szüksége.

Alig egy-két hete, hogy a lapok megírták egy beteg kálváriáját, akit kórházról-kórházra hurcoltak a mentők és sehhol sem tudtak elhelyezni. Minden ágy telve volt. Minden szoba tömve betegekkel. Sőt nem csak a szobák, hanem a folyosók és a lépcsőházak is. Budapesten csakugyan kevés a kórház. Hát akkor kik azok, akiknek nagyobb szükségük van templomokra, mint kórházakra? Kik azok, akik akkor, amidőn a főváros annyira szegény, hogy a legelembb humanitárius kötelességeinek teljesítésére is képtelen, nem is szólva a kulturális kötelességekről, az analfabétákról, akik iskola nélkül maradnak, az utcákról, amik köveztelenek és rosszul világítottak, az adósságokról, amelyek fizetetlenek, a tisztviselőkről, akik nincsenek úgy dotálva, ahogy ez egy büszke főváros alkalmazottaihoz illenék — elég gazdagnak itélik a fővárost, hogy majdnem egy kerek milliót ajándékozzon az angol kisasszonyoknak templomot emelni, a dominikánusoknak zárdát építeni?

A papok és a papok szoros barátai voltak azok, akik így vélekedtek s bizonyos, hogy éppen annak az ügynek ártottak ezzel legtöbbet, amelyiknek használni akartak. Nem az igazi keresztényi

szellem, nem a valódi krisztusi ige szólt meg bennük, hanem a farizeusi szó: a vallás lényegét a formában, a templomban, a papban kereső. Az ő szempontjukból volt szerencsétlen dolog a kórháznak és templomnak ilyen szembeállítás, mert bizony Krisztus maga, hogyha választani engedik, nem a templomot, hanem a kórház építését választaná. Az a Krisztus, aki annyira szerette a szenvedőket, a nyomorultakat, aki olyan örömmel, olyan készséggel enyhítette a mások fájdalmait, nem is választhatna mást. Az igazi kereszténység papjai nem csak reverendában járnak, hanem egyszerű fehér vászon orvosi kabátban is. Az igazi kereszténység nem csak oltár előtt áldoz, hanem a betegágy előtt is s kétségtelen, hogy az Ur színe előtt egy kellő időben nyújtott kanál orvosság fölér a legszebb imádsággal.

Azokat, akik a főváros segélyét kérték és akik templom után való nagy áhítóságukban megfelejtkeztek arról, hogy egy terhek alatt roskadozó város újabb áldozatát kérik, még meg tudjuk érteni valahogy. De a közgyűlés többsége, a város atyái hogyan jutottak odáig, hogy ezt a milliót meg is adják? A városatyáknak kötelességük volna, hogy elsősorban annak a városnak az érdekeit nézzék, amelyet képviselnek. Papok, papbarátok megfelejtkezhettek azokról a kórházokról, amelyek nincsenek, megfelejtkezhettek a köveztelen

Damjanich Jánosné.

— 1819—1909. —

Nagy ember feleségének lenni legtöbbször mostoha sors. Ha az asszony be is éri a maga szűk házi körével s boldog, ha a férfi kint az életben sikereket arat, mégis némi szelid keserűséggel érzi, hogy minduntalan osztozkodnia kell a zajló eseményekkel amelyek a maguk számára foglalják le az embert, minden más érzést háttérbe szorítva a maguk izgalmait égetik a hírnévvel sujtottat. A dicsőségből, az érdemből morzsák jutnak az asszonynak, aki talán nagy részese a sikernek, buzdítója, tanácsadója a közéletben megcsodált férfiaknak és gyakran akadályozója, karriert rontó esztelenségeknek.

Damjanichnének alig volt ideje, hogy férjét segítse, de rettenetesen hosszú ideje maradt, hogy a vértanuságot szenvedett szerelme gyászolja és viselje szívében az oltáhatatlan gyűlöletet boldogságának megrontói iránt. Mindössze két évig voltak házások s ezt az időt se töltötték együtt: a hős katonát harcztérre szólította végzete, majd az aradi várba sodorta, hogy onnan a bitó alá vigye.

Dalás osztrák tiszt volt Damjanich János, amikor Csernovics Emiliát megismerte. A százados Temesvárról gyakran átrándult Aradra, s egyszer ott mulatása közben megismerte a főbíró lányát. A hatalmas természetű, szenvedélyes tiszt szerelme gyűlt és a fiatal,

szelid lányka boldogan viszonzta a szerelme. A rácz származású katona gyakori vendége lett az aradi főbíróknak, ahol kedvelték, mert egyenes jellemű, bátor székimondó volt és szerette a magyart. A fiatal Emilia gyakran csöndesítette le, amikor az osztrák szellemet s az osztrák tisztikart szidta, s amikor rácz testvéreiről mondott, szigorú ítéletet. De azért titokban mindig örült, hogy szerelme magyar érzelmű és valószínű, hogy ezt az érzést erősítette és erősítette Damjanichban. Három évig voltak jegyesek, mert a tiszt nőülvése akkoriban rengeteg akadályba ütközött s csak 1847. augusztus 30-án léphettek a pap elé. A szabadságharc kitöréseig nincs följegyezni való a házaspárról: boldogan s egymást szeretve éltek egymás mellett. A császári sereg 61-ik számú gyalogezredében szolgált Damjanich százados, de bajtársaival keveset érintkezett, mert osztrákellenes érzelmei miatt a tisztok huzódtak tőle. Természetes, hogy a katonaasszonyok viszont nem szívesen találkoztak a fiatal Emiliával, aki örült ennek a tartózkodásnak, mert így többet lehetett az urával.

Nem volt nyugodt életük. Damjanich századosnak mind sürűbben gyűlt meg a baja fölfebbvalóival és amikor a szabadság szelölője fujdogálni kezdett, s Damjanich nyíltan föllépett a régi katonai rendszer ellen, rájuk szakadt az első esemény, amely rugója lett a későbbi fejleményeknek: a századosot elhelyezték Olaszországba. Damjanich nem enge-

delmeskedett az áthelyezési parancsnak s nemsokára a magyar seregnél találjuk. Ide is a fiatal asszony segítette. A magyar minisztérium közbenjárására őrnaggyá nevezik ki és rövid idő múlva ő a legszigorubb de egyuttal legkiválóbb tisztje a magyar seregnak.

Ettől kezdve a házastársak gyakrabban élnek távol egymástól, mint egymás mellett. A hős katona csatát csata után viv és alig szakít magának annyit időt, hogy asszonyának néhány sort küldjön. A mindig derült, társaságban elmés ember egészen a magyar ügynek szenteli magát s ettől kezdve az asszony élete kálváriajárás. Örökös aggodásban mulnak napjai és hiába hőslelkű, buzgó imában tölti idejét és remegve lesi a híreket a harcztérrel. S van is aggodni valója. Damjanich mindenütt ott akar lenni, ahol a legnagyobb a veszély. Megvívja a híres szolnoki ütközetet, azután dönt Nagy-Sarlónál. Komáromban találkozik feleségével, s egy kis ideig úgy látszik, hogy a házastársak egy darabig távol a veszélytől élvezhetik a viszontlátás örömeit: Damjanich a fölszabadított Komáromban kapja Görgey parancsát, hogy menjen Debreczenbe és vegye át ideiglenesen a hadügyi tárczát, amelyet Görgey a hadsereg reorganizálására való tekintettel ki akar venni Kossuth kezéből. Egy nappal az elutazás előtt Damjanich szekere fölborul és a hős tábornok a lábát törí. Betegen, harcztérrel, elkéserevő igy jut feleségéhez. A szerető hit-

sötét utcákról, a deficites budgetról, a hiányzó iskolákról, a rosszul fizetett tisztviselőkről, a tömérdek mizériáról, melyek türhetetlenné és elviselhetetlenül drágává teszik ebben a városban az életet. Csak éppen nekik, a városatyáknak nem lett volna szabad mindezekről megfeledkezniük, mert őket a városi érdekek gondozására ültette helyükre a közbizalom. Csak éppen nekik lett volna kötelességük annak a szigorú mérlegelése, hogy akkor, amidőn a főváros mindig újabb kölcsönökre szorul és amikor csak a múlt esztendőben is nyolcz százalékkal kellett emelni a fővárosi polgárok pótdadját, hogy a budget egyensulya föl ne boruljon, zárda-építésre, templomépítésre áldozhat-e pénzt?

Ugy kell lenni, hogy valami álfélelem, mintha az Isten háza ellen nem illenek szavazniok, tartotta vissza őket attól, hogy a kérelmet megtagadják s a sok százezret inkább égetőbb szükségű intézmények számára reklamálják.

Az utókor fel fogja jegyezni, hogy az Urnak ezerkilencszázkilencedik esztendejében Budapesten a papok élelmesei és a városatyák — legalább ebben az egy kérdésben — élhetetlenek voltak. S ennek az élhetlenségnek és ennek az élhetlenségnek monumentális emléke lesz az angol kisasszonyok félmillió temploma.

Budapest, november 30.

A horvát bán utazása. Báró Rauch Pál horvát bán kétnapi budapesti tartózkodás után, mely idő alatt Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Josipovich Géza horvát miniszterrel tanácskozott és több minisztériumban horvát ügyeket intézett el, ma éjjel tizenegy órakor visszautazott Zágrábba.

A nagyszombati mandátum. Nagyszombati jelölt: Dr. Gündisch Guidó, a nagyszombati második kerület képviselőjelöltje, vasárnap tartotta programbeszédét, melyben kijelentette, hogy a nagyszombati szász kerületi választmány által hozott határozat értelmében az alkotmány-párthoz tartozónak vallja magát. A mai viszonyok közt — ugy-

ves az ilyen áron vásárolt boldogságnak is örvend. Szeretettel ápolja nyugtalan férjét, akinek harcziás lelke ott bolyong a harezmezőn és fogcsikorgatva siettetli a gyógyulást. Damjanich egy kis ideig Komáromban nyomja az ágyat, azután felesége fölhozza Pestre, hogy az itteni orvosok kezeljék. Hosszabb ideig ekkor volt együtt a házaspár. Eleitük azonban nem volt nyugodt, mert kettőjük közé odaállt a szabadság ügye. A táborok, bár szerette nejét, minden gondolatával a csatákon volt, ahonnan a vezér kidőltével egyre érkeztek a leverő hírek. Damjanich nélkül élettelenek voltak katonái. A rend fölbomlott, a bátorság, mintha megcsökkenne volna: nem voltak a régiak. A szerető asszony némán szenvedett és azon volt, hogy férje helyzetét enyhítsen. Nem tartott sokáig ez az állapot. Az események gyors egymásutánban következtek. Damjanichék Aradra költöznek, ahol a beteg tábornok átveszi a vár parancsnokságát. A hőselkü asszony ekkor már sejtí, hogy a magyar ügy elveszett és fokozottan aggódik férjéért s amikor Görgey parancsa megérkezik az aradi várba, hogy le kell tenni a fegyvert, az asszony sirva kéri férjét, hogy óvja életét. A bátor katona mégis föltétlenül adja át a várat Buturlin orosz tábornoknak, aki a czár parancsára osztrák kézbe szolgáltatja a foglyokat. Damjanich ekkor már tudta, hogy elveszett. Pedig gondoskodhatott volna magáról, mint ahogy gondoskodott Kossuthról, akit az ő lovai szöktettek Lugos felé. Még Gergely Károly most is

mond — valósággal szükségesnek tartja, hogy a szászok a párthoz tartozzanak. A szászok a 67-es kiegyezés alapján állanak és ennél fogva az önműködő bank felállítására iránt indított akciókat nem támogathatják. Követelik a készfizetések felvételét, de ellenzik azt, hogy a hadsereg egyeségét katonai engedelményekkel megbolygassák. Andrassy plurális választói reformját kedvezőbbnek tartja a szászokra nézve, mint a Kristóffy tervezetét. Ezután a népgyűlés egyhangulag közfelkiáltással dr. Gündisch Guidót a nagyszombati második kerület képviselőjelöltjévé kandidálta. A választás december 9-én lesz.

A minisztertanács előtt.

— Wekerle ismét Bécsbe utazik. —

Kedvezőbb jelenségek.

Budapest, november 30.

A bizonytalanságból mesék kelnek ki s már arról is keringtek híresztelések, hogy a kabinetben egyenlenségek támadtak, hogy Andrassy tüntetően elutazott, s hogy a kibontakozást most már Bécs egészen más irányban fogja keresni.

Mese mindez és valamennyinek szülőanyja a bizonytalanság. De mára megint kedvezőbb jelenségek mutatkoznak s az utóbbi napok meséi éppen azért elhalványodnak. Valamennyi miniszter, Andrassy Gyula is, Budapestre érkezett s holnap délután minisztertanács is lesz, mely után Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazik, hogy a királynak referáljon. A politikai világ meg van róla győződve, hogy a holnapi minisztertanács s a miniszterelnök újabb bécsi utazása hozzá fog járulni a helyzet tisztázásához s a hosszadalmas válságnak mégis csak az lesz a vége, amit Tisza István is ajánlott a koronának, hogy ez a kormány kapja meg a felhatalmazást a parlament rend helyreállítására. Mikor a kormány tagjai s legkivált Kossuth Ferencz annyi bizonyosságát szolgáltatták, hogy a nemzet és az uralkodó érdekeinek összecsoveztetésével kívánják a magyar politikát csinálni, nem lehet és nem szabad föltenni, hogy a király minden nemzeti kívánság elől mereven elzárkózzék. Nem lehetséges tehát más kibontakozás, mint megfelelő engedményekkel ennek a

kormánynak restaurálása. S ha a király esetleg előbb meghallgatja Juszt Gyulát, mint egy nagy politikai párt elnökét, ami végre is helyes és alkotmányos volna, ebből a kibontakozásból sem kaphat olyan impressziót, hogy a kibontakozás minden engedmény nélkül is el legyen érhető.

A politikai világ ma éppen ezért optimistikusabban nézi a helyzetet s úgy van meggyőződve, hogy a miniszterelnök újabb kihallgatása után a kedvező kibontakozás már nem lehet sokáig.

Mai híreink itt következnek:

A holnapi minisztertanács.

Holnap délután négy órakor a kormány tagjai ismét tanácskozássra gyűlnek össze. Wekerle Sándor miniszterelnök már tegnap informálta minisztertársait a szombati audienciáról, gróf Andrassy Gyulának pedig már vasárnap, Betlérre való utazása előtt, módjában volt Wekerle Sándorral és gróf Tisza Istvánnal a helyzetről a kihallgatásokkal kapcsolatban tanácskozni. A helyzet teljes ismeretével fognak tehát holnap délután a miniszterek összejűlni, hogy behatóan foglalkozzanak a királynak teendő újabb előterjesztésekkel. Mert a politikai helyzet újra holt pontra jutott. A király minden politikusi és párt álláspontját ismeri, de — nem határoz. A kabinet hónapok óta kéri az uralkodót, hogy vagy járuljon hozzá előterjesztéseikhez, vagy pedig mentse fel állásától, ám a király sem el nem bocsátja a minisztereket, sem föl nem szereli olyan eszközökkel, amelyek a válságnak a nemzetet kielégítő megoldására s az ügyek vitelére továbbra is képessé tenné őket. Ezzel a kérdésrel foglalkozni első sorban a holnapi minisztertanács, amelynek tagjai teljes szolidaritásban vannak és akik közt nincs a legcsekélyebb eltérés sem abban a felfogásban, hogy a válság az ország és a kormány szempontjából egyaránt tarthatatlan helyzetet teremtett, amelynek a legrövidebb időn belül véget kell vetni.

Wekerle bécsi utja

A holnapi minisztertanács határozatával Wekerle Sándor miniszterelnök csütörtökön Bécsbe utazik és pénteken újból a király elé járul. Ezen az audiencián a miniszterelnök be fogja jelenteni, hogy miután a lemond-

dések sötétben feküdtek rá Aradra. A várbeli titkos hírvivők surrantak a városba és fojtott hangon beszéltek, mi készül. A fogoly tisztok nejei nem akartak hallani semmiről. Damjanichné kábultan, lábban feküdt Váásrhelyiné lakásán. Már sirni sem tudott, csak imát mormoltak ajkai, ha néha tudatára öbredt a nagy szomorúságnak. Főnt a várban ezalatt Damjanich a brünni hóhérral beszélgetett és a minorita atyával imádkozott. Majd levelet írt nejének és Váásrhelyinének. Egy imát is írt, amit vigasztalásul szintén nejének szánt.

A gyászos eseményekről már csak később értesült. Sujánszky minorita atyától tudta meg, hogy férjét megölte a brünni hóhér. Forró könnyeivel áztatta férje irását és azt a fekete nyakkendő, amelyet a tábornok a bitó alatt adott át a papnak, hogy juttassa feleségének. Azután újra ágyának dőlt. A kivégzett tábornok holttestét a szintén fogva levő Csernovics Péter, az asszony nagybátyja vette meg a hóhértól hatszáz forintért és Csernovics embere szállította Lahner holttestével együtt birtokára, Mácsára. Az október 8-iki temetésen sem volt ott.

Szívében a mélységes fájdalommal teljesen elvonult az emberektől az özvegy. Magányába csak olthatatlan gyűlöletet vitt magával. És nem bocsátott meg soha. Később fenkölt lelke vissza vitte az életbe, ahol részt vett jótékony mozgalmakban, de gyűlölni boldogságának szétzúzóját nem szünt meg soha.

élő vörössapkás őrnagyot is vele küldte, hogy hozzon hírt, szerencsésen járt-e a kormányzó.

A vitéz tábornok bevárta a végzetet s hős lelkü felesége nem tágitott mellőle. Az asszony O-Aradon lakott Váásrhelyi Juliánál, aki baráti szeretettel látta házánál a szerencsétlen nőt. Végtelen szenvedés szakadt a fiatal teremtésre. Férje betegen sanyalódott az aradi vár 106. számú szobájában s ő semmit sem tehetett érte. Büszkesége nem engedte, hogy férjéért könyörögjön, bár hiába is tette volna: akkor guanyróhej jutott a magyar ügy bajnokainak. Csak imádkozott és remélt. Férje, akit rövid időre nagyritkán láthatott, élesztgette benne a reményt, habár udta, hogy minden szava ámitás: sorsát megpecsételték.

Rövidesen a szomorú való tudatára ébredt Damjanichné is. Október 5-én Aradon elterjedt a hír, hogy Kosztka Libor minorita rendfőnöknél hadbíró jelet meg és tíz papot kéri, akik kivégzendő magyar tiszteteket részesítsenek a vallás vigaszában. Damjanichné zokogva rohant a várparancsnokhoz, hogy férjéről bizonyosat tudjon. Howiger várparancsnok kurtán elutasította, rimádkodására azonban mégis megengedte, hogy férjét láthassa. Damjanichné, Laherné és Vécseyné együtt látogatták meg férjeiket, s akkor tudták meg, hogy mindennek vége. Magukon kívül a fájdalomtól, tértek vissza O-Aradra este hat órakor.

Damjanichné hatalmas erejű lelke ezen az éjszakán tört össze. A félelmetes készülőd-

dott
lalla
parla
solni
intézi
dásán
az ex
tárgy
sék,
tenni
mány
fogja
jövő
mét a
cziókl
hírek
ról sz
uton
közha
kiván
teki a
a kor
meg f

K
getlen
bizott
a Par
gében
közác
nyelhe
fogja
fogják
tásat.

G
minisz
pestra
G
léri va
Budap

G
tásügy
gátást
minisz
tanács

18
gazda
szony-
janich
15-én
„nemz
ezime
Az eg
Batthy
ezentu
szentel
létesít
ker le
az ár
Cs
gitett
volt, a
Csak n
Rudolf
sát és
kiállít
tották.
Kálmá
másat

M
lelkü a
lánsziv
gyar s
mével
ment e
a házát
kében

dott kormány a politikai felelősséget nem vállalhatja, az indennitás kérésével sem léphet a parlament elé. Hír szerint azt is fogja javasolni, hogy a király *Justh* Gyulát hívja meg és intezzen hozzá kérdést, hogy a kormány lemondásának el nem fogadása esetében hajlandó-e az exlex elkerülése céljából és hogy a további tárgyalások idejére a törvényes rend biztosítását, az indennitás megszavazását lehetővé tenni. Más részről azt mondják, hogy a kormány most már a leghatározottabban sürgetni fogja fölmentését, s ennek következtében a jövő héten már gróf *Khuen-Héderváry* lesz ismét a miniszterelnök. Mindezekkel a kombinációkkal szemben a politikai világban azok a hírek találnak legnagyobb hitelt, amelyek arról szólnak, hogy miután a király alkotmányos uton kívánja a válságot megoldani, nem zárkozhatik el továbbra is a magyar nemzet jogok kívánságai elöl és hogy a miniszterelnök pénteki audienciája után a válságnak megoldása a kormány előterjesztései alapján rövidesen meg fog történni.

A Kossuth-párt intézőbizottsága.

Kossuth Ferencz, a negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt elnöke, a párt intézőbizottságát december hó 2-ára a pártkörnek a Pannónia-szállóban levő ideiglenes helyiségében értekezletre hívta egybe. Ezen a tanácskozáson a holnapi minisztertanács eredményeihez képest *Kossuth* Ferencz informálni fogja az intézőbizottságot a helyzetről és meg fogják állapítani a párt követendő magatartását.

A miniszterek Budapesten.

Gróf *Zichy* Aladár, a király személye körüli miniszter tegnap este Bécsből visszaérkezett Budapestre.

Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter a beléri vadászatról ma este tíz órakor visszaérkezett Budapestre.

Apponyi Kossuth Ferencznél.

Gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter, ma délelőtt hosszabb látogatást tett *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, akivel a politikai helyzetről tanácskozott.

1861-ben *Lukácsy* Sándor, a „Kertészgazda” szerkesztője egy „Nemzeti gazdaszszony-egylet” létesítésére tett javaslatot. *Damjanichné* volt kiszemelve elnöknek. Márczius 15-én meg is alakult az egylet és mert a „nemzeti” jelzőn a helytartóság fönnakadt, a czime „Magyar gazdaszszonyok egylete” lett. Az egylet választmányában benne volt gróf *Báthfány* Lajos özvegye is. *Damjanichné* ezentul minden erejét ennek az egyletnek szentelte. Akciót indított egy leányárvaház létesítésére és ezt a törekvését csakhamar siker koronázta: 1868. január 6-án megnyílt az árvaház.

Csöndesen dolgozott ezentul a jóért. Segített a szerencsétleneken és mindenütt ott volt, ahol nyomorúságon lehetett enyhíteni. Csak megbocsátani nem tudott soha. Amikor *Rudolf* királyfi meghalt, kivilágította lakását és estélyt rendezett, s amikor a 1896-iki kiállításra férje képét *Görgey* mellé akasztották, hevesen tiltakozott az ellen. *Thaly* Kálmán intervencziójára *Damjanich* arzmását csakugyan máshol helyezték el.

Most meghalt ez a sokat szenvedett hőselkü asszony, szerencsétlen hitvese egy orosz-lánszivi katonának, aki vértanúja lett a magyar szabadságnak. Ifjan megörzött szerelmével siet aboz, aki szívében szerelmmel ment el tőle, hogy egy forróbb szerelemért, a hazáért meghaljon. Most végre az örök békeben egyesülhetnek.

Justh és Lukács.

Politikai körökben ismét sokat beszélnek arról, hogy *Lukács* László és *Justh* Gyula közt tárgyalások folytak s *Lukács* nyilatkozata szerint a megállapodás csaknem megvolt mikor *Kossuth* az egész tervet meghiusította. Ezzel szemben *Justh* Gyula ismételtén kijelentette, hogy megállapodás nem jött létre közöttük. De most kolportálnak *Justh* részéről egy megjegyzést, amely szerint híveinek állítólag ezt mondotta:

— Türelem, három hét múlva kormányon leszünk.

Politikai körökben azt is beszélnek, hogy a Nemzeti Társaságban valaki *Tisza* Istvánnak egy érdekes megjegyzését hallotta *Justh*ékről. E szerint gróf *Tisza* István állítólag ezt mondotta *Lukács* Lászlónak:

— Ne ugrasd tovább ezeket a *Justh*ékat az önálló bankkal!

A pártkörökből.

A negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt körhelyiségébe a helyzet bizonytalansága általánosan nagy számmal gyűjti össze a párt tagjait. Ma este is igen nagy volt az élénkség a pártkörben, ahol megjelentek *Kossuth* Ferencz és gróf *Apponyi* Albert miniszterek és *Gál* Sándor, a képviselőház elnöke is. Az olvasóterem nagy kerek asztata körül ülve a miniszterek élénken beszélgettek a párt tagjaival. A *Kutassy*-féle repülőgép újabb balcsónóval kapcsolatban majd egy óráig az aviatikáról folyt a beszéd. *Halász* Lajos végre meguntta ezt az eszmecsere-t és közbeszólt:

— Szép dolog ez a repülés, nagyon szép. De mi lesz a helyzettel? Hova repülünk mi?

A kezdeményezésre azután áttértek a politikai helyzet megbeszélésére, de ebben már a miniszterek nem vettek részt. A párt tagjai bizakodással néznek a jövő eseményei elé és bizonyosra veszik, hogy a jövő héten megtörténik a kibontakozás. Este a társaság *Kossuth* Ferenczrel a Pannóniában vacsorázott.

Az alkotmánypárt körhelyiségében ma este igen nagy számmal voltak fent a párt tagjai. Fent jártak *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, *Szterényi* József államtitkár, *Nagy* Ferencz a párt másodelnöke, gróf *Nákó* Sándor fiúmei kormányzó és még igen sok képviselő. A pártkörben szóvá tették *Gessman* keresztény-szociálisista osztrák képviselő legutóbbi beszédét, melyben az általános választói jog mellett érvel, hogy az a magyarországi németiség érdeke. Ezzel szemben a szász képviselők rámutattak arra a beszédre, melyet egy jelöltjük a napokban mondott, melyben a *Gessman* állításának éppen az ellenkezője foglaltatik. A pártkörből a tagok a Hungária-szálló fehértermébe mentek pártvacsorára, amelyen megjelentek *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter és gróf *Hudik* János államtitkár is.

A *Justh*-párti Royal-klubban főképpen azokkal a hírekkel foglalkoztak, amelyek *Justh* és *Lukács* tárgyalásairól szóltak. *Justh* Gyula még mindig betegesen fekszik, azonban azok előtt a barátai előtt, akik ma fölkeresték, kijelentette, hogy *Lukács* Lászlóval már hónapok óta nem találkozott, vele semmiféle tárgyalásokat nem folytatott és semmi közös akciójuk sincs. A párt tagjai nagy helyesléssel fogadták *Justh* eme kijelentéseit. A helyzetről beszélgetve az a vélemény demborodott ki, hogy most valami *semleges*, talán *Khuen-Héderváry*-féle kormányt fognak kinevezni és ez fogja vezetni a tárgyalásokat, amelyek végül is a függetlenségi párt győzelmével fognak végződni. Addig a párt ellenzéken marad, készen arra, hogy minden pillanatban, — ha a helyzet úgy kívánja — megkezdjék a legelősebb parlamenti harcokat.

Csatlakozások a Kossuth-párthoz.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, ma a következő üdvözlő táviratokat kapta:

Pécs szabad királyi város függetlenségi Kossuth-párti választói mai lelkes értekezletükből kifolyólag szívből üdvözik Nagyméltóságodat; hűles politikai magatartását mindenben helyeslik és szívvel-lélekkel csatlakoznak a nehéz küzdelemhez, amelyből részüket mindenkor kiveszik. Do-

bosay Antal korelnök, dr. *Bodó* Aladár alelnök. Hazafias magatartása alkalmából bölcsességével rokonszenvez a dombovári társaság. Dr. *Arany* János, *Látványi* Sándor, *Kopács* Sándor, *Kossuthi* Kovács Lajos, *Deák* Vincze, *Gasperecz* István.

Holland lap a magyar válságról.

A legelőkelőbb holland lapok egyike, a Hágában megjelenő „*Het Vaterland*” terjedelmes cikkében foglalkozik a magyar válsággal. Rokonszenves hangon méltatja a magyar nemzet törekvéseit, elítéli Ausztria merev magatartását és a külföld rokonérzéséről biztosítja a magyarokat, Kiemeli, hogy Ausztria az egyezkedés óta mindig azon mesterkedett, hogy a békés hajlandóság és méltányos álláspont helyett furfanggal és terrorral igázza le Magyarországot. Nagy elismeréssel szól a cikk a koalíciós kormány negyedfélves alkotásáról s kiemeli, hogy ezt a korszakot kettős irányzat jellemzi: nemzeti konszolidáció egyrészt, komoly gazdasági és szociális irányzat másrészt. Hangsúlyozza, hogy jelentős, messzireható alkotások adtak tartalmat ennek az időszaknak. Behatóan és hozzáértően ismerteti a mostani válság történetét és azt jósolja meg, hogy a magyar nemzeti kívánságok teljesítése nélkül nem fog békét és nyugalmat fejlődést biztosíthatni a király Magyarországnak. Már pedig az a monarchiának érdeke, hogy a magyar földön független, erős, kulturálm és anyagi jólétben előrehaladt nemzet éljen.

Az angol alkotmányválság.

Budapest, november 30.

Az egész angol birodalomnak nagy napja van ma, mert ma volt a szavazás az angol felsőházban. Amikor e sorokat írjuk, a szavazás eredményét még nem ismerjük ugyan, mert csak éjfél tájban került a szavazásra a sor, de szinte kétségtelen, hogy ma az angol felsőház óriási többséggel vetette el a kormány budgetjavaslatát, s ma már foglalkozni lehet e tényről anélkül, hogy a szavazás számaránya e pillanatban ismeretes volna.

Hogy az angol felsőház magatartását megérthessük, ismerni kell az angol budget felépítésének egész technikáját. Angliában olyan budgetjavaslat, minő a miénk, amely az állam összes bevételeit és kiadásait feltünteti, nincs. A budgetjavaslat csak a labilis bevételeket tünteti föl, s olyan nehéz kuriális stílusban van állandóan fogalmazva, hogy maguk az angolok sem értik meg, s azért a „*Economist*” a legtekintélyesebb angol közgazdasági lap nemrég egy cikket írt az angol budgetről ilyen czim alatt: „Az angol költségvetés, angolra fordítva.” A nagy üngerészeti költségek s az agvkor esetére való biztosítás költségei miatt az angol kormány akkor, mikor a budgetet összeállította 377 millió korona deficizzel állt szemben, de egyéb költségek miatt ez a deficizt utólag 408 millió koronára emelkedett.

Ezt a horribilis deficizt az angol kormány következőleg akarja előteremteni.

Először is behozzák az automobil-adót. Angliában 50.000 maganautomobil van. Azután 33 százalékkal emelik a szeszdót és 25 százalékkal a dohányadót; az adásvételi szerződések s a földbérleti szerződések bélyegilletékét a kétszeresre emelik; felemelik a tőzsdeadót. Fontos az italméresi jogért fizetendő illeték felemelése is, s az örökösödési adó felemelése progresszív kules szerint; progresszív kules szerint emelik fel a jövedelmi adót is, s a föld- és telekadót. Ez a föld- és telekadó adott Angliában a legtöbb vitára okot. Eddig a földre és telekre négyféle adó volt kivétel. Első volt az értéknövekedési adó, mely minden tizenöt évben vettettet ki, s a megnövekedett értéknek 20 százaléka volt. A második volt a bérleti szerződések megadóztatása s főleg a nagyvárosi telektulajdonosok ellen irányult. A be nem épített városi telkek után évente 0.2 százalék adót kellett fizetni, s végül volt a bányaadó, mely a hozadék öt százalékára rug. A számítások azt mutatják, hogy az új adók és adóemelések a földbirtokra és telkekre évente 600 millió korona új adót jelentenek, míg a fogyasztási adók felemelése, csak 146 millió korona évi bevé-

teli többletet jelentene. Ez pedig azt jelenti, hogy a földbirtokos osztályra az adóreform négyeszer akkora új terhet rakna, mint a főgyasztó, tehát a középosztályra és a kis emberekre. Ha pedig meggondoljuk, hogy összesen 4000 nagy földbirtokos van Angliában, hogy tehát ez a 600 millió adótöbblet e közt a 4000 ember közt oszlik meg, míg a 146 millió adótöbblet 48 millió ember közt, akkor kétségtelen, hogy az adóreform egyenesen a földbirtokos osztály, tehát a lordok ellen irányul. De a földbirtokos osztály ellen való küzdelem már szinte tradíció Angliában. A lordok többsége, akik a kormány ellen állást foglalnak, tiltakoznak az adóemelésnek ez ellen a módja ellen s azt mondják, hogy ha az angol budget deficitjének eltüntetésére új bevételi forrásokat akar a kormány, akkor hozza be a védvámokat. Ez ellen azonban az angol alsóház többsége s az egész liberális párt tiltakozik, azt mondván, hogy a védvámok megdrágításának a legszükségesebb elemizikket, s így megnehezítenék a szegény ember számára a megélhetést.

A felsőháznak küzdelmének tehát az angol budgetjavaslat ellen, mint azt az előbb ismertett adóemelés meg akarja valósítani, meg lehet érteni, ha helyeselni nem lehet is. Az adóemelés egyenesen a lordok és nagy földbirtokosok ellen irányul, s a lordok nem sok érdeket árulnak el a demokratizmus iránt. Ez az oka, hogy a felsőház legtekintélyesebb tagjai, Landsdowne, Revelstoke, Cromer, Rosebery és Balfour of Burleigh lordok szólaltak fel az adóreform ellen, s ezek olyan tekintélyek, akikkel szemben nagyon nehéz helyzete van a kormánynak, még akkor is, ha igazságos ügyért küzd.

De most nem is annyira az adótörvény sorsa a fontos, mint az az alkotmányválság, amelyet a felsőház magatartása előidézne. Az angol szokásjog alapján, amelyen az egész angol alkotmány nyugszik, csakis az angol alsóháznak van joga az állam számára pénzt megszavazni s a felsőháznak nincs joga egy pénzügyi törvényen változtatni. Ezt a jogot az alsóház nehéz küzdelmek árán vívta ki a maga számára s ez a kizárólagos jog a XVIII. század óta megdönthetlenné vált. A lordoknak oly kevés joguk van belebeszélni pénzügyi kérdésekbe, hogy ha egy ilyen törvényt megváltoztatnak a javaslaton ezt veres tintával megjelölik s úgy küldik vissza az alsóháznak. Sőt a király is, ha a trónbeszédben új adók behozatalát helyezi kilátásba, ez iránt kizárólag az alsóházhoz intézi beszédét. Módosítani tehát a XVII. század óta nincs joga a felsőháznak egy pénzügyi törvényen, hanem csakis az a joga van, hogy azt egészen visszautasítsa. De ezt a jogot sem akarja az alsóház elismerni s azért mondta néhány nap előtt a felsőházban a lord kancellár, a kormány képviselője, hogy a mostani adójavaslatoknak a lordok által visszautasítása „legal, but not constitutional”, törvényes, de nem alkotmányos.

És ezzel megkezdődik a harc a felsőház ellen. Hogy mi lesz a harc vége, azt igazán nem lehet ebben a pillanatban tudni s azt valószínűleg maga az angol kormány sem tudja. De még azt sem tudja, hogy minő területen vívja meg. Amely bizonyos, hogy Anglia nagy idők előestéjén áll s a harc az egész világot érdekli, mert nem lesz hatás nélkül az európai parlamentarizmus jövő alakulására.

EGYHÁZAK.

(A balázsfalvi zsinat és a hittantatói rendelet.) Balázsfalváról jelentik: A gör.-kath. egyházi zsinat meghozta határozatát a hittantatói rendelet ügyében. A határozat sokkal enyhébb, mint a nagyszombati görög-keleti egyházi kongresszusnak a király által megsemmisített határozata, amennyiben nem fejez ki tiltakozást a miniszter rendeleté ellen és nem fenyegeti a lelkészeket fegyelmi büntetéssel azesetre, ha a miniszter rendeletének eleget tennének. A határozat egyszerűen

helyesli az ez év szeptember havában tartott püspöki konferencia magatartását és azt mondja, hogy a gör.-kath. román egyház főpapai méltósággal védtek az egyház érdekeit. Ezen határozat kihirdetése után az érsek a zsinat ülését bezárta.

A német trónbeszéd.

Budapest, november 30.

Vilmos császár ma nyitotta meg trónbeszédével a német birodalmi gyűlést. Az ünnepes megnyitás a királyi kastély fehér termében délelőtt tizenkét órakor ment végebe. Jelen volt a nagy középső páholyban a császárné, Viktória Luiza hercegnő, a trónörökös, Frigyes Lipót herceg neje, Eitel Friques herceg neje, Agost Vilmos herceg neje és Károly Antal herceg neje. A többi páholyban a diplomáciai kar foglalt helyet. A tróntól jobbra a tábornoki kar, balra a birodalmi kancellár és a szövetségtanács megbízottjai voltak. Vilmos császárt, aki a testőrgárda uniformisát és a fekete sasrend szalagját viselte, a trónörökös, Eitel Frigyes, Agost Vilmos, Oszkár, Frigyes Lipót hercegek, a meklenburg-strelitzi örökös nagyherceg, Károly Antal hohenzollerni herceg és Fürstenberg herceg kísérték. Gróf Stollberg elnök háromszoros Hoch-ot mondott a császárra, aki azután feltette a sisakot és a birodalmi kancellár kezéből átvette a trónbeszédet. A császár érezes hangon olvasta fel a trónbeszédet. A hármasszövetség megemlékezésénél bravo-kiáltások hangzottak el. A birodalmi kancellár ezután a birodalmi gyűlést megnyitónak jelentette ki. Miután gróf Lerchenfeld háromszoros hurrát mondott Vilmos császárra, a császár a hercegekkel ünnepies menetben ismét eltávozott.

A trónbeszédnek a hármasszövetségre vonatkozó része így hangzik:

„Annak érdekében, hogy német népemnek nyugodt és erőteljes fejlődés biztosítsák, kormányom állandóan arra törekszik, hogy a többi hatalommal a békés és barátságos viszonyt ápolja és erősítse. Megelégedéssel látom, hogy a francia kormányval Marokkóra vonatkozólag megkötött egyezmény oly szellemben hajtatik végre, amely teljesen megfelel mindkét részről érdekek kiegyenlítésére irányuló céljának. A német birodalomban, épp úgy, mint az osztrák-magyar monarchiában, hálával emlékeztek vissza arra az időre, amidőn egy emberöltő előtt később Olaszország csatlakozásával, hármasszövetség fejlődött szövetsége életbelépett. Bizom abban, hogy a három szövetséges birodalom összetartása erejét továbbra is népei boldogulásának és a béke fenntartásának érdekében fogja gyümölcöztetni.”

A trónbeszéd jelzi még, hogy a birodalom pénzügyi helyzete a legutóbbi ülészak adótörvényhozása folytán kreált új bevételi források segítségével megszilárdítandó lesz. A trónbeszéd ezután bejelenti a birodalmi biztosítási ügy rendezését, amely akként fog létrejönni, hogy a betegség elleni biztosítás szélesebb körökre kiterjedjen, s amely gazdagodni fog a hátramaradt családtagok biztosítására vonatkozó intézkedésekkel. Ezekon kívül külön törvény készül a háziipar, egy másik törvény az állasközeletési ügyben és tárgyalásra fog kerülni a legutóbbi ülészakban elintézetlenül maradt büntető perrendtartás törvényjavaslata is. A trónbeszéd rámutat a tengerentúli birtokok örvendeles fejlődésére és közli, hogy az Uzambara-vasút a Kilimandsáróig meg fog hosszabbítani, a dél-nyugat-afrikai vasúthálózat pedig ki fog kerekíteni. E délnyugat-afrikai vasútpítkezések lehetővé fogják tenni a két hatalomnak védett területen használt csapatok létszámának csökkentését. A trónbeszéd ezután bejelenti a brit birodalommal való kereskedelmi viszonyoknak két évre való meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatot és a német-portugál kereskedelmi szerződésre vonatkozólag beterjesztendő javaslatot.

A birodalmi gyűlést gróf Stolbert, mint a háznak a múlt időszakon át volt elnöke, egy negyed 3 órakor nyitja meg. A nyár folyamán elhunyt képviselők emlékéket felállással tisztelték meg. Ezután felolvasták a névsort és konstatálták, hogy 330 képviselő van jelen. A házhoz a következő törvényjavaslatok érkeztek: A birodalmi költségvetés, az 1900. évre szóló költségvetési póthitel-javaslat,

törvényjavaslat a birodalom kezeiről hivatalnokai tevékenysége ügyében, törvényjavaslat a büntető törvénykönyv és a törvényszéki rendtartás módosításáról, az Angliához való kereskedelmi viszony rendezéséről és a távbeszélő díjazások rendezéséről. Interpellációt nyújtott be Leonhardt-Struve képviselő a kieli császári hajógyárak üzletvezetési rendszeréről. A legközelebbi ülés holnap.

KÜLFÖLD.

A belgrádi találkozó. Ferdinánd király belgrádi látogatásáról most utólag még a következőket jelentik: Ferdinánd király tiszteletére adott udvari ebéden, amelyen az összes miniszterek is jelen voltak, Péter király üdvözölte vendégét és azt mondta, hogy nagyon boldog, hogy a testvéremzet uralkodóját asztalánál üdvözölheti. Azt mondta továbbá, hogy a szerbek és a bolgárok közös munkájában van a délszlávok jövője és csak a szövetséges Bulgária és Szerbia dacolhat a közös ellenséggel. — Ferdinánd király pohárköszöntőjében azt felelte, hogy nemcsak ő, hanem Bulgária összes politikusi felismerték, hogy az apró balkán-népek jövőjét csak az együttes munka biztosíthatja. Belgrádban szerb-bolgár egyezség jött létre, amelynek legfontosabb pontja szerb-bolgár vámunió, emellett azonban a két állam szorosabb csatlakozása is már legközelebb várható. Az összes politikai körök jelszava most a Balkán-szövetség. A bolgár-szerb ölekezésre azonban hideg zuhanyként hat a „Veserna Posta” című szófiai újság szenzációs leleplezése, amelyet, úgy látszik, hogy mostanra tartogatott. A lap azt írja, hogy keze közt van egy szerb miniszter levele, mely szerint 1906-ban a szerb-bolgár vámunió kísérlete idején Belgrádon orosz segítséggel összeesküvést szőtték a bolgár király ellen, amelybe több államférfiú volt beavatva. A nevezett lap azt igéri, hogy részletes leleplezéseket fog közölni erről az összeesküvésről.

Osztrák képviselőház. A mai ülésen a nemzetiségi kisebbségek iskolára vonatkozó kisebbségi javaslatok folytatolagos tárgyalása során Stürgkl gróf az illetékeségi akadályokat emeli ki és kijelenti, hogy a kérdés rendezését az állami alap-törvény a tartományi törvényhozás feladatává teszi. Stürgkl közoktatásügyi miniszter ezután a kérdés megoldásának nehézségéről szól, elismeri, hogy égető az ügy rendezése és kész a szükséges anyagot a bizottság rendelkezésére bocsátani, feltéve, hogy az illetékeségi kérdés előzőleg rendeztetik. (Élénk helyeslés.) A legközelebbi ülés holnap.

Nikaragua meghátrált. Newyorkból jelentik, hogy a nikaraguai kormány elrendelte az összes elfogott amerikaiak szabadonbocsátását és késznek nyilatkozott arra, hogy a kivégzett két amerikai polgárt kártérítést fizessen. Ennek következtében a háború veszedelme elmúlt.

A helyzet Görögországban. A görög válság közeledik a döntéshöz. A legfontosabb katonai javaslatok, melyek alapján az új görög államot felépíteni akarják, eddig csak a lakosság rendkívül izgatottságát vonták maguk után. A katonai szövetség nyers és erőszakos fellépésével mind nagyobb elégedetlenséget idéz fel maga ellen. A athéni törvényszék ezen a héten fogja a zendülésben résztvevő tengerésztisztek ellen a vádhatározatot meghozni. A pert az esküdtszék decemberben fogja tárgyalni. Az esküdteket már kisorsolták.

Az orosz forradalmi eszmék terjedése. A birodalmi дума mai ülésén az oktoberisták törvényjavaslatot nyújtottak be, amelynek az a célja, hogy a csendőrséget fozszák meg igazságszolgáltatási jogkörétől s adják vissza eredeti rendeltetésének, amely a közbiztonság oltalmára szorítkozik. Egyidejűleg a kormány is törvényjavaslatot terjesztett a дума élé a csendőrség szaporításáról. Érdekes a kormány javaslatának indokolása, amelyben a csendőrségi szervezet főnökének jelentései alapján azt mutatja, hogy a forradalmi mozgalom az utóbbi időben rohamosan növekszik s olyan vidékeken is felüti fejét, ahol eddig a forradalmi izgatásnak nem volt talaja. Növeli a veszedelmet

az egyre erősödő nemzeti és agrár mozgalom azokon a vidékeken, ahol csendőrségekben nagy a hiány. A legfélelmetesebben terjed a forradalmi mozgalom Astrachánban, mert az ottani nagy hajógyárak munkásai kivétel nélkül forradalmárokat csempész. A volgái kormányzóság nyugati vidékein most kapott lábra a forradalmi mozgalom s úgy ott, mint különösen a határszéli városokban, Radzivilowban és Wolocziskiban tömegesen csempésznek puskákat és lőszerket. A Donvidék északi részén is elharapóztak a forradalmi törekvések. De talán seholsem olyan nagy a veszedelem, mint Jeniseisk vidékén és Turachánban, a politikai vétségeikért számkivettek letelepülési helyén, továbbá Jekatorinoszlavban és a Bajkál-tó mentén. Az Ural közsegeiben is termékeny talajra hullanak a forradalmi eszmék, Kurlandban a litvánok között, a délvidéken a tengerparti fürdőhelyeken és Kazánban.

TÁVIRATOK.

Az új perzsa kormány.

Teherán, november 30. Siphadar és Sardar Ashad megmaradnak az új kabinetben. Igazságügyminiszterre Musir ed Dauleh-t, pénzügyminiszterre Vusuk ed Dauleh-t nevezték ki.

Az angol felsőház.

London, november 30. A pénzügyi törvényjavaslat folytatódó tárgyalása során a yorki érsek kijelentette, hogy lelkiismeretével nem egyeztetheti össze, hogy a szavazástól tartózkodjék és amikor részt vesz a szavazásban, kénytelen Lansdowne határozati javaslata ellen állást foglalnia. Nem hallott oly okokról, melyek azt bizonyították volna, hogy a költségvetési javaslat oly rossz, hogy a javasolt eddig példátlan eljárás indokolná. Vitatja, hogy a költségvetés olyasmit tartalmaz, ami az alkotmányba ütközik, vagy ami annak forradalmi jellegét adna. Egyben sajnálja azt a hangot, melyet néhány a költségvetés mellett felszóltak szónok használt és kijelenté. Így az esetben, ha a mai szavazásból vizsaly keletkeznék, az egész felelősség nemcsak azokat terheli, akik Lansdowne határozati javaslata mellett foglaltak állást. (Helyeslés az ellenzékénél.) Felszólítja a peereket, hogy eljárásuk következményeit jól fontolják meg, mert ha józanul gondolkodik meg a dolgot, úgy a következmények miatt aggódnok kell. Elérkezik majd az az idő, amidőn a felsőház közjogi állásának nagy kérdése a nép elé terjesztetik. Nem lenne a felsőház tekintélye sokkalta nagyobb, ha bizonyítékokat szolgáltatna amellett, hogy privilégiumainak védelmében lelkiismeretes gondot fordított arra is, hogy a nép jogait az adók kérdésében ne sértse meg. Lansdowne rezolúcióját 350 szavazattal 75 ellenében elfogadták.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai árszék zarlata.

Newyork.		nov. 30.	nov. 29.	nov. 28.
Buza	helyben	124½	124½	126½
	decemberre	115	114	114½
Tengeri	májusra	112½	112½	112¾
	decemberre	70¾	71	71¾
Tengeri	májusra	69½	69¾	69¾
	decemberre	106½	105¾	106¾
Tengeri	májusra	106½	105¾	106¾
	decemberre	58¾	58½	59¾

Chicago, november 30. Gyapot Newyorkban, helyben (14.52). Gyapot decemberre (14.20). Gyapot februárra (14.46). Gyapot New-Orleansban, helyben (14¼). Petroleum Stand white Newyorkban 8.05 (8.05). Petroleum Stand white Philadelphian 8.05 (8.05). Petroleum Refined in Cases 10.45 (10.45). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.48 (1.48). Zsir Western steam 14.20 (14.02). Zsir Rohe és Brothers 14.30 (14.30).

Chicago, november 30. Zsir novemberre 14.30 (14.12). Zsir januárra 12.52 (12.57). Szalonna short clear 11.87 (11.87). Sertésus januárra 21.80 (22.—).

A méregkeverő főhadnagy.

Bécs, november 30.

E héten már aligha kezdődhetik meg Hofrichter Adolfnak, a méregkeverő főhadnagynak kihallgatása, mert az innsbrucki hadtestparancsnokságtól még nem érkezett meg a bécsi hadtestparancsnoksághoz az írtat, amelyben a legfelsőbb törvényszék a méregkeverő főhadnagyt a bécsi helyőrségi törvényszék hatásköre alá rendelte. Magáról a vizsgálatról a katonai hatóságok semmi fölvilágosítást sem adnak. Azt sem lehet tudni, vajjon nem vallotta-e még Hofrichter és a katonai eljárás természeténél fogva erről a nyilvánosság csak az ítélethirdetés idején fog értesülni. Hofrichtert ezellájában éjjel-nappal szigorúan őrzí egy altiszt. Sokkal frissebb és jobbkedvű, mint az első két nap. Az a feltevés, hogy Ritzberger linzi droguistánál a főhadnagy cizankált akart vásárolni tisztiszolgája által, egyelőre megdőlt. Hofrichternek azelőtt nem volt tisztiszolgája, csak olyan bejáró takarító legénye, akít nagyon sűrűn változtatott, tisztiszolgát már csak a méregkeverési ügy kipattanása után fogadott és ez a tisztiszolga nem vett a kérdéses drogériában.

A vizsgálat.

A főhadnagyt ma reggel fél kilenczkor a vizsgálatot vezető Kunz százados-hadbíró elé vezették, aki azonnal kihallgatta. A fogoly tovább is megmaradt amellett, hogy neki a mérgezésben semmi része sincs és ő csak az ellene valló körülmények tragikus összejátszásának az áldozata. Ma ismét elterjedt Bécsben az a hír, hogy Hofrichter vallott, aminck azonban ezutal sem volt semmi alapja.

Tegnap este 10 órakor a 14. gyalogezred parancsnoksága felverette álmából Hofrichter főhadnagy tisztiszolgáját és megparancsolta, hogy az éjjel egy órakor induló vonattal utazék Bécsbe. A tisztiszolga reggel hat órakor érkezett meg Bécsbe s azonnal a helyőrségi törvényszék fogházába ment. Arról van szó, vajjon csakugyan ő volt-e Ritzberger droguista üzletében és ő akart-e cizankált vásárolni. Ritzberger a linzi rendőrségnél tudvalevőleg azt vallotta, hogy egy közlegény, olyan tisztiszolga-féle járt boltjában és 50—60 gramm cizankáltit kért. Nem tudná megmondani, hogy Hofrichter legénye volt-e. Megkérdezte a katonától, hogy mire való ennyi cizankálti; hiszen ezzel a mennyiséggel az egész Herren-gasset a másvilágra lehet küldeni. A tisztiszolga azt válaszolta, hogy egy kutyát akar megmérgezni.

Hofrichter tisztiszolgája a mai kihallgatáson azt vallotta, hogy sohasem volt cizankáltit vásárolni és az egésztől semmit sem tud. Lehetéges, hogy Ritzberger droguista tévedett a személyben és más tisztiszolga volt az illető. A linzi rendőrség tovább kutat arra nézve, hogy melyik katona akart cizankáltit vásárolni a kérdéses drogériában.

Ujabb terhelő tanu.

Hofrichter főhadnagy eddig az innsbrucki területi parancsnokság bíraskodása alatt állt, a katonai főtörvényszék intézkedése folytán azonban, hogy a bécsi helyőrségi bíróságnak adják át, a bécsi hadtestparancsnokság rendelkezése alá került és így be kellett várni, míg ez a letartóztatási parancsot forma szerint megerősíti. A katonai büntetőtörvényvezék ezt a követelményt csak ma teljesítik, mire a főhadnagyt azonnal kihallgatják. Eddig Hofrichtert még nem hallgatták ki.

Egy katonai hivatalnok tudvalevőleg azt vallotta, hogy ő a hó 14-én a 14. gyalogezred egy tisztjével utazott Bécsbe, akivel együtt ment ki a nyugati pályaudyarról. Ezzel szemben Hofrichter kijelentette, hogy ő, amikor Bécsbe utazott, a 2. magyar gyalogezred sárga hajtókás egyenruháját hordta, míg a linzi ezred hajtókája fekete. Hofrichter hozzátartozói

állítólag azt beszélték, hogy a főhadnagy a linzi ezred egyenruhájában érkezett meg Bécsbe.

Linzbén egy újabb felette fontos tanu jelentkezett. Az illető egy gyári hivatalnok, akít tudatta, hogy november 14-én éjjel Linzből Bécsbe utazott és a vasuton vele volt egy 14. gyalogezredbeli tiszt. Együtt szálltak ki Bécsben, a nyugati pályaudvaron és látta az illető tisztet a Gürtelig menni. Ez az az idő, amikor a 6. kerületben a levélszekrénybe kellett dobni Hofrichter főhadnagynak a pirulákat tartalmazó leveleket. A méregkeverő főhadnaggy ezzel szemben azt vallotta, hogy mikor Bécsbe utazott, előbbi ezredének, a 2. magyar gyalogezrednek egyenruháját viselte, amelynek hajtókája világos-sárga, bolott Hofrichter rokonai azt állítják, hogy mostani ezredének egyenruhájában érkezett meg és a gyári hivatalnok előadása szerint is barna hajtókás egyenruha volt Hofrichterén.

A bolond hadnagy.

Nagyzébenből írják nekünk, hogy ott még emlékeznek Hofrichterre abból az időből, amikor mint a 2. gyalogezred hadnagya a nagyzébeni helyőrségben állomásozott. Itt mindenki csak úgy hívta őt: „a bolond hadnagy”. Nem mintha az elmezavar tünetei mutatkoztak volna nála, mert hivatása körül és társaságban okos és művelt ember volt. De mindig volt valami „bogarai”. Állandóan vak következetességgel és makacssággal követett bizonyos rendszert és ezt olyan tulzásba vitte, hogy ez valósággal különczködésnek látszott. Így egy ízben például abbagyta a borotválkozást, torzonborz szakált növesztett és kijelentette, hogy visszatér az őstermészethez s új életmódot fog kezdeni. Hónapokon át nem evett húst, csak gyökeret, diót és káposztaféléket s annyira szélsőséggig vitte a vegetariánizmust, hogy az emberek, ha meglátták, csak a vállukat vonogatták és nevettek rajta. Az ilyesmi azonban még jobban tüzelte őt és annál esőkönyösebben merült el különczködéseibe. Egész Nagyzében nevetett, amikor egy napon Hofrichter hadnagy saját készítésű újonnan feltalált cipőjében jelent meg, amelyikről kijelentette, hogy rendkívül egészségesek és fölöttébb praktikusak. Am az avatatlank csak annyit láttak rajtuk, hogy alakjuk lényegesen eltér a közönségesen használt cipők formájától. De a „bolond hadnagy” gyal nem lehetett beszélni s mennél inkább bosszankodtak bajtársai a feltűnést vadászó különöségein, mennél inkább gunyolták őt a város fiatal hölgyei, annál nyakasabb esőkönyőséggel ragaszkodott a maga bolondságaihoz s csak azért hagyott fel velük, hogy újabb bolondságokkal cserélje fel.

Ezek a reminiszzenenciák hozzájárulhatnak talán némileg a súlyos bünténynevelés vádolt tiszt karakterének megismeréséhez.

Hofrichter hamis neve.

Linzből jelentik, hogy Hofrichter főhadnagy ellen júliusban hamis névbemondás miatt a rendőrség vizsgálatot indított meg. Akkor már nős volt és a lapok kishirdetéseit utján levelezésbe lépett egy leánnyal, hogy gyermeke mellé nevelőnőnek fogadja föl s leveleiben sejtette, hogy a leánnyal feleségének állapota miatt benső viszonyba akar lépni. Találkozóbelyül a főhadnagy egy linzi szállodát jelölt meg. Az ügy a rendőrség tudomására jutott. A rendőrség a kishirdetésekből azt következtette, hogy leánykereskedő fog hurokra kerülni és a találka helyén meglepték Hofrichter főhadnagyt, aki cizivilruhában volt. Hofrichter akkor azt mondta a rendőrtisztviselőnek, hogy egy felsőaustriai vidéki városból való orvos, de kiderült hamarosan, hogy félrevezette a rendőrséget. A vizsgálatot aztán beszüntették és nem is tettek jelentést az illetékes katonai parancsnokságnál a főhadnagy ellen hamis névbemondás miatt.

Még mindig nincs kiderítve, hogy mi módon és hol szerezte Hofrichter a cizankáltit. Az a híresztelés, hogy egy linzi gyógyszerárban adták neki a mérget, egyelőre megerősítésre szorul. A vizsgálat mai állapotában még nincs

szó róla, hogy meg fogják figyeltetni a főhadnagy elmeállapotát.

Hasonló mérgezési eset.

A Tempsnek jelentik Verdunból, hogy ott a 8. huszárezrednél egy mérgezési kísérlet történt, amely nagyon emlékeztet a linzi főhadnagy merényletére, azzal a különbséggel, hogy a tettes csak altiszt. Ez az ember cziánkálit kevert századának konyhájában a legénység levesébe, de olyan nagy adagot, hogy a leves feltűnően rossz szagú volt tőle és senki még csak nem is kóstolt belé. A vizsgálat kiderítette, hogy a tettes az illető század egyik altisztje és azért akarta megmérgezni az egész eskadron legénységét, mert egy bajtársa 150 frankot kölcsönzött neki és sürgette vissza a pénzt. A katonaoorvosok megvizsgálták a mérgezett levest és azt állapították meg, hogy ha felényi adag cziánkálit kevert volna bele az altiszt, akkor mind a nyolcvan katona belehalt volna. A bűnös altiszt holmiának átkutatásakor több ékszeret találtak, amelyeknek eredetéről nem tudott felvilágosítást adni. Egy drága cigarettatárczát is kikötortak egy nadrágból, amelyet az altiszt egy közhuszártól vett kölcsön. Ezt a cigarettatárczát egy tisztől lopta. Az altiszt kereken tagad mindent, de ruhájának vegyi vizsgálatánál cziánkáli porszemeket találtak. Sok tanu van rá, hogy délben, mikor a mérgezett levest kiosztották a legénység közt, az altiszt a konyhában forgolódott, pedig semmi dolga sem volt ott. A mérgező keverő altiszt a cziánkálit atyjától szerezte, aki Verdunban aranyozómester.

UJDONSÁGOK.

A kötél árnyékába n.

Linzen három fegyveres, töltött revolverrel is ellátott katonatiszt kísért a vonat-
hoz egy fegyvertelen, sápadt kamerádot. A sápadt kamerád néha egy-egy szót szolt, beszélgést akart kezdeni velük. A három tiszt azonban nem felelt neki. A három tiszt már kiközösítette maga közül ezt az egyet. Megtagadta mint barátot, megtagadta mint bajtársat. Miért? Mert a sápadt katonaült.

A sápadt katona ma már a hadbírság fogházának a lakója. Egyszerű négy fal közé zárva várja, hogy sorsa eldőljön. Szuronyos prófószt töltött fegyverrel áll az ajtaja előtt, kis nyílásán át lesi, nehogy kárt tegyen magában s megszökjék a földi igazságszolgáltatás elől. És bárhova lép, egy meghurkolt kötél árnyéka látszik mögötte a rideg czellafalon. Mindez azért, mert a fogoly katonaült.

Ült... De hiszen a katona egész mestersége az, hogy üljön. A teffeles szája kadétnak, aki alig hogy elszakadt az édes anyja szoknyájától, a kis kadétnak, akinek még lányokon sem jár az esze, csak lapdán, játékon, gyerekes lohoságon — már oldalára költ az a hegyes, éles fegyvert, amelyik arra való, hogy üljön. S azontul is egész életük annak a tanulásában telik el, hogy miképen lehet leggyorsabban, legbiztosabban és a legtömegesebben gyilkolni? Az, aki legügyesebb lesz ebben a tudományban, aki a legkiválóbb, legjobb löveggyilkosnak bizonyul: az a legkiválóbb katona, az a katona előlép, az a katona érdemrendet kap. Miért közösítették hát ki maguk közül a bajtársak ezt a katonát, aki már bebizonyította azt, hogy tud ülni? Miért lóg mögötte a czellafalon hurkolt kötél árnyéka, holott más katonák érdemrendet kaptak azért, mert ültek?

— De hiszen ez a katona nem ellenséget gyilkolt! Ez a katona alattomos, titkos méreggel a tulajdon bajtársait küldözte a másvilágra! — feleli nekem szörnyűködve a hétköznapi morál. Én azonban nem látom a különbséget az ellenség élete és a bajtárs élete között. Az

ellenség is, a bajtárs is ember; ez is, az is szereti a napsugaras, vidám életet; ez is, az is családos ember, férj, apa. Mind a kottót asszony-bevezetés, gügyögő gyerekhang marasztalja erre a világra; a hideg, nedves sirgödörtől mind a kettő fél. S nem látom etikailag magasabb rangu valaminek a gyilkosságot akkor sem, hogyha nem alattomos, bizalom-meglopó kapszulák viszik a halált, hanem valaki nyílt viaskodásban, önkézüleg végzi el a mérsáros dolgát. Az én morálom az, hogy ölni, emberéletet kioltani egyáltalában nem szabad. Akkor sem, hogyha akasztófa jár érte. De akkor sem, hogyha érdemkereszt a jutalma. Ennek a morálnak joga van ahhoz, hogy hoppon fogja a mérges kapszulákkal operáló főhadnagyot. A másik morálnak, a katonamorálnak, a hétköznapi morálnak azonban türmie kell azt, hogy mi többiek, akiknek a kezünk szüz hó tiszta a vértől, szemére vessük a hipokritaságát, szemére vessük azt, hogy önmagához következtlen akkor, amidőn az emberirtás napszamosát azért vonja felelősségre, mert nem ott, akkor és nem azokat irtotta ki, akiket magasabb kommandó jelölt ki a számára.

Az emberélet óvásával egyáltalában furcsán van a hivatalos társadalom. Hogyha ezt a bajtársi életek miatt felelősségre vont katonát odaállítják az apja, a testvére, a felesége elé s legfelsőbb kommandóval azt mondják neki: „Szurj, vágj!” — kötelessége neki, hogy szurjon, vágjon. Ez a gyilkosság kötelesség. Vagy hogyha ez a katona magas állású, törekvő diplomata, aki tüzes ambícióval úgy keveri a nemzetközi érintkezés kártyáját, hogy kikerülhetetlenül tesz egy háborút: százezreket küldhet a másvilágra, nem éri gánes, mert az a tény, hogy ekkor is a személyes előmenetel érdekében cselekedett, megbuvík az első trombitaszóra felsarjadzó közérdekű frázisok mögött. Vagy, hogy még egy más példával élünk, hogyha ez a tiszt nem tiszt és nem cziánkális pírulákat kever, hanem élelmiszergyáros Budapestben, aki esztendőig árulja a döghúst, vagy egy lelkiismeretlen gyáros, aki az egészségügyi rendszabályok teljes elhanyagolásával, lassu mérgezéssel pusztítja a munkásait — ha ki is derül rá minden, egy kis bírsággal szabadul. Pedig lehet, hogy ötven, száz ember gyilkosa lett időközben.

Ezen a téren az emberiség gondolkodásmódja meglehetősen primitív: az ok és okozat, a tiltott cselekmény és az emberhalál olyan közvetlen összefüggést keresi, amelyen összefüggésekkel már régóta nem elégszik meg egyéb fajtájú esetekben. Ha a kezében nincsen bunkósbot s ez a bunkósbot nem illik be pontosan az áldozat fejébe, senki sem mondhatja rólam, hogy gyilkos vagyok.

A linzi tiszt kezében megtalálták a bunkósbotot. Ezért esüng a hurokra font kötél árnyéka a czella falán.

Ben.

NAPIREND. Napjár: Szerda, december 1. — Róm. kath.: Elég. pk. — Prot.: Mibán. — Görög. orosz: nov. 18. Komán vt. — Zsidó: Kisz. 18. — A nap két reggel 7 óra 28 perczkor, nyugszik este 4 óra 10 perczkor. — A hold két este 8 óra 9 perczkor, nyugszik délelőtt 11 óra 31 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. n. 4 órakor.
A közoktatásügyi államtitkár fogad delben 12-kor.
A Petőfi Ház (Ereklvemuzeum) Bajza-utca 21. sz. Nyitva naponta, vásár- és ünnepnapokon is, 10-2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Magyarok bejvetele, Peszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona. — A Műcsarnok téli kiállítása. Nyitva 9-3-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán szalonja rendezés miatt zárva. — Gulácsy-Pály kiállítás az Uránia Kigőzeteri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig és 3-7-ig. — Karácsonyi vásár az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat helyiségében (IX., Üllői-ut 32-37. Iparművészeti Múzeum) d. e. 9-1-ig, d. n. 3-7-ig. Belépődíj nincs. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3-7-ig. —

Az Egyetemi Könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tan-szerkiállítás 9-6-ig.

— **Személyi hir.** Augusztó főhercegeasszony Kistapolcsányból, ahol több hónapra át időzött, legkisebb gyermekével, Magdolna Mária főhercegnővel állandó tartózkodásra visszaérkezett a fővárosba.

— **A czárné nagybeteg.** Livádiából érkező hírek szerint a czárné olyan nagyfoku neurasteniában szenved, hogy gyakran legközelebbi környezetét sem ismeri meg. Az üldözési mánia is nagyfoku és a rohamok néha órák hosszat tartanak s ha elmúlnak, a czárnénak sejtelve sincs a történetekről.

— **Kitüntetés.** Hü és buzgó szolgálatainak elismerésül két nyugalomba vonuló tisztviselőt kitüntetett a király. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Fingerlos József kereskedelmi minisztériumi számvevőségi aligazgatónak a számvevőségi igazgatói címet, Ványa Henrik honvédelmi minisztériumi segédhivatali főigazgatónak pedig a királyi tanácsosi címet adományozta.

— **Dr. Henyei Vilmos jubileuma.** Szép ünnepet ül ma a magyar posta: Henyei Vilmos dr. posta- és táviróhivatali főigazgató hivatali munkásságának huszonötödik évi fordulóját. Hivatalos pályáján mindenkor megbecsülték és még nagyon fiatalon, negyvenöt esztendő korában érte el tekintélyes pozícióját. Érdemeiért a király a harmadik osztályú vaskorona-renddel tüntette ki, de van rendjele csaknem minden európai uralkodótól. Munkássága sokoldalú. A belső szolgálatban sok újítást teremtett a munka egyszerűsítésére, kifelé képviselte a magyar postát kongresszusokon és tárgyalásokon, részt vett az új postatarifa megalkotásában és megcsinálta a postai küldemények lefoglalására vonatkozó szabályzatot, amely alkotmányjogi nézőpontból nagyon fontos, mert a lefoglalást egészen kivette a közigazgatási hatóságok kezéből és a szakbírság hatáskörébe utalta. Mint a postások nyugdíjpótló intézetének elnöke, sokat tesz az alkalmazottak szociális helyzetének javításáért, a szakirodalomban igen előkelő helyet foglal el külföldön is s mindezekon felül társadalmi tevékenységre is jut ideje. A magyar posta nemcsak a hivatali följebbvalót ünnepli benne, hanem a szaktudóst és a kiváló embert is.

— **A diplomácia köréből.** A király a külügyminiszter előterjesztésére báró Rodich György konzulnak az algiri főkonzulátus vezetésére, Panfilli Guidó konzulnak a konstantinápolyi konzulátus vezetésére, pusztakóri báró Forster Pál alkonzulnak a pittsburgi konzulátus vezetésére és Ludwig Ernő alkonzulnak a clevelandi konzulátus vezetésére történt meghívását, továbbá a colon-i (Panama) tiszteletbeli konzulátus és a chemnitz-i (Szászország) tiszteletbeli konzulátus felállítását jóváhagyta és Bauer Lajos tiszteletbeli irodavezetőt a brüsseli tiszteletbeli konzulátushoz beosztott tiszteletbeli alkonzullá, Ullrich Ferenc osztrák állampolgárt Colonba fizetéstelen konzullá, Weisenberger Ottó osztrák állampolgárt pedig Chemnitzbe fizetéstelen alkonzullá, herceg Fürstenberg Emil dr. és Collor edo-Mannsfeld Nándor gróf II. oszt. követség-titkárokat, valamint ns. Pflügl Aurét, a Nádasdy gróf nevét viselő 9. sz. huszárezred századosát és második katonai attachét a konstantinápolyi cs. és kir. nagykövetségnél, I. osztályú követség-titkárokká nevezte ki.

— **Berzeviczy Albert felolvasása.** Berzeviczy Albert ma tartotta Pozsonyban ötödik előadását a XVII. század tájképfestészetéről. A nagyszámúban megjelent közönség ma sem fokarkodott az elismerés és szimpátia nyilvánításával Berzeviczy iránt, aki a népszerű főiskolai tanfolyamon holnap rekészti be előadási sorozatát.

— **Miskolez és az aradi vértanúk.** Miskolez város törvényhatósági bizottsága pénteken tartott közgyűlésén dr. Tüdös István indítványára elhatározta, hogy a város minden év október hó 6-án küldöttségileg képviselteti magát az aradi vértanúk gyászünnepélyén. Ezt a hazafias határozatot megküldik a társörvényhatóságoknak hasonló határozathozatal céljából.

— **Károly Tivadar herceg halála.** Dícsült királynéok tetvérőse, Károly Tivadar bajor herceg, Kreuth fürdőben tegnap éjjel két óraker meg halt. Kiszívődésekor a herceg neje, a hercegi család tagjai és a kezelő orvosok voltak jelen. Engelbert ferenczrondi szerzetes, aki a herceget már tegnap ellátta a halotti szentségekkel, imákat mondott a haldokló ágyánál. Károly Tivadar herceg 1839. augusztus 8-án született Possenlofenben. Hetvenedik születésnapja alkalmából melegen ünnepelték e nyáron Münchenben. Az elhunyt herceg, tudvalevőleg, élete feladatául a szemgyógyászat gyakorlását tűzte ki. Ez a nemes szenvedélyrugója nem volt hiúság, s az orvosi tudományt nem tekintette sportnak. Távol állt tőle minden szereplési viselkedés, minden pózolás. Ellenkezőleg, kerülte a nyilvános feltűnésre kínálkozó alkalmakat. Annál fáradhatatlanabb volt, amikor betegek szolították. És ezek tömegesen tódultak hozzá. Nem azért, hogy herceggel kezeltesék magukat, hanem mivel alapos tudásában és bámulatosan kifejtett gyakorlatában feltétlenül megbizhattak. Az orvosi gyakorlatba a bécsi egyetemen a hírneves Arlt Ferdinánd vezette be és Fuchs Ernő mellett sajátította el a tudományos kutatás módszereit. Bőséges alkalmat volt gazdag praxisában a szaklapok hasábjait cikkeivel megtölteni, hogy nevét újra meg újra szertessé tegyék. De ebben is nemesen gondolkozott: keveset írt, de amit dolgozott, annak maradandó becsé van. A szemnek a vese megbetegedésénél támadó belső elváltozásairól írott könyve például, a legliválőbb szemészeti művek közé tartozik. Aki őt emberbaráti működése közben — melynél hozzáértő életetársa odaadással támogatta — megfigyelte, azt a benyomást nyerte, hogy az eszményi orvossal áll szemben. Akit hivatásának tudata teljesen áthat s aki ugyanazt a gondot fordítja a bajor parasztlégy, mint az előkelő arisztokrata hölgy bajának. Károly Tivadar herceg 1895-ben végezte az ezredik szemoperációt s ez alkalommal az egész világ orvosi kitűnőségei részéről nagy ünneplésben volt része. Az ezredévi ünnepek alkalmával a budapesti kir. magyar tudományegyetem díszdoktorává választotta. Hatalmas családi birtokok felett rendelkezett, amelyeknek jövedelméből igen sokat költött közszolgákra. Kétszer nősült. Első ízben Zsófia szász hercegnőt vette feleségül, ennek halála után Mária Jozefa infánsnőt, Dom Miguel portugál trónkövetelő leányát vette el, mely házasságból öt gyermek származott. Csak néhány hónap óta betegeskedett. Erős vesebaj vett rajta erőt s a leggondosabb orvosi kezelés sem tudta egészségét visszahozni. Károly Tivadar herceg sokat járt Magyarországon, legtöbbször Gődöllőn. Főleg boldogult Erzsébet királynénak életében és kitűnően beszélt magyarul.

A mai délelőtt folyamán mindenfelől meleg részvényt nyilatkozatok érkeztek. Károly Tivadar herceg legközelebbi rokonai, akik Münchenben laktak, személyesen jelentek meg. Báró Podewils Dürniz, a királyi ház minisztere és dr. Wehner lovag, közoktatásügyi miniszter ideértek, hogy a királyi családi statútum értelmében a hagyatéki eljárást fogantassák. A müncheni városi törvényhatóság mai ülésében dr. Borst főpolgármester napirend előtt az elhunyt hercegről meleg szavakkal emlékezett meg és kijelentette, hogy a herceg halála pótolhatatlan veszteség a hazára, mert sok ezer embert az elhunyt herceget mint szemorvos segített. A város benne őszinte barátot veszít a szö legnemesebb értelmében.

— **Méregkeverő egyetemi tanár.** Prágában az ügyészség megszüntette az eljárást Král vendéglős felesége és dr. Kohn csernovitzi egyetemi tanár ellen, akik azzal voltak gyanúsítva, hogy méreggel el akarták pusztítani a vendéglőst. Kral maga kérte, hogy ejtsék el a vádat felesége ellen, mert nem tudja elhinni, hogy neje az ő életére tört volna. Kérte a vizsgálóbíró, hogy helyezze szabadlábra feleségét, mert a konyhában szükség van rá. Králnét már szabadon is bocsátották. Dr. Kohn egyetemi magántanár ellen a csernovitzi egyetemi tanács megindította a fegyelmi eljárást és tanszékétől felfüggesztette.

— **A német vendégek Budapesten.** A Vereinung für staatswissenschaftliche Fortbildung berlini egyesület tagjai, ma délelőtt megtekintették a postatakarékpénztárat és az országos gyűjtőfogházat Kőbányán. A vendégeket dr. Vámbéry Rusztem ügyész kalauzolta a fogházban, részletesen megismertette velük a magyar büntetőügy fejlődésének történetét és mostani állapotát. Az egyesület tagjai igen nagy elismeréssel nyilatkoztak a páratlan tisztaságról és rendről, amit a fogházban tapasztaltak. Megtekintették az egyesület tagjai ezenkívül az illóti gyermek-menhelyet is, ahol szintén nagy elragadtatással szóltak a menhely pompás szervezetről és az ott talált rendről. Innen a dunaparti Deli vendéglőbe mentek, ahol bucsuebédet adtak budapesti vendégeik tiszteletére. A bucsuebédén több pohárköszöntő hangzott el a királyné, a német császárra, a német kulturára és a német-magyar barátságára. Végül a vendégek délután hat óraker a nyugati pályaudvarra hajtottak, ahonnan különvonaton egyenesen Berlinbe utaztak.

— **Damjanich tábornok özvegye meghalt.** Amire napok óta el voltunk készülve ma bekövetkezett: Damjanich tábornok özvegye hajnalban agyvérzés következtében elhunyt. A nagyszony friss elmével, fiatalos egészségben néhány hónappal ezelőtt ünnepelte születésének 90-ik évfordulóját. A ritka magas kor, amelyet elért, semmi nyomot sem hagyott lelkének üdeségén s azt a nemes hivatást, amelyet örökön gyászolt hősné és férjének tragikus halála után az élet utjain kijelölt magának, nemes buzgalommal és lelkesedéssel látta el eszmélete utolsó pillanatáig.

Pétenken este hirtelen lett rosszul. Agyszélhűdés érte. Hozzá tartozóit, akik gyöngéd és szerető gondoskodással vették körül, — váratlanul érte a végnek és elmulának ez a hirtelen jött kezdete. Beteggyához nyomban orvost hívtak, aki konstataálta, hogy rövidesen leperegnek a nagyszony utolsó órái. Amint Damjanichné betegségről az első hír napvilágot látott, az egész ország szorongó aggodalommal fordult a Szentkirályi-utca 51. számú házában levő betegszoba felé. A nagyszony egyike volt azoknak a keveseknek, akik élő tanúi voltak a leghatalmasabb nemzeti felbuzdulásnak s az a tragikus sors, amely két évi házasság után vértanuság árán fosztotta meg őt lelkének felétől, — a kegyeletes nemzeti szemében szinte megdicsőüléssé fokozódott annak folytán, hogy ez a nemes asszony örökön gyászolva, a nagy és szép társadalmi feladatok egész légiójának szentelte életét. A nemzeti aggodalom, hogy ez a női jellem is elvész, hamar gyászszá formálódott: Damjanichné péntek este óta egyetlen pillanatra sem nyerte vissza eszméletét, ma hajnalban ugyiszólván minden halálvidóds nélkül csendesen elszenderült — örökre. Hozzá tartozói, Vég József kuriai bíró családja s a Csernovich-család tagjai utolsó pillanatáig ott virasztottak ágya mellett. Halála híre gyorsan elterjedt s mindenütt mély részvétet fakasztott. Egyik-másik középületre a nemzeti gyász jelölés már a délelőtti folyamán gyászlobogót tűztek s a gyászházban reggeltől kezdve egymást váltották fel a kondoleálók, köztük legelőbb Hentaller Lajos országgy. képviselő. Damjanich János özvegyének holttestét az eddigi megállapodások szerint esütőrtökön délután három óraker temetik a Szentkirályi-utca 51. sz. házból. A lákást, amelyben a nagyszony kihült teteme nyugszik halottas ágyán, gyászleppel vonták be s megkezdték a temetéshez való előkészületeket is. Meghatóan szomorú s lelkének nemességét jellemzi a nagyszony utolsó kívánsága is, amelyet még az elmúlt hét elején s azonkívül gyakorta közölt családjának tagjaival is: óhaja és legfőbb vágya volt, hogy koporsójára, ha majdan meghal, ne borítsanak virágokat, de mindazok, akik részvétük jeléül koszorút akarnak majd küldeni, váltsák meg ezt pénzben s küldjék a koszorura szánt összeget az árvák javára. A nagyszony utolsó óhajának megfelelően kéri a család, hogy a koszorura szánt összegetek küldjék a kegyeletes emberek özvegy gróf Batthyány Gézánc Teréz-köruti palotájába.

— **Megvádolt vezérkar.** Párisban egy Rossi nevű olasz altiszt jelent meg a francia hadügyminisztériumban s kijelentette, hogy a francia vezérkar több tisztjét akarja a hadügyminiszter előtt megnevezni, akik több okmányt adtak el Olaszországnak. Ezeket az okmányokat ő az olasz hadügyminisztériumból tulajdonította el, ahol nemrég még alkalmazva volt. Az okmányok a 15. hadtest mozgósítási terveit, több erősség és a „Democratie“ nevű új páncéloshajó részletes terveit tartalmazzák. A hadügyminisztérium a szökevény altisztet pár napig hitegette, aztán átadta a polgári bíróságnak, mely letartóztatta. Párisban kétkedve fogadták Rossi állításait, mert tudják, hogy ismert kém, aki már több ízben akart hasonló módon pénzt kizsarolni.

— **Kinevezések a honvédség körében.** A király Schuler Jenő nyugállományú honvédezedesnek a vezérőrnagyi címet és jellegű díjmentesen adományozta, Mayor Miklós brassói 24. honvédegyalozredbeli ezredesnek, a saját kérelmére megéjtett felülvizsgálat eredménye alapján, egy év tartamára várakozási illetékekkel való szabadságolását, tardoškedi Benke Béla, a vezérkari testületben létszám felett vezetett és csapatvizsgálatra a kolozsvári 21. honvédegyalozredhez beosztott alezredesnek, a honvédség tényleges állományába való végleges áthelyezését, Diószeghy Mihály népfelkelésügyi honvédelezredesnek saját kérelmére nyugállományba való helyezését, dr. Sebeők Antal I. osztályú főtörzsorvosnak saját kérelmére nyugállományba való helyezését elrendelte, különösen kiváló szolgálataik elismeréséül: Henneberg Venczel 2. osztályú főhadbiztosnak, a zágrábi horvát-szlavon VII. honvédekerület hadbiztosági főnökének és Demján Ottó, a honvédelmi minisztérium állományába tartozó hadbiztosnak a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. Gruber József honvéd nyugdíjast, a m. kir. honvédség nyugállományában, előbb viselt századosi rendfokozatába, Szervánszky Jenő brassói 24. honvédegyalozredbeli tartalékos őrmestert, a m. kir. honvédegyalozred tartalékában, az általa előbb viselt hadnagyi rendfokozatba a legfelsőbb kegyelemből kinevezte.

— **Manuel király Párisban.** Manuel király tegnap este Párisban részt vett az opera előadásán. Közvetlenül Manuel királynak az operába érkezése előtt Pataud, villamos munkások szindikátusának titkára a színházi munkások bérének 25 százalékkal való emelését követelte és a követelés elutasítása esetére a villamos világítás megszüntetésével fenyegetőzött. Az opera igazgatója kénytelen volt írásban kötelezni magát a béremelés megadására. A Pataud szindikátusai által kiesikart béremelésről a Figaro a következőket írja: Kétségtelen, hogy az okmány, amelynek aláírását az igazgatóktól kiereszkolták, teljesen értéktelen, miután a polgári törvény 20009. szakasza szerint minden ígért, mely fenyegetés folytán adatott, érvénytelen. A lap követeli, hogy az ügyészség a büntetőtörvénykönyv 400-ik szakasza alapján Pataud ellen zsarolás miatt indítsa meg az eljárást.

— **A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének igazgatósága** december 12-én délután 3 óraker ülést tart Budapesten az Otthon írók s hirlapírók köre helyiségében a következő napirenddel: Elnöki jelentések. A felvételre jelentkező tagok kérvényeinek elintézése, hátralékos tagok törlése. Segélykérések elintézése. Az 1908. félévi zárszámadások bemutatása. A helyi választmányok ügyei. Indítványok.

— **Az André-expedíció nyomai.** André szerencsétlenül járt expedíciója alkalmával a sarkvidék ismert tájain szükség-élelmiszerraktárakat létesítettek, hol az élelmiszerek közül több láda vaját is elhelyeztek. Most Kopeuhágából jelentik, hogy a Ziegler-expedíció az elhelyezés után 10 évvel rátalált egy ilyen élelmiszerraktárra s miután a jégbe fagyott ládákat fejszecsapásokkal kiszabadította, a ládákból kitűnő minőségű vajot talált. A raktárra a Flóra-foknál bukkantak.

— **Munkásházak Pozsonyban.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter 200.000 korona államsegélyt engedélyezett Pozsony városának munkásházák építésére. A város beadványt intézett a miniszterhez, hogy azon feltételt, miszerint az építendő családi munkásházák ne legyenek elidegeníthetők, ejtse el. A miniszter ma rendeletet intézett a városhoz, amelyben a kérelmet elutasítja.

— **Rablógyilkosság Prágában.** Ma este hat órakor a Karolinental kerületben lévő Ufer-Gasseban üzlettel bíró Bartak Franciska szatócsnőt az üzlet mellett lévő szobában meggyilkolva találták. A gyilkos először fojtogatta, majd kalapáccsal szétzúzta fejét. A helyszínen elfogták *Reznicek* János 16 éves lopás miatt már büntetett gyári munkást, aki éppen szivart lopott a fiókból. Bartak szatócsnő meggyilkolása ügyében újabban jelentik: *Reznicek* tagdja ugyan tettét, de télikabátján vérfoltot, zsebeiben pedig szivarokat találtak melyeket az üzletből lopott. Állítólag két bűntárs is volt, akik az üzlet előtt vártak.

— **Gorkij uton.** Bukarestből jelentik: Gorkij Maxim tegnap este Szófiából Bukarestbe érkezett. Gorkij Olaszországból jött Szófiába, ahol két napot töltött. Itt arról értesült, hogy Bulgáriában nincs biztonságban és az a veszély fenyegeti, hogy a bolgár kormány kiadja Oroszországnak. Még aznap elutazott tehát Bukarestbe. Gorkij Bécsben, úgy hírlik, több kiadóval fog tárgyalásokba bocsátkozni műveinek kiadását illetőleg. Azt a hírt, amely mult héten bejárta az egész világsajtót, hogy Gorkij szintársulatot szervez és több fővárosban fog előadásokat tartani, maga Gorkij a leghatározottabban megczáfolta.

Egy hölgy, aki a román arisztokráciához tartozik, Szófiából Bukaresten át együtt utazott Maxim Gorkij-val, a vasuton megismerkedett vele és fényképet kapott tőle, amelyre Gorkij ajánló sorokat írt. A fénykép hátsó lapjára tréfás és gúnyos verset írt, amelyben szembeállítja a dumát a tényleg uralkodó czári abszolutizmussal.

Brassóból jelentik éjjel, hogy Maxim Gorkij ma Brassóba érkezett. A vasutnál egy régi jó barátja várta. Gorkij egy ismert lengyel hírlapíró neve alatt utazik, hogy föl ne ismerjék. Mindjárt folytatni akarta utját Bécs felé, de barátjának kérésére egy napot fog Brassóban tölteni.

— **Új szolgálati és harcászati szabályok.** Az orosz-japán hadjárat utmutatásai következtében valamennyi hadseregben új szolgálati és harcászati szabályzatot vezettek be. Az osztrák-magyar hadseregnél is elkészítették az új gyalogsági szabályzat tervezetét, de az utolsó pillanatban visszavonták. Ennek oka részben az volt, hogy a kétéves szolgálati idő bevezetése előtt nem akarták a szolgálati szabályzatot végleges formában adni ki a hadseregnek. Ez a tervezet igen szabadelvű volt s több dologban még a századparancsnokoknak is teljes intézkedési szabadságot biztosít. A csapatvezetők legnagyobb része azonban éppen ezeket az intézkedéseket kifogásolta s ezért a hadvezetőség úgy határozott, hogy a gyalogsági szolgálati szabályzat tervezetét átdolgoztatja, hogy az a kétéves szolgálati idő gyakorlati követelményeivel összhangba kerüljön. A lovasság azonban már a legközelebb megkapja új szabályzatát, amely a fegyverzetben való változásokhoz s a gépfegyverek és gyorstüzelő ágyúk rendszeresítéséhez teljesen alkalmazkodni fog.

— **Mikulás-ünnep.** A budai iskolatársnők szövetsége *Körömy* Árpádné elnöksége alatt december 4-én, szombaton nagyszabású Mikulás-vásárt és ünnepet rendez a Kozma Gyula igazgató által vezetett II. kerületi leányiskola tornatermében. A művészi Mikulásokat *Tolnai* Anna rajztanárnő felügyelete alatt mind iskolásnövendékek készítettek. A vásár után „*Szent Miklós és az ördög legendája*” című, felvonulással és tánczszal egybekötött színdarab kerül előadásra, melynek tervezetét *Nemes* Mihály festőművész készítette.

— **Nagy szerencse.** Havreből írják: Egy szakácsné a francia konzulátus utján Newyorkból hivatalos jelentést kapott, hogy Amerikában elhalt bátyja több millió dollár vagyonát örökségül ráhagyta. A szakácsné nagy örömben szívvel-hűdéssel kapott és meghalt.

— **Vérmérgezés egy operációnál.** Hoór Károly egyetemi tanár állapotáról tulzatosan riasztó hírek kerültek forgalomba. *Récsey* Imre egyetemi tanár kijelentette, hogy Hoór tanár egy operációból kifolyólag kisebb, muló természetű vérmérgezést kapott ugyan, de állapota semmi aggodalomra nem ad okot, amputálásról szó sem volt s a beteget otthon, a lakásán ápolják, ami ugyan csak azt bizonyítja, hogy a vérmérgezésnek komolyabb tünetei nincsenek s így súlyos következményei sem lehetnek.

— **A levegő meghódítása.** Fischamendből érkező jelentés szerint a Parseval léghajó mára tervezett távrepülése elmarad, mert az időjárási viszonyok ma még sokkal kedvezőlenebbek, mint tegnap. A távrepülést holnap próbálják meg és lehetséges, hogy a léghajó egész Budapestig elrepül. — *Aorlanini* milánói mérnök és egy műszaki százados új kormányozható léghajót találtak fel, amelynek a Leonardo da Vinci nevet adták. Az első próba-felszállásnál, mely tökéletesen sikerült, a léghajó 40 kilométernyi utat tett meg. — A most megalakult newyorki Wright-féle társaság prospektusa szerint a társaság Amerikában nagy irodákat fog nyitni, amelyekben repülőgép-modelleket fognak kiállítani és megrendeléseket fognak elfogadni. A társaság Floridában két nagy gyakorlóteret vásárol meg, egy télit és egy nyárit, ahol a társaság által szállított gépek vevői a repülésben oktatást fognak nyerni. A társaság nagy repülőgép-gyárát Wrighték szülőföldjén, Daytonban fogják felépíteni. Személyszállítási czélokra olyan aeroplánokat fognak előállítani, amelyeken 20 utas repülhet. Azonkívül az aeroplánt a posta szolgálatában is alkalmazni akarják és ebből a czélból olyan motorokat fognak konstruálni, amelyekkel a repülőgépek 700 mérföldnyi utat is meg fognak tenni megállás nélkül. A társaság ügyésze, aki a Wright-gépek utánzásából származó pörököt is vezeti, kijelentette, hogy az amerikai bíróságok valószínűleg olyan döntést fognak hozni, hogy Amerikában csakis Wright-féle gépekkel szabad majd repülni. — Paulhan francia aviatikus félmillió korona honoráriumért szerződést kötött, amelynek ellenében az Egyesült-Államokban repülési kísérleteket végez. Paulhan még néhány hét előtt ismeretlen nevű mechanikus volt egy kis francia vidéki városkában. De már akkor is érdeklődött a repülőgépek iránt. Egy napon pályázatot olvasott egy repülőgép modelljére. A díj egy Voisin-féle repülőgép volt. Paulhan megnyerte a díjat. Csakhogy pusztán az aeroplant kapta meg, de nem a hozzávaló motort. Paulhannak nem volt pénze, hogy motort vásároljon, de barátai gyűjtést rendeztek, amelynek eredményéből megvehette a motort s felszerelhette a repülőgépet. Azután teljes csendben hozzáfogott, hogy magát a repülőgép kezelésében begyakorolja. A mult nyáron már annyira haladt a kísérleteivel, hogy nyilvános versenyben is részt vehetett. Oly jól kezelte a gépet, hogy az utolsó három hónapban negyedmilliót nyert díjakban. Most a legnagyobb díjat kapja, amelyet valaha aviatikus kapott.

— **Kard-párbaj.** Vörös kardpárbaj volt ma délben *Fodor* Károly tanár vívótermében. *Hinterstein* Lajos országgyűlési képviselő verekedett meg dr. *Varságh* Zoltán budapesti gyógyszerészszel, kártya közben történt összeszólalkozás miatt. *Hirtenstein* dr. *Halász* Lajos képviselő és *Salusinszky* Imre szerkesztő, Varsághnak pedig *Muzsa* Gyula és *Madarász* József képviselők voltak a segédei. Mindjárt az első összecsapásnál *Hirtenstein* igen hevesen támadt Varsághra és több helyen megsebesítette. Varságh a feje tetejére nyolcz centiméter hosszú vágást kapott s ezenkívül megsebesült a bal vállán és a jobb kezefején is; *Hirtenstein* a jobb szemé fölött a homlokán kapott jelentékeny sebet, amelyet varrni nem kellett. A felek a párbaj után kibékültek.

— **Fölmentett kém.** Velencében az esküdtészek fölmentette a kémkedés vádjá alól *Frisserot* és *vádoltársát, Pellegrinetot*.

— **Házasság.** *Goldstein* Lipót Budapest, eljegyezte *Gaertner* Jakab leányát, *Margitát*, Miskolcziól.

Szappanos Imre huszárfőhadnagy, Szappanos István országgyűlési képviselő unokaöccsége eljegyezte *Muschong* Birót, *Muschong* Jakab, a buziási forrásvízek tulajdonosának leányát.

Albrecht Ernő es. és kir. utászkapitány eljegyezte *Kleindl* Irmust Budapestben.

Hoffmann Miklós magánmérnök és *Szántó* Ilonka minden más értesítés mellőzésével tudatják rokonaikkal, ismerőseikkel és barátaikkal, hogy november 30-ikán a VI. ker. anyakönyvvezető előtt házasságra léptek.

— **Nászajándékok.** Jeggyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán művészi ékszerterében, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Harminezhat évi vakság után lát.** London szomszédságában levő kórházban sikerült egy harminezhatéves, vakon született nő szemvilágát megmenteni. A harminezhat évi sötétségből megváltott nő érdekesen mondta el azokat a benyomásokat és érzéseket, melyek megszállták, amikor először pillantotta meg ama tárgyakat, melyeket addig csak tapintás útján ismert. Csodálatosképpen mindama tárgyak, amikről előzőleg a tapintás segítségével fogalmat alkotott, semmiképpen se lepték meg s teljesen megfeleltek képzeletének. Bámulása — és borzadása is — csak ama tárgyaknál kezdődött, melyeket vaksága idején nem volt alkalma megérinteni. Egy csapásra megváltozott előtte az egész világ képe, ezer sohasem sejtett alakok, tárgyak, lények merültek föl előtte és olyan félelem lepte meg, hogy a látás első óráiban inkább gyötrődést, mint örömet érzett. Az összes színek közül a zöld színek volt rá a legnagyobb hatása. Még ma se képes a zöld színre a félelem és a szorongás érzése nélkül nézni. Azokat a tárgyakat, melyek czélját neki vaksága napjaiban megmagyarázták, s melyek külsejét neki leírták, de amelyeket nem volt alkalma megérinteni, végtelen irtózatot keltek benne. Így például sohasem érintett lovat. Amikor tehát először pillantott meg lovat, egész testén reszketni kezdett, jóllehet, tudta, hogy az ló, s hogy már előzőleg is ült olyan kocsiiban, melyet lovak húrtak. De ezek az ijedelmek csak rövid ideig tartottak, lassanként megszokta az új állapotát s tulboldog, hogy mindazt láthatja, aminek alakját és lényét addig csak homályosan sejtett.

— **Álarczos rablók egy párisi pályaudvaron.** Párisban az északi vasut pályaudvarán három álarczos rabló tegnap este behatolt egy postakocsiba, melyből egy postacsomagot, amelyben állítólag 300,000 frank volt, elvittek.

— **A hiéna-rablók.** Északamerikában, Montana államban egy, a fekete kéz mintájára szervezett zsaroló banda garázdálkodik, amelyik resurrectionistáknak nevezik magukat. Hogy ez a razszövetkezet milyen módon hajtja végre zsarolásait, azt bizonyítja a következő eset is: *Great-Falls* városában egy *Renkins* nevű dúsgazdag lakója a minap levelet kapott, amelyben értesítették, hogy nemrég elhunyt kis fiának holttestét kiásták a sírjából és magukkal vitték. Együttal megnevezték azt az összeget is, amelynek ellenében a holttestet hajlandók visszaadni.

— **Betörő irnok.** *Krajcsák* Artur, Sztróky György körjegyző irnoka, Zalaszentgróton kirabolta gazdáját és megszökött. *Krajcsák* Artur a realiskola hét osztályát végezve került el irnoknak Szentgrótra. Kezdetben szerény, szorgalmas munkás volt és csakhamar megnyerte főnöke bizalmát. A jegyző megszerette az intelligens, tőrekvő fiút, érdeklődni kezdett jövője iránt is és atyai jóindulattal bánt vele. Hogy a fiu jövőjét biztosítsa, beíratta a soproni realiskola nyolczadik osztályába, könyveket vett a részére és tanulásra serkentette. A jegyző azonban alaposan csalódott kedvencében. Hétfőn, e hó 22-én a körjegyzőnek valamelyik szomszéd faluban akadt dolga és amikor hazaérkezett, kinos meglepetésben volt része. Az irnodban nem volt senki, az íróasztal fiókját valaki feltörte és az abban talált 705 korona hivatalos és magánpénzt elvitte. Mindezek tetejébe pedig *Krajcsák* Artur, a megsebesült jegyzői irnok nyomtalanul eltűnt. Amikor a betörésnek híre terjedt a községben, csakhamar akadtak, akik meg tudták mondani, hogy *Krajcsák* a zalaszentiváni állomásra kocsizott egy parasztszekéren és onnan Pécs felé utazott.

— **Megtámadott tanuló.** Tegnap késő este *Erős* Béla 17 éves gimnáziumi tanuló azzal ment haza szülőinek Szerb-utca 10. számú lakására, hogy őt a Városligetben egy utonálló megtámadta. A pénzt követelte. *Erős* birokra kelt a csavargóval, aki kést rántott és balczombján megszurta, azután elmenekült. A fiatalember sebet a mentők bekötötték, az utonállót pedig a rendőrség keresi.

— **A párisi merénylet.** *Ferrand* tábornok állapota kielégítő. Bárha a sebesültnek nagy fájdalmak vannak, komplikációktól nem kell tartani.

— **Tokaji bor.** Az egészséges embernek ünnepi bora, a gyengélkedőnek és betegnek pedig gyógyitala — tokaji bor. Isteni tűz lakozik a tokaji, szamorodni és aszaborokban. Nem esoda, ha jó árat adnak érte és így hamisították is nyakra-főre. De a becsületes Tokaj-Hegyalja népe sem nézte tétlenül a borpancsolók garázdálkodásait és addig mentek a kormány nyakára, míg ez törvényhozásilag Tokaj-Hegyalját zárt területnek nyilvánította. Mit jelent ez? Azt, hogy Tokajba semmiféle borokat sem szabad bevinni, kivinni pedig csak valódi, hamisítatlan-tiszta tokajit lehet. És mire jó ez? Arra jó, hogy aki ezután valódi tokaji bort akar inni nagyobb ünnepein, aki valódi tokaji bort akar adni betegének, megteheti könnyen. Csak innia kell egyenesen Tokajba, a *Tokaji bortermelők társaságához*, honnan mindenki valódi tokaji bort kaphat, mert a társaság állami felügyelet alatt áll. És érdemes rámutatni, hogy kik e társaság vezetői! Az elnök dr. Kröczér László, Tokaj város orvosa, a borellenőrző bizottság tagja, továbbá Gyöngyössy Lajos, a város főjegyzője, Füzeses Ödön, a tokaji járás főszolgabírája, dr. Hunyor Sándor közjegyző, Hegedüs Sándor borászati felügyelő, a vinczellér-iskola igazgatója, Végh Sándor főmérnök, Karniss István r. kath. plébános és Horváth János ev. ref. lelkész. A vezérigazgató Schiffer szőlőbirtokos, aki, hogy a tokaji bornak piacot teremtsen, a fél világot bejárta. Hyen férfiak együttes működése biztosítja azt, hogy aki a *Tokaji bortermelők társaságához* fordul, a királyok borát szintiszta valóságában élvezheti.

— **Egy kalauz szerencsétlensége.** Erdős László Máv. főkalauz vasárnap éjjel az 1709. sz. személyvonatról Karczag és Óladány között egy kitérőnél leesett és szörnyethalt. A holttestet felboncolták és a halál okául koponyarepedést és agyrázkódást konstataáltak. A vizsgálatot megindították. Más jelentés szerint a robogó vonaton nem szerencsétlenség történt, hanem a debreczen—budapesti vonaton több munkás utazott egy harmadosztályú kocsiában és közülük háromnak nem volt jegye. Amidőn Erdős László kalauz a jegyet követelte ezektől, több ittas munkás a kalauznak ugrott és az ajtón kilökte a pályatestra. A kalauz testét a kerekkel teljesen összeroncsolták. Holttestét Karczagra szállították. A merénylő munkásokat a csendőrség letartóztatta.

— **Örült a vonat előtt.** A ruttkai vasúti állomáson nagy riadalmat okozott egy szerencsétlen örült ember tette. A 314—313. számú órház közti pályán egy ember állt a vágányok közt, kit azonban a 378. számú vonat vezetője észrevett s nyomban vészjelet adott, egyben pedig a vonatot fékezni kezdte. A vágányok közt álló ember azonban a vészjelre nem hederített s továbbra is ott maradt helyén, úgy hogy a vonatnak meg kellett állnia. A vonatszemélyzet s a vasúti alkalmazottak hurcolták el a szerencsétlent a vágányok közül. Mikor vallatóra fogták, kiderült, hogy a szerencsétlen elmeháborodott. Bekísérték az állomásra, hol kitudódott, hogy az illető Melnár Antal szíjgyártó s a főműhely alkalmazottja volt. Napok óta nem járt munkába, hanem lerongyoltan az utcákon csavargott. Az állomás főnöksége a község előljáróságához kísértette, honnan a főszolgabíró intézkedése folytán illetőségi községébe, Tapolezárát szállították.

— **Játék a fegyverrel.** Kovács János mázólóságát a Váci-körút 76. szám alatti házban dolgozott, ahova ma reggel érkezett a vidékről. Utazótáskájából kiszedett egyet-mást, többek között egy revolvert is és ezeket a dolgokat elő hagyta. Később egy eselődélny jött oda, aki kezébe vette a revolvert és játszott vele. Egyszerre azonban a revolver elsült és a golyó Kovács fejébe furódott. Súlyos sérülésekkel szállították a mentők a Rökus-kórházba, a vigyázatlan leány ellen pedig megindították a vizsgálatot.

— **Cleo de Mérode Budapesten.** A párisi opera világhírű magántáncosnője, a nagy Cleo szerdán, december 1-én kezdte meg csak rövid tizenöt napra terjedő vendégjátékát a Fővárosi Operában. Waldmann Imre igazgató igen nagy táradsággal tudta csak felkelti a művésznőt, aki több éve előre le van mindenféle szerződöttve és daczára a horribilis gázsinak, melyet Cleonak fizet, a helyáratat nem emeli fel. Cleo mellett Chew. Thorn, a jelenkor legkiválóbb illuzionistája és még igen sok kizárólag elsőrendű új attrakció teszi az új decemberi műsort nagyon változatosá.

— **Életunt házaspár.** Ma reggel a Gömb-utca 20. számú házban eszméletlen állapotban találták Adorján Sándor 39 éves kocsiist és feleségét, Paulán Józsa 38 éves napszámosnót. Tegnap lefekvés előtt köszönnel befűtötték a kályhát, kivették a csövet és lefeküdtek. Reggelre a kiáradó szénegáz megmérgezte őket. Adorjánt és feleségét a Bethesda-kórházba vitték. Állapotuk életveszélyes. Az asszony levelet irt a Liga gondozása alatt levő leánykájának, amelyben bejelent, hogy öngyilkosok lesznek, mert nem bírják tovább a nyomorúságukat.

— **A duhaj kocsis.** A rendőrség hatóság eleni erőszak czimén letartóztatta Valkovics Bálint 29 éves kocsiist. Valkovics tegnap az Arénauton egy nehéz, ezementet szállító kocsiába fogott két lovat ütött-verte. Az állatkinzást észrevette Szabó IX. János rendőr és figyelmeztette a kocsiist, hagyja abba a botrányt okozó állatkinzást. A kocsiist erre az ostorral a rendőrt végig verte. A rabbiátos embert nagynehezen megfékeztek, bevitték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

— **Halálozás.** A magyarországi románok egyik legtekintélyesebb vezérferfia, Bunea Ágoston dr., belzászfalvi érseki kanonok ma délben hirtelen elhunyt. Bunea mint kiváló történész nagy szerepet vitt a magyarországi románok kulturális életében, tudományos működését széles körben ismerték, s azért a román tudományos akadémiája tagjává is választotta. Temetése csütörtökön délután lesz. A halál híre gyorsan terjedt el s mélyen lesújtotta az egész román közönséget.

Tanos Imre, a Damjanich-utcai községi elemi leányiskola igazgatója, 66 éves korában hosszas betegség után meghalt.

Dr. Kéls Lajos gyakorló ügyvéd, volt országgyűlési képviselő életének 58-ik évében elhunyt Apatinban.

Tarcsafalvi Pálffy Gyula, a marosillyei áll. elemi iskola tanítója, a marosillyei ref. egyházközség presbiteri tagja 23-ik évében elhunyt Marosillyén.

Mikler Sámuel besztercebányai evangélikus lelkész életének 75-ik, egyházi szolgálatának 51-ik évében meghalt Besztercebányán.

— **Rendőri hírek.** Tűz. Tegnap este Schwarz Lajos és testvérei Baross-utca 75. számú házában, a padláson tűz támadt. Mielőtt nagyobb veszedelem támadhatott volna, a tüzet a VIII. kerületi tűzörség eloltotta. — **Baleset.** Svendula István máv. munkás ma reggel a józsefvárosi teherpályaudvaron tolatás közben két kocsi ütközésébe került. Életveszélyes zúzódásokat szenvedett. A Rökus-kórházban ápolják. — **Elgázolás.** Kovács János 34 éves napszámost tegnap este a városi villamos egyik kocsija a Salgótarjáni-uton elgázolta. Súlyos sebével a Rökus-kórházba vitték. — **Hirtelen halál a rendőrségen.** Faber Albert 64 éves pénzbeszedő, aki a Szénássy divatárkereskedőüzelnél volt alkalmazva, ma délelőtt a főkapitányság bejelentő hivatalában, miközben lakozni után tartakozódott, hirtelen rosszul lett és holtan esett össze. Szívszélhűdés ölte meg. Holttestét a bonczitani intézetbe vitték.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Fényképezés és téli sport. Ma már mélyen behatolt a köztudatba, hogy a tél szépségei semmivel sem szegényebbek a nyárnál, amhez járul még, hogy a tél hideg tiszta levegője edzőleg és erősítőleg hat. A téli sportok virágzóban vannak és szinte természetes, hogy a fényképezés is mindinkább ezzel a sporttal társul. Mindennemű érdekes sportképek felvételére, valamint minden más természeti szépségek és kelvés visszaemlékezések megörökítésére nagyon helyén való egy megbízható fényképezési készülék. De még karácsonyi ajándéknak is alkalmas egy ilyen készülék, mint amely nemcsak felnőtteknek, hanem az ifjúságnak hasznos és kellemes szórakozásokra nyújt bő alkalmat. Minden gyártmányú készülékekben és hozzávaló felszerelvényekben legmegbízhatóbb forrás az egész Ausztria és Magyarországon R. Lechner bécsi cég (Wien, I., Graben 31.), aki mindennemű szakkbavágo felvilágosítással és utmutatással készséggel szolgál a hozzá fordulónak.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x A közeledő karácsony alkalmával a pontos elkészíthetőség céljából kérjük partifogóinkat bennünket szíves megrendelésekkel mielőbb megbízni. Mai és társa es. és kir. udvari fényképezészek. Nagymező-utca 20.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Vigszínház. Kármán Imre, a Tatárjárás zeneszerzője pompás dallamu keringővel lepte meg Riza báróné személyesítőjét, Komlóssy Emmát. A gyönyörű hangu művésznő a Tatárjárás ma esti előadásán énekelte először a keringőt rendkívül nagy sikerrel. A közönség zajos tapsára háromszor kellett megismételnie. A művésznő többi énekszámát is természetesen hasonló siker kísérte.

(*) Burmester Willy. Klasszicizmus és rokokó-poézis, virtuositást megtagadó egyszerűség és kicsipkézett subtilitás: ez a Burmester hegedülése. Ehez a stílusban való kétféleséghez simult a programja is. Beethoven, Bruchot játszott és egy esomó apró muzsikális bijout; nagyon különböző stílussal, de sohasem önkénykedő és sohasem öntudatlanul. Sőt szinte azt lehetne mondani, hogy a nagy tudatossága zavar, hogy matematikával dolgozik és hogy nem tud föloldódni márványba vágott művészeté az átérés lázában. Hubermann nyers szenvedélye, Isaye féktelen forrósága hiányzik Burmester egyéniségéből, de talán több benne az artisztikum és a stílusbeli virtuozitás. Beethoven (f-moll szonáta) valóságos önkínzó egyszerűséggel játszott, a kifejezés formáiban félve került mindent, ami megronthatná a nemes, Beethoveni hangulatot, homályt boríthatna kristályos muzsikák tisztaságára. Csupa vonallal csinálta meg a szonáta architekturáját. A nagy virtuóz csak a Bruch-koncertben tört ki: szédítő harpegiókat, gyöngyözön lefutó passzázsokat valamí magától értetődő könnyűséggel hozott ki. És itt, a romantikánál, mintha fölengedett volna a hidegsége, zengő kantilénával szállottak a hangok a Stradiváriusból, éneklő, érzéki csillogású tónus ömlött szét a levegőben. Csak a tempóval bánt mostohan Burmester, — egyenetlenség nélkül játszott az első két tételt és csak a fináléban hozta ki a tétel végét, diadalmos ritmikáját. És aztán jöttek az apróságok. A burmesteri szenzációk. A biedermeier és a rokokó. A hegedű-koloraturák: hidegek, de káprázatosan csillogók. Érezbe öntött szobrok után porcellánmunkák. Brilliansul, izléssel, subtilisul csipkézte ki újra finom munkájukat Burmester. A publikum — nagyon sokan voltak — meghajolt, káprázott, tapsolt és ráadásokat követelt. A zongorakíséret Stefániai Imre kezében volt, aki a hegedűszámok között Chopint és Lisztet adott elő. Lisztet szépen, erőteljesen, Chopint barbár nyersséggel (az e-dúr nocturnet fördelto szét.)

(*) Az Operaházban holnap, szerdán a Fra Diavolo kerül színe a következő szereposztással: Szoyer — Zerlina, Ambrusné — Pannella, Hegedüs és Dalnoki — zsványok, Kertész — Lorenzo, Környei — Fra Diavolo, Noy B. — Matteo. A darabban előforduló balletet Nirschy Emilia táncolja. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszeghy K. főrendező. (Évi bérlet 141.) Csütörtökön Bánk bán kerül színe Krammer, Fodorán, Szemere, Szendrői, Pichler, Kárpát fellépésével. (Évi bérlet 142.) Frankenstein báró, a Rahab című opera zenéjének szerzője holnap Budapestre érkezik, hogy darabjának utolsó próbáin részt vegyen. Az újdonságot, minden más színpadot megelőzően, a magyar királyi Operaház mutatja be először.

(*) Magyar művész sikere Bécsben. Polonyi Elemér zongoraművész, a Nemzeti Zenede tanára, önálló zongoraestélyt rendezett tegnap Bécsben a Bösendorfer-teremben. A bécsi kényes izlésű közönség lelkesen ünnepelte egész este Polonyit, akinek terjedelmes műsora több számát, így a „La mer“ című saját szerzeményét is meg kellett ismételni, a hangverseny végén pedig számos ráadást követelt. A bécsi sajtó szintén nagy elismeréssel ír e hangversenyéről.

SALAMON JAKAB és Ta.
Budapest, V., Erzsébet-tér 5. **Telefon:** 73-96, 73-97, 116-19.

Salgótarjáni,
petrozsényi és porosz színet és légszuszgári pirszenet szoba-fűtési célokra, pirszenyári pirszenet központi fűtésre szállít

(*) **Találkozás.** Ez a magyar címe a Nemzeti Színházban pénteken bemutatásra kerülő újdonságnak, amely „La rancontre” cím alatt ez év június havában a Comédie Française-ban rendkívüli sikert aratott. Szerzője Pierre Berton. Magyarra dr. Váradi Antal fordította. Az újdonság szereposztása a következő: Adrien Serval — *Odry*, Renée Serval — *Lenkey Hedvig*, Camille de Lancay — *P. Márkus Emma*, Canuchet — *Mihályfi, Armand Vivien* — *Náday*, Raymond de Brévannes — *Kürthy*, szobaleány — *Kelemen Mari*, szolga — *Nárcis*. Az újdonság a héten még szombaton és vasárnap este is színpadra kerül.

(*) **Liliom.** A Vígyszínházban a jövő héten kerül bemutatásra Molnár Ferenc új színdarabja: „Liliom, egy csirkefogó élete és halála.” Az újdonság meglepetés lesz a közönség számára, mert szerző ezúttal a vidám alakok és derült helyzetek mellett komoly hangulatokat is visz a színpadra és helyenként megrendítő tragikum hangján szólal meg. *Hegedűs Gyula* adja a címszerepet, *Varsányi Irén* és *Harmat Hedvig* pedig pesti cselédeket játszanak. Holnap, szerdán, a Vígyszínházban a „Buridán szamarát” adják — huszonötödikször.

(*) **A Nemzeti Zenede választmánya** gróf Zichy Géza elnöke alatt tartott ülésében Faludy Károlyt, Danziger Antalt, az intézet volt növendékeit a hegedű-tanszak rendes tanáraivá választotta meg. Az intézet a tavaly végzett növendékek közül Deáky Flórá, Drumár Lászlót, Czeizner Gyulát, Gróf Endrét és Pessi Margitot segédtanárokká nevezte ki. Az intézet növendékeinek nagymérvű szaporodása folytán Kálmán Adolf, Kládivó Vilmos, Ferenczy Margit, Holzwarth Emilia, Polónyi Elemér, Bodó Alajos, özv. Tóth Lajosné, Aggházy Károly, Gábler Vilmos, Balogh Mária, g. Tessényi Margit, dr. Toldy László, Loschdorfer Mihály és Vierich Bernát rendes tanárokat pótlórák adásával bízták meg. Mérő Jolán rendes tanárnő amerikai hangverseny-tournera egy évi szabadságot kapott. A gróf Zichy Géza-féle ösztöndíjat Kálnia László gondokanövendék, a Bartay Ede-féle kettes ösztöndíjat Rappaport Ernő és Bán János zongoranövendékek, a Saxlehner-féle ösztöndíjat pedig Kolos Janka hegedűnövendék nyerték el.

(*) **Darwin-ünnepély.** A Természettudományi Társulat december 2-ikán délután 6 órakor, a Nemzeti Múzeum dísztermében ünnepélyt rendez *Darwin* Károly emlé kezete, a nagy tudósnek a „Fajok eredete” című korszakalkotó műve megjelenésének ötvenedik évfordulója alkalmából. — Ugyancsak mostanra esik Darwin születésének századik évfordulója is.

(*) **Az Akadémia Zenekar** második hangversenyén, amely december hó 13-án lesz, a klasszikus irodalmat Beethoven negyedik szimfóniája képviseli. A műsor program-zenei száma Berlioz „Benvenuto Cellini”-je. Újdonságként Szereminek nagy zenekarra írt „Ábránd”-ja kerül bemutatásra, Kemény Rezső tanár pedig zenekarral előadja Sinding A-dur hegedűversenyét. A hangversenyt Popper Dávid dirigálja. Jegyek a „Harmonia”-ban kaphatók.

(*) **Hangverseny a Műcsarnokban.** A téli tárlaton, a városligeti műcsarnokban esütörtökön ismét nagyszabású hangverseny lesz, amelyen Bachó István vezetésével a teljes honvédzenekar előadja kiváló zongoraművésznőnek: Márkus Lilinek briliáns keringőjét is, amelyvel a művésznő külföldön mindenütt igen nagy sikert aratott. A tárlat délután 5 órakor nyílik, a hangverseny fél 8 órakor kezdődik, s arra az 1 koronás pénztári jegyek kívül a tag- és a családtagjegyek is érvényesek.

(*) **Premier Nagy Endre kabaréjában.** Nagy Endre kabaréjában ma este mutatták be az új decemberi műsört, amelyet a közönség nagy tetszéssel fogadott. A tulajdonképeni kabaréműsört Drégely Gábor Maitresse című rövid bohózat előzte meg. A kabaré tagjainak új számai nagy tetszést keltettek. A második rész Csokonai kabaréja elragadtatta a közönséget. Nagy sikere volt a Kabaré a kültelken című ciklus, amelyben Medgyaszay Vilma, Bárony és Sajó váltak ki. Nagy Endre az aktuális napikérdésekről konferált szellemesen és különösen nagyon tetszetek az Ady-estről előadott mókái.

(*) **Hangversenyek.** Busoni Ferruccio holnap, esütörtökön tartja meg a Royalban egyetlen zongoraestélyét, amelynek műsorát részben következőben változtatta meg: Bach Chromatikusan ábránd és fuga, Busoni Ábránd Bach után, Bach-Busoni 2 Choral, Chopin I szonáta C-moll, Beethoven — Busoni Ecossaisus, Mozart — Busoni Giga, Bolero e Variazione, Paganini Busoni Introduzione e Capriccio, Liszt — Busoni Mephisto-keringő Liszt Polonaise c-dur.

Holnapután, pénteken, a bécsi Tonkünstler-orchester rendezi második filharmoniai bérlői hangversenyét Nedba! Oskar vtzényletével a Vigadóban. Az est műsora a következő változással lett véglegesítve: Schumann IV. Symfónia d-moll, Dvorak Scherzo capriccioso, Grieg Lyrikus Suite

(először) Beethoven 3-ik Leonora nyitány (köz-sívanatra).

Steiner Ferencz szász királyi kamaranékes kedden, december 14-én lép először a fővárosi közönség elé önálló dalestélyen. A fiatal művészről a legelőkelőbb külföldi lapok remek kritikákat írnak.

Az Orosz Trio szerdán, december 15-én rendezi első kamarastélyét a Royal-teremben valóban nagyszerű műsorral. A világhírű Trio tagjai Maurina Vera zongoraművésznő, Press Mihály hegedűművész és Press József gordonkaművészek, mint szólóistáknak is elsőrendű mesterek híre előzi meg első fellépésüket Budapesten. Busoni, a Tonkünstler orchester és az Orosz Trio hangversenyét Méry Béla rendezti.

hozasson tölem azonnal

8 napi próbára,

aki csusz, köszvény, ischias bántalmait ellen már mindent próbált eredménytelenül. Kapható havi részletfizetésre. Ismertető könyv ingyen és bérmentve. **Főretnér Aladár, Budapest, VII/22. Alsóerdősor 30. szám.**

FŐVÁROS.

(*) **Uj anyakönyvvezető.** A belügyminiszter Kállay Jenő tanácsjegyző nyugdíjazása folytán a IX—X. kerületi anyakönyvi hivatalnál megüresedett anyakönyvvezetői állásra, illetőleg a hivatal élére Antyk Antal tanácsjegyzőt nevezte ki.

(*) **A lipótvárosi gáztartó.** A gázgyári bizottság előtt ma volt az árlejtés a Lipótvárosban építendő gáztartóra. A nemzetközi pályázaton 12 ajánlat érkezett be, köztük 2 angol, 2 német, 1 osztrák és 7 magyar vállalatból. A legolcsóbb (magyar vállalat) 458.200 koronáért, a legdrágább 659.879 koronáért akarja a gáztartót megépíteni. A bizottság a szakközvegek véleménye után dönt még ez évben a munka kiadásáról.

(*) **A Dráva-utca villamos vasuti vonal.** A közgyűlés ez év áprilisában elhatározta, hogy a budapesti városi villamos vasut részvénytársaságnak a bemutatott tervet: alapján engedélyt ad arra, hogy az Újpesti-rakparti vonalát a Viktoria-malomtól a Dráva-utczán át a Váci-utig meghosszabbíthassa. A tervet csak annyiban módosította, hogy a Dráva-utczában a vasuti síneket az utca közepére helyeztette. A belügyminiszter tegnap leiratban értesítette a fővárost, hogy a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

(*) **Szabályrendelet a cselédszerzőkről.** A közgyűlés ez év februárjában módosította a cselédszerzőkről szóló szabályrendeletet, amelynek némely rendelkezését szigorította. Kimondotta különösen az engedély elnyeréséhez szükséges feltételekre nézve, hogy akik leánykereskedés és erőleltelen üzelnék miatt büntetve voltak, egyáltalában nem nyerhetnek cselédszerző engedélyt. Viszont enyhítette a régi szabályrendelet rendelkezését oly értelemben, hogy olyan egyének, akik nyereségvágyból elkövetett vétség vagy büntetés miatt büntetve voltak, büntetésük kitöltése után 5 esztendővel, ha erkölcsi viselkedésük ellen kifogás nem merült fel, újból kaphatnak cselédszerző engedélyt. A belügyminiszter a módosított szabályrendeletet jóváhagyta. A szabályrendelet intézkedik a szoptatók dajkákról is, akikre nézve kimondja, hogy csak úgy léphetnek szolgálatba, ha hatósági orvos vizsgálatának alávetették magukat és egészségeseknek találtattak.

EGYESÜLETEK.

(—) **Az Újságkiadó-tisztviselők Egyesületének** igazgatósága ma tartott ülésében egy munkaképtelen tagnak 600— korona évi segélyt szavazott meg. Az egyesület által nyújtott állandó jellegű segély ezzel az összeggel 3900.— koronát tesz ki. Az igazgatóság a lemondás által megüresedett igazgatósági helyre egyhangulag *Gulhard Tódort*, a Magyar Kiviteli és Csomagszállítási r.-t. hirlaposztályának főnökét választotta meg.*

(—) **A Kálvin-Szövetség** szociális szakosztálya a hó 25-én dr. Bernát István orsz. képviselő elnöklésével ülést tartott, amelyen a diakotthon, a Diakonissza-ügy, a házasságon kívül élő ügyében hozott fontos határozatokat. Az üdvözlő táviratok és a halotti koszorúk teltengése ellen akcióba kíván lépni, a vasárnapi munkaszünet és a keresztmák vasárnapi bezárása tárgyában pedig a fővárosban és a vidéken az egész társadalom bevonásával gyűléseket fog hirdetni. Az irodalmi szakosztály *Gonda Béla* min. tanácsos elnöklésével a beérkezett különféle művek megbírálására bírálókat kért fel és a többi között kiadja a genfi Kálvin-ünnepélyek illusztrált emlék-albumát.

(—) **Az Á. K. E. tea-délutánja.** Fővárosi rendkívüli érdeklődés mutatkozik az Általános Közjótékonyági Egyesület által holnap (szerdán) délután 5 órakor a Pesti Lloyd társaság dísztermében (V. ker., Mária Valéria-u. 12. sz.) rendezendő teadélután iránt. A változatos és érdekes program kimagasló pontja a művészi színvonalon álló hangverseny. A rendezés élén gróf *Csáky Albinné*, *Berzeviczy Albertné* és *Falky Zsigmond* lovag, az egyesület elnökei állanak, ami biztosíték arra nézve, hogy ezen a szezonnyitón fényes mulatságon meg fog jelenni az előkelő ur társaság. Belépőül szolgáló teautalvány ára 2 korona.

(—) **A Magyar Filozófiai Társaság** ma este hat órakor a Természettudományi Társaság dísztermében Medvezky Frigyes udv. tanácsos elnöklésével felolvasó ülést tartott. Az előadást a jelenlevő nagy közönség figyelemmel kísérte és nagy tapsal honorálta.

(—) **Az Általános Közjótékonyági Egyesület** délutáni teája. Az Általános Közjótékonyági Egyesület december 1-én, délután öt órakor, a Pesti Lloyd dísztermében (V. Mária Valéria-utca 12. sz.) jótékonycélu teaszert rendez. Gróf *Csáky Albinné* és gróf *Apponyi Albertné* elnöklésével a jótékonyágon kívül az a társadalmi cél is indítja a tea rendezésére, hogy a vezetésük alatt álló népszerű egyesület tagjait közelebb hozzák egymáshoz az emberbaráti tevékenységben. Fokozza az érdeklődést a *Maleczky Vilmos* által rendezendő hangverseny is. Eddig a következő művésznők ígérték meg közreműködésüket: *Szilágyiné Bár-dossy Ilona*, gróf *Kinskyne Palmay Ilka*, *Lászlóné Lenkey Hedvig*, *Komlóssy Emma*, *Chapmanné Révy Aurélie*, *Feld Irén*, *Hoorné Serény Sarolta* stb. Belépésre jogosító teautalvány ára 2 korona.

(—) **A F. M. K. E. központi igazgató-választmánya** december 6-án délután két órakor, Nyit-rán, a vármegyeház I. emeleti 21. számú kistermében évnegyedes gyűlést tart.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Szabadszabályhelyezés.** Aradról jelentik: Az itteni törvényszék váditanácsa Szántó Izidort, az Aradi Hitelbank igazgatóját szabadszabályra helyezte azzai az indokolással, hogy a vizsgálatot befejezték és Szántó már nem hiúthatja meg a nyomozást.

§ **Az elutasított kéro boszuja.** Ifju *Czibula Pál* káyai kerékgyártó beleszeretett özv. *Potrák Mihálynéba*, akinek házasságot is ígért. Az asszony azonban kikosarazta. Ifj. *Czibula Pál* efeletti elkeseredésében ez év július 12-én éjjel bezüregtetett özv. *Potrák Mihályné* ablakán. Az asszony azonban nem eresztette be. A visszautasítás annyira dühbe hozta *Czibulát*, hogy lármát csapva, azzal fenyegette meg az asszonyt, hogy rágyújtja a házat, ha be nem eresztii a lakásba. Az asszony erre félelmében kinyitotta az ajtót. Mikor *Czibula* bement a szobába, kést rántott s előbb az asszonyt szurkálta össze, azután pedig a segélyre siető ifju *Sándor Pált* szurta meg, még pedig oly szerencsétlenül, hogy ez nyomban meghalt. Halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt került ma ifju *Czibula Pál* a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa elé. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy ő jogos önvédelmében szurkálta össze ifju *Sándor Pált*, aki az asszonnyal együtt ráttámadt. A kihallgatott tanuk, elsősorban özv. *Potrák Mihályné* megzafolták a vádlott ezen vé-

dekezését. A kir. ügyész vádja után az esküdtek bűnösnek mondották ki ifjú Czibula Pált az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés bűntettében. Ezen marasztaló verdikt alapján a bíróság a vádlottat két évi és hat havi börtönrre ítélte, amelyből négy hónapot kitöltöttnek vett a bíróság az elszenvedett vizsgálat fogsággal. Az ítélet jogerős.

SPORT.

() A MAC. diszlakomája. A Magyar Athletikai Club december 1-én, szerdán tartandó diszlakomája a jelentkezők nagy számából ítélve, arányaival is méltó kerete lesz azon szép társadalmi ünnepnek, melyet hazánk legnagyobb sportegylete a székesfővárosi Vigadóban rendez. A MAC. ezen diszlakomája első sorban az alapítók emlékeztetésének szolgál, de ez évben még különös jelentőségre is jut az által is, hogy a sport terén kiváló sikert elért tagjainak érdemei is méltatást fognak nyerni. Közéletünk előkelőségei nagy számmal fognak megjelenni, ami bizonyítékát fogja nyújtani annak, hogy a MAC-nak a sport népszerűsítése érdekében kifejtett munkálkodása már a legfelsőbb körökben is termékeny talajra talált. A diszlakomai ünnepi szónokai a következők: ögróf Pallavicini György, dr. Mennyei László kuriai bíró, dr. Polónyi Dezső orsz. képviselő, dr. Gerenday György, a MAC. elnöke, dr. Baránszky Gyula. A lakoma a székesfővárosi Vigadó termeiben este nyolcz órákor kezdődik.

() A budaiak közgyűlése. A Budapesti (Budai) Tornaegylet folyó hó 20-án este 7 órákor tartotta Kollár Lajos elnöke alatt vagy 100 tag jelenlétében XXXV. évi rendes közgyűlését. A napirend folyamán a közgyűlés tudomásul veszi a választmány terjedelmes jelentését a lefolyt egyesületi évről, amely ugy sportbeli, mint társadalmi, valamint az egyesület működését irányító adminisztratív vezetési terén felmutatható, az elmúlt évnél sikeresebb eredményről számol be.

A napirend 2. pontját az alapszabályok módosítása képezte. Ez alkalommal a választmány egy nagyfontosságú javaslatot terjesztett a közgyűlés elé. A történeti adatok alapján ugyanis bebizonyítható, hogy a mostani egyesület anyar egyesülete és jogelődje, a Budai Torna-Egylet 1869-ben alakult, javasolja tehát az 1875. év helyett az 1869-et alakulási évnek elfogadni és ezt a pecsétben is kifejezésre juttatni.

Tudomásul veszi az 1908—9. évi pénztári kimutatást és vagyonmérleget, amely az egyesületi vagyont 262.469 K. és 10 filléres tiszta egyenlegben mutatja fel, beleértve 95.000 K. készpénzkészletet is, amely alapszabályszerűleg mint az egyesületi csarnokok építési, illetőleg kibővítési alapjaként gyümölcsözőleg helyeztetett el. Választás alá került még az 5 választmányi póttag, és az 5 felügyelő-bizottsági tag. A közgyűlés a kisorsolt 10 választmányi tagot újból megválasztotta, és pedig: dr. Andor Endre, dr. Lendl Alajos, dr. Fölsinger Ferencz, Gilibert Győző, Kádár Gusztáv, dr. Makucz Artur, Marsovszky Miklós, Nagy Géza, Paraszthy Pál és Takács József. Választmányi póttagokul: Bajor Károly, Eperjessy Dezső, Kneifel Antal, Schön Oskár, dr. Wein Dezső; felügyelő-bizottsági tagokul: Gruber Román, Hintz F. Viktor, dr. Melezer Elek, Mlinkó László, Seitel Jenő.

Az egyesület folyó hó 26-án tartotta alakuló választmányi ülését, amelyen a kisorsolás folytán megválasztott II. szakbizottsági titkári és az egyesület jegyzői tisztségekre Nagy Gézát és Gilibert Győzöt újból megválasztotta. Ezekután a 3 szakbizottság tagjait s az egyesületben életre hívott új intézménynek, a párbajbírósnak elnökeit: Kollár Lajos, Demény Károly, Wettstein Gyula, dr. Andor Endre, dr. Czölder János és Galambos Ede személyében, és 20 tagját, valamint az egyesület állandó személyügyi bizottságát Hoffeld Henrik, dr. Makucz Artur, dr. Schubert József, Straus Gyula és Gilibert Győző személyében választotta meg.

() Jég sport. A népligeti nagy jégpálya, ha a hideg nem vesztit erejéből, úgy már a legközelebbi napokban megnyílik. A pályán a 6-ik gyalogezred zenekara fog játszani esztörtökön, szombaton, vasár- és ünnepnapokon. A tanulmányosság az idén is részéül a 6 koronás idényjegy kedvezményében iskolai igazolvány felmutatása ellenében. A rendes idényjegyek 10 korona helyett december 15-ig kiváltva 8 koronában, a napijegyek 60 fillérben,

zenésnapokon 1 koronában vannak megállapítva. A korcsolyázás tanítása Petzke jégmester felügyelete alatt történik. A beiratások már javában folynak.

Nyiltter.

Erőtelven közzétették nem válla felelősséget a szerkesztőség.

Dr. Harmat Gyula

Tüdőbetegek Rendelőintézete Budapest, VII., Rákóczi-ut 82.

Tüdő-mellbajok: Tuberkulózis I. és II. stádiumban (vérköpés, tüdő csúshurub), kitűnő eredménnyel gyógyítanak szérum oltásokkal
INHALATORIUM. Rendelés d. e. 11—12-ig és d. n. 2—4-ig
(A betegek 70 százaléka teljesen gyógyul.)

Előkelő

kiterjedt összeköttetésekkel rendelkező banktitkár, osztályosjeggyel, bank- és bizományi-üzlet alapításhoz 15—20000 koronával társat keres. Szakértelem nem okvetlen kell. — Koczkázat nincs. — Levoleket

„Banküzlet“

jeligével a kiadóhivatal továbbít.

KÖZGAZDASÁG.

Az Osztrák Hitelintézet tőkeemelése. Az Osztrák Hitelintézet — amint értesülünk — a legközelebbi hetekben rendkívüli közgyűlésre fogja összehívni részvényeseit. Az ülés tárgya lesz: az igazgatóság javaslata a Hitelintézet tőkéjének felemelése ügyében. A tőkeemelés híre ma már a budapesti tőzsdén is elterjedt, ahol egyuttal azt is terjesztették, hogy a Hitelintézet a jövő évben a 30 koronás osztalékát felemeli 32 koronára, sőt nem lehetetlen, hogy 34 koronára. Ez okból a társaság a részvények árfolyamát 730 koronára szeretné feltenni, hogy azután az új részvényeket 700 koronával bocsáthassa ki. A tőzsdén ezekre a hírekre élénk vételkedv fejlődött ki a papírosokban, melyeknek árfolyama azután 672 koronára emelkedett.

Szegedi pénzüzetek tőkeemelése. A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár R.-T. elhatározta egymillió korona alaptőkéjének kétfélmillió koronára való felemelését. — A Szegedi Hitelbank 700.000 koronára emeli alaptőkéjét s legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta az új részvényeknek 220 koronán való kibocsátását. — A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank R.-T. közgyűlése pedig egyhangulag elfogadta az igazgatóság javaslatát, hogy a Magyar Általános Hitelbankkal kötött szerződést bontsák fel s az alaptőkét 900.000 koronáról 1.500.000 koronára felemeljék.

A tavaszi vásár részjegyei. Az a szerény kezdeményezés, amelylyel előtű négy esztendővel a Fővárosi Kereskedők Egyesülete megalapította a Tavaszi Vásár intézményét, immár olyan nagy súlyú közgazdasági tényezővé lett, amelylyel iparunk immár külföldön is hódított. Különösen az idén a vásár már olyan naggyá fejlődött, hogy egészséges továbbfejlesztése csak úgy lehetséges, hogyha a vásár állandó szervezetet nyer, mert a vásárra immár nemcsak a vidéki kereskedelem, hanem a balkáni kereskedelem Budapestre való irányításának és központosításának nagy feladata is vár. E nagyarányú tevékenység sikertés megoldására a Fővárosi Kereskedők Egyesülete már a vásár rendezését is szélesebb alapokra akarja fektetni s az összes közgazdasági körök aktív támogatását megnyerni. A szervezés munkájának első sikeres lépése az volt, hogy sikerült — mint már megirtuk — a vásár elnökségére Lányos Leó főrendiházi tagot megnyerni. A másik lépés az, ami éppen most van folyamatban, hogy a vásárhoz szükséges 50.000 korona forgatótőke megszerzésére a rendezőség 500 drb 100 koronás részjegyet bocsát

ki, melyet aztán a vásár fölőlegéből évről-évre visszafizetnének. A részjegyek az érdekelt gazdasági testületek által minden valószínűség szerint teljesen jegyeztetni fognak.

A hazai vasipar bajai. A hazai vasipar bajaira mutat rá az aradi kereskedelmi és iparkamara abban a terjedelmes memorandumban, amelyet a kereskedelmi miniszterhez intézett a napokban, kérve a bajok orvoslását. A memorandum szerint az osztrákok olcsóbban szállíthatják czikkeiket Magyarországon, mint maguk a magyar gyárosok. A vasárak díjszabásának az ügye tulajdonképpen visszanyulik a magyar és osztrák kormányok között létrejött 1907. évi egyezményig. Ekkor ugyanis a két kormány a vasárakra megszüntette azt a kedvezményt, hogy az 5000 kilogrammnál kisebb mennyiség az A), az 5—10.000 kilogramm a B), a teljes kocsiakománnyu áru pedig a C) teherárúosztály díjtételei szerint volt szállítható és 1908-tól pedig a II., A. és B. osztály díjtételeit alkalmazták. Hogy milyen megterhelést jelentett ez a változás, bizonyítja az, hogy 1907-ig 100 kilogramm vasárának 100 kilométerre való szállításáért az A) osztály szerint 79, a B) szerint 48, a C) osztály szerint 38 fillért kellett fizetni, míg 1908-tól kezdve 1910. január 1-ig ugyanilyen sorrendben 119, 79, 48 fillért, tehát az emelés 34, 39 és 20 százalék. Tudvalevő, hogy 1910. január 1-től a Máv. vonalain új, felemelt díjtételeket tartalmazó árudíjszabás fog életbelépni. Az új díjszabást csak a napokban küldte szét a kereskedelemügyi miniszter. Az aradi kamara nyomban felhasználta az alkalmat és felterjesztésében kimutatta, hogy azért a vasárúért, amelynek szállítási díja 1908. előtt 79, 48, 38 fillér volt, újévtől kezdve már 134, 88 és 57 fillért kell vaskereskedőknek fizetniük. Tehát két év alatt a vasárak szállítási díja csaknem a két év előttiéknél kétszeresére emelkedett. Ezért javasolja, hogy 1910. január 1-től ismét állítassék vissza a vas- és aczélárakra 1908-ig érvényben volt kedvezményes díjszabás, mert így a vas- és aczélárak 100 kg.-jáért 100 km. távolságra 5000 kg.-ig 88, tízezer kg.-ig 87 és teljes kocsiakománny esetén 43 fillér fizetnének, ami legalább némileg erősítené a magyar vaskereskedők versenyét Ausztriával szemben.

Külkereskedelmünk hanyatlása. Az 1909-ik esztendő emlékeztetés lesz közgazdasági életünkben. Az előző évek aránylag kedvező külkereskedelmi mérlegei után ugyanis az 1909-ik esztendő igen szomorú változást jelent, mert máris megállapítható az, hogy ebben az esztendőben igen nagy behozatali többlettel lesz dolgunk, amire szomorúan jellemző az, hogy még buzából is, amelyből pedig mindig kivitel többlettel volt, már eddig is kb. 12 millió koronányi behozatali többlettel van. A statisztikai hivatal ma közzétette az október havi külkereskedelmi statisztikai adatokat, amelyek szerint behozatalunk értéke az előző évi 1.307.7 millió koronával szemben ez év január—október havában 1.455.6 millió koronával s ebből 1.074.3 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk az 1908. év első tíz hónapjához képest 29 millió koronával emelkedett, értéke 1.296.5 millió korona volt, mely összeghez Ausztria 968.3 millió koronával járult. Az 1909. év első tíz hónapjában árumérlegünk összesen 159 millió, Ausztriával szemben pedig 105.9 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

Behozatalunkban legnagyobb értékűszeggyel a textilipar kész gyártmányai szerepelnek. Ez áruk behozatali értéke a folyó év első tíz hónapjában 422.4 millió koronát tett, mely összegben Ausztria 408.2 millió koronával részesedik. Pamut-szövetekből behozatalunk egymagában 183.3 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 113.6 millió koronát. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr és bőrárúkból: 75.2 millió korona (ebből 66.4 millió Ausztriából), vas- és vasárúkból 81.9 millió korona (ebből 70.1 millió Ausztriából). Kivételesen nagy összeggel, mintegy 65.4 millió koronával szerepel az 1909. év első tíz hónapjában a buza-behozatal értéke, ugy hogy a fontos exportcikkünk közül a behozatal már eddig is majdnem 12 millió koronával haladja meg a kivitel értékét. Legfontosabb kiviteli czikkeink ezuttal is a gabonaművek és a liszt. Az utóbbiból január—október havi kivitelünk 171.1 millió koronát tett (1908-ban 156.1 millió korona), amiből 159.4 millió korona értékű Ausztriába szállítottat. Buzaki-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatá valódi áldás gyomorhajosok-
nak és székeszúrulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az orvontott gyomrot
2—3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

vitelünk értéke 53.5 millió korona volt (az előző év első tíz hónapjában 74.9 millió), összes gabonaliszt-neműekből, hüvelyesekből 418.5 millió koronát tett a kivitel, 12.4 millióval haladva meg a múlt év első tíz hónapjának kiviteli értékét. A vágó- és igásállatok kivitele az előző év első tíz hónapjának eredményéhez képest emelkedett 201.3 millió koronáról 227.4 millió koronára. Sajnos, ugyanígy emelkedett a hus ára is. A fémek kivitele valamivel csökkent, dongakivitelünk az előző év első tíz hónapjának kiviteléhez képest 1.3, bárdolt és fűrészelt épület- és műfakivitelünk 4.6 nyers műfakivitelünk pedig 1.2 millió koronával volt kisebb.

Magyar támadás a magyar kivitel ellen. Megszoktuk már, hogy az üzleti világban idehaza gyakran a saját jól felfogott érdekeik ellen eszelekednek egyes pénzcsoporthoz csak azért, hogy riválisaiknak ártsanak. Az üzleti harcok ez elfajulásai, bár sajnálatosak, de idehaza legtöbbször mégsem olyan kártékonyak, hogy azokkal külön kellene foglalkozni. Legtöbbször még egyéni hiúság, vagy bosszúvágy is mozgatja ezeket a harcokat, amelyek a pénz küzdelmeiből alig küszöbölhetők ki. Amikor azonban az ilyen nyílt vagy titkos harcok kilépnek a magánérdekek keretéből s olyan területeket érintenek, amelyek már a közérdek szempontjából bírálandók el, mindenkinek mélyen el kell azokat ítélnie és minden lehető eszközzel meg kell akadályoznia. Különösen áll ez akkor, hogyha a harcot *külföldre* terelik át, mert ott egycsón közgazdasági hitelünket és jó hírnevünket rontja. Sajnos, ilyen esettel van dolgunk a szerb sószállítások körül éppen napjainkban is. Ismeretes ugyanis az, hogy még néhány évtizeddel ezelőtt is a magyar só egyeduralkodó volt az egész Balkánon. Lassanként azonban egyre erősebb versenyrel kellett megküzdenünk, sőt 1900-ban a fiatal Románia elűztte kezünkől a szerb sószállításokat is egy egész évtizedre. Most járt le ez a turnus és a szerb kincstár — mint már jelentettük — a só szállításokra nemzetközi pályázatot hirdetett. Szerbia ugyanis a só színtén monopolizálja, de ő maga sőt nem termel, sőt, szállítás útján szerzi be s nyereséggel adja el, ily módon adóztatván meg az egyenes adóktól huzódzó népet. Az 1910—20. évre kiírt sószállításra pályáztak Németország, Románia, Magyarország és Olaszország. Az első 3 komoly ajánlat között csak a különbséggel a magyar állam sósóvédőket képviselő Magyar Kereskedelmi Rt. ajánlata volt a legelősebb. Óriási meglepetés azonban egy teljesen ismeretlen és jelentéktelen szicíliai cég, a Porto Empedocle bánya, amelynek csak félmillió líra alaptőkéje van, az összes ajánlatoknál 20 százalékkal olcsóbb ajánlatot tett, sőt egycsón lehetetlen árat szabott akkor, mikor 2.60 koronáért ajánlotta bármely szerb állomásra azt a sót, amelynek csak Szalonikiból Belgrádba való szállítási díja 1.90 korona. Ehez azonban még a tengeri szállítás díja is járul. Nyilvánvaló, hogy itt egy teljesen irreális ajánlatról van szó, melynek felreismerhetetlen célja az, hogy a magyar ajánlatot minden áron elüsse a szállítástól. Eddig a dolog mégis rendben lenne, legföljebb ama számos külföldi támadás egyikét látnók benne, amelyet eléggé megszokhattunk már. Hanem szenzációssá lett az ügy akkor, mikor híre jött annak, hogy a szicíliai ajánlatot a belgrádi Andrejics et Co. bank cég képviseli, amely cég tudvalevőleg egyik nagy magyar bank szerbiai képviselete. Ezzel aztán a helyzet képe az lett, hogy egy magyar bank támadt nem egy részvénnytársaság ellen, hanem a magyar kincstár és a magyar közgazdaság ellen akkor, mikor meg akarja akadályozni a magyar sókivitel e nagyjelentőségű térhódítását. Ez a lépés pedig igen súlyos elbírálás alá esik, mert közérdeket sért és egycsón kihívja az összes illetékes tényezők ellenakozását. Remélhetőleg a kormány még idejében megakadályozza a merényletet s miután a szerb kormányban amugy is van hajlandóság arra, hogy a megbiz-

hatatlan szicíliaival szemben a magyar ajánlatot fogadja el, minden eszközt igénybevesz a sókivitelünk ellen irányított magyar támadás visszaverésére s a szerb előzékenységet egész közgazdasági életünk részére gyümöleszteti.

Az Iparegyesület ülése. Az Országos Iparegyesület igazgatósága ma délelőtt Matlekovics Sándor v. b. t. t. elnöklésével ülést tartott, amelyen Gelléri Mór igazgató jelentést tett arról, hogy Gerbeaud Emil magyarországi működésének 25 éves jubileuma alkalmából az egyesületnél 3000 koronás alapítványt tett, amelynek kamatai cukrásziparosoknak külföldi tanulmányutjára fordítanak. Az igazgatóság ez alkalomból Gerbeaud Emilnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Dr. Dózi Sámuel pénztáros és ügyész jelentést tett a vitássá vált Walsers-alapítvány kamatainak odaiteléről. Dr. Soltész Adolf titkár beszámolt az egyesületnek a június 5-i igazgatósági ülés óta kifejtett tevékenységéről, míg dr. Tonelli Sándor másodtitkár ismertette az egyesületnek boszniai akcióját és a Boszniába rendezett kirándulást. Gelléri Mór igazgató pedig a törökök látogatásáról és a látogatás viszonzásáról tett jelentést, melynek kapcsán felhatalmazták az egyesületet, hogy a többi szakegyesülettel karöltve egy Törökországba rendezendő kirándulás dolgában kezdeményező lépéseket tegyen. A titkár ismertette ezután az osztrák tarifareform ügyében megindított akcióit és jelentést tett az adótörvények életbeléptetésével kapcsolatosan tervezett intézkedésekről, majd Gelléri Mór igazgató javaslatára az igazgatóság kimondotta, hogy az egyesület a fővárosnál az iparfejlesztés ügyében 8 év előtt, az állandó kiállítás terület létesítése ügyében pedig 3 év előtt beadott emlékiratainak elintézését megsürgeti.

A Dunagőzhajózási Társaság és az osztrák kormány. Az osztrák kormány és a Dunagőzhajózási Társaság között most újból megkezdődtek a tárgyalások a végleges szerződés előkészítése érdekében. A végleges szerződésnek azonban akadályai vannak, mert egy a társaság, mint a kormány, más alapon óhajta megkötni a szerződést. A kormány a fix szubvenzió alapján áll, ellenben a Dunagőzhajózási Társaság azt kívánja, hogy az állam teljesen szabadon rendelkezhessek a társaság tarifáival, minek ellenében a részvényesek 80 százalékos jövedelmezését garantálja a részvényeseknek. A tárgyalások ilyformán előreláthatólag nem fognak az év végéig eredménnyel befejeződni s így valószínűleg a jövő évre provizórium lesz.

Az Ouge. a köztakról és vámokról. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya tegnap délután tartott ülésén tárgyalta a köztakról és vámokról szóló törvényjavaslat-tervezetét. Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő terjesztette a szakosztály elé a tervezet ügyében készített terjedelmes elaborátumát, melynek konkluziójaképp több javaslatot terjesztett az ülés elé. A szakosztály elhatározta, hogy a törvényjavaslat-tervezet megvitatására Sierbán János, gróf Apponyi Gyula, Jeszenszky Andor, dr. Zelbach László, László László tagokat küldi ki és a bizottság munkájában való részvételre felkéri Kovács Lajos és Maloticzky János miniszteri kiküldöttet is.

Harc a gyufamonopólium ellen. Mig nálunk a dohánygyárak sietnek üdvözölni a pénzügyi kormányt a gyufamonopólium tervezett életbeléptetésébe alkalmából, addig Ausztriában már megindult az érdekeltek szervezkedése a gyufamonopólium ellen. A prágai kereskedelmi és iparkamara ankétan foglalkozott a gyufamonopólium kérdésével és a javaslat ellen foglalt állást.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket jelent: Kovács György vegyeskereskedő, Lamaes; Venzianer Aranka cipőkereskedő, Liptószentmiklós; Spitzer Vilmos rőfőkereskedő, Zombor.

Nyugalmozott államtitkár — mint pénzügyi alapító. Megemlékeztünk már arról, hogy Szombathelyen egy a kereskedők érdekét szolgáló új takarékpénztár van alakulóban. A mozgalom élén, mint nekünk Szombathelyről írják, Szöll Ignác nyugalmozott államtitkár áll. Az új taka-

rékpenztár már legközelebb tartja alakuló közgyűlését.

Az új vasuti üzletszabályzat életbeléptetéséhez. A hivatalos lap mai száma közli az igazságügyminiszter rendeleteit az új vasuti üzletszabályzat életbeléptetésére tárgyában. Ez közli, hogy a m. kir. miniszterium 1909. évi november 11-én 5592—1909. M. E. szám alatt kelt rendeletével elrendelte, hogy a magyar szent korona országainak területén levő valamennyi közforgalmu vasuton 1910. évi január 1-étől kezdve az új üzletszabályzat lépjen életbe. Ez a rendelet a m. kir. miniszteriumnak 1909. évi november 11-én 5592—1909. M. E. szám alatt kelt a hozzá mellékelt üzletszabályzattal együtt a Budapesti Közlönyben 1909. évi november 13-ikán hirdettetett ki és a Magyarországi Rendeleték Tára 1909. évi folyamában is meg fog jelenni. Az igazságügyminiszter erről a kir. bíróságokat értesíti, hogy az 1892. évi december 12-én 45.790. I. M. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendeletet (Magyarországi Rendeleték Tára 1892. évi folyamán 226. sz.) az 1910. évi január 1-től kezdve a fenti rendelkezések szem előtt tartásával kell alkalmazni. Kiemeli, hogy az 1910. évi január 1-től kezdve az új üzletszabályzatnak azok a határozatait, amelyek a vasuti árufuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi október 14-én létrejött nemzetközi egyezménynek és az erre vonatkozó pótegyezményeknek (1892. XXV., 1901. XXV. és 1908. XLIV. toz.) rendelkezéseit az idézett nemzetközi egyezmény és pótegyezmények hatálya alá nem eső fuvarozási ügyletekre kiterjesztik, az idézett beczikkelyező törvények 2. szakasza értelmében akkor is alkalmazandók, ha azok a kereskedelmi törvény rendelkezéseitől eltérnek. Itt említjük továbbá, hogy az 1910. évi január hó 1-én életbe lépő vasuti üzletszabályzatnak az első átmeneti időben való kezelésével járó nehézségek csökkentése céljából Kossuth Ferenc kereskedelemügyi magy. kir. miniszter oly szöveg kiadását biztosította, mely az új vasuti üzleti szabályzat szövegét a jelenlegi üzletszabályzat megfelelő határozományaival párhuzamba állítva, szembetűnően feltünteti mindazon változásokat és újításokat, melyeket az új üzletszabályzat tartalmaz és rövid jegyzetekben a lényegesebb eltérések okát és célját is megvilágítja. Miután pedig a feltételeken szállítható tárgyakra vonatkozó határozományok (az új vasuti üzletszabályzathoz tartozó C. melléklet) elrendezése szintén gyökeres változások ment keresztül, ezen melléklet kezelését is azzal kívánja a szállító közönségnek megkönnyíteni, hogy a feltételeken szállítható tárgyakat oly betűrendbe szerzett táblázatos kimutatásban foglalja össze, mely az egyes cikkek szállítására vonatkozó összes szabályokat illetőleg minden további keresés nélkül azonnal eligazodást nyújt.

A pénzügyi kamatlábadoja. A pénzügyi nyok kedvező alakulása arra bírta a nagyobb pénzügyintézeteket, hogy 1910. január elsejétől a náluk betéti könyvekre és pénztárjegyekre elhelyezett összes betétek kamatai után járó tőkekamatadókat ezután sajátjukból fizetik. Ebből következők, hogy ettől az időponttól az eddig alkalmazott bruttó kamatláb helyett a betétek nettó kamatlábal fogják kamatozni. A pénzügyintézetek közül eddig a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár és az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár publikálta ebbeli elhatározását.

A Magyar Gazdaszövetség és a homestead. A Magyar Gazdaszövetség hosszabb ideig tartó tárgyalások és megvitatás után felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez s e felterjesztésében a családi otthonról szóló előadói tervezetthez vonatkozó észrevételeit adta elő. A felterjesztés kéri, mondja ki a törvényhozás, hogy a kisbirtokos birtokának egyrésze (amely vagy érték, vagy termékek szerint jelölendő ki) csekis olyan adósságokkal terhelhető, amelyek altruista alapon álló, állami ellenőrzésnek alávetett törlesztéses kölcsönöket nyújtó intézetektől erednek, vagy pedig olyanoktól, amelyek nem állnak ugyan állami ellenőrzés alatt, hanem a kölcsön formájára és kamatlábra nézve alkalmazkodnak azon utasításokhoz, melyet a hozandó törvény alapján a földmivelésügyi miniszter az igazságügyi miniszterrel egyetértve ez irányban kibocsátani fog. A felterjesztés indokolásának egyik

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, beléssel 55, Frakk, v. Ferencz József-öt. egészen selyembeléssel 55 frt.

legjobb
angolmértékű
csakis mérték
szerint, első
rangú kivitelben.

ZÉLINGER SAMU
angol készpénzrendszerű
uri szabótermében
IV. ker., Belváros,

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 46—59.

főerőssége az, hogy a javaslatot több előkelő külföldi szaktekinthelynek véleménye támogatja. Így pl. Charis Gide párisi egyetemi tanár, dr. Dade professzor és mások igen elismerő hangon nyilatkoztak a Magyar Gazdaszövetség javaslatáról.

Lóvásárlás a görög hadsereg részére. A görög hadsereg használatára az 1878-tól 1904-ig terjedő időben több mint tizezer lovat vásároltak Magyarországon a görög katonai szakközpontok a tett tapasztalatok alapján nagyon megbecsülik a magyar lovat. Mint értesülünk, a görög hadügyi kormány kiküldöttei ez évben is ezer darab katonalovat szándékoznak beszerezni Magyarországon és az e célra kiküldött bizottság már meg is érkezett Budapestre. Nagyon czélzerű volna, hogyha a mondott célra alkalmas lovak szállítással foglalkozni kívánók e bizottsággal közvetlenül érintkezésbe lépnének.

Felolvasó-est a Magyar Kereskedelmi Csarnokban. Dr. Schreyer Jakab, a Magyar Kereskedelmi Csarnok főtitkára december hónap 2-án, este félhét órakor „Reformeszmeák a csődjog terén” cím alatt előadást tart a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben. A Csarnok elnöksége tagok által bevezetett vendégeket szívesen lát.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, november 30.

A készarúpiacra ma is kifejezetten lanyha volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és igen rossz árakat ígértek, de még így sem volt kedvük vásárolni. Ezért aztán csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze alig 15 vagon buza kelt el a tegnapiaknál 10 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 28.30 korona volt 77 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 25.70 korona 75 kilós fejejmegyei úszkös buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs elhanyagolt, a többi változatlan. — Forgalmába kerül 500 q zab 15.05—15.80 koronás áron, egyéb semmi. A határidőpiacra a mai üzlet alacsonyabb amerikai jegyzésekre kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán elég élénk üzlet mellett hol szilárdult, hol pedig lanyhult kissé az irányzat, mi mellett az árfolyamok szűk keretben ingadoztak. Az áprilisi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton alul 27.64 koronán indult, 27.58-ig tovább gyöngült, aztán 27.74-ig javult, majd ismét 27.68-ig ment vissza és zárlatkor 27.72 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza négy fillérrel, az októberi buza nyolcz fillérrel, az áprilisi rozs két fillérrel, az áprilisi zab nyolcz fillérrel javult, a májusi tengeri változatlan maradt.

A készarúüzlet jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.45—27.95
"	76	—	80	28.65—29.5
"	77	28.—28.5	81	—
"	78	28.90—28.55	82	—
Fejejmegyei	75	—	79	28.35—27.75
"	76	—	80	28.55—29.05
"	77	27.85—28.25	81	—
"	78	28.05—28.55	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.3—28.70
"	76	—	80	2.65—2.95
"	77	27.5—28.30	81	—
"	78	28.10—28.55	82	—
Bánsági	75	—	79	28.45—28.80
"	76	—	80	2.65—28.55
"	77	28.—28.5	81	—
"	78	28.15—28.55	82	—
Bácskai	75	—	79	28.45—28.85
"	76	27.65—28.15	80	—
"	77	28.—28.35	81	—
"	78	28.15—28.55	82	—

Rozs I-rendű uj	—	19.50—19.70
" közepminőségű uj	—	19.30—19.40
Árpa takarmány I-rendű	—	14.5—14.60
" II-rendű	—	14.20—14.40
Zab I-rendű	—	15.70—16.80
" II-rendű	—	15.—16.—
Tengeri belföldi uj	—	14.70—14.80
Korpa	—	—
Köles	—	—

A készarúpiacra elhelt:

Buza: Fejejmegyei: 600 q 150 q 77.5 k 28.30 K, 250 q 75 k 25.70 K. úszkös.
Zab: 100 q 15.80 K, 200 q 15.10 K, 100 q 15.50 K, 100 q 15.05 K mind kp.

A határidőpiacra kötöttet:

Délelőtt:

Elforduló kötések (1000 kg.-kint) 1909-re:

Buza ápr. 27.64—27.62—27.68—27.74—27.68—
Buza májusra 27.70—27.22—27.18—27.28—
Buza októberre 23.40—23.42—23.38—23.44—23.36.
Rozs áprilisra 20.4—19.16—20.04—
Rozs októberre 17.62—17.66—
Tengeri májusra 13.38—13.40—13.38—
Zab áprilisra 15.10—15.14—15.10—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	27.72—27.74
Buza májusra	27.26—27.28
Buza októberre	23.48—23.50
Rozs áprilisra	20.04—20.08
Rozs októberre	17.66—17.68
Tengeri májusra	13.36—13.38
Zab áprilisra	15.12—15.14
Repeze augusztusra	26.80—27.—

Budapesti gabonaforgalom.

1909. november 28-tól 1909. november 29-ig.

	Érkezett		Elszállított	
	méter	mázsa	méter	mázsa
Buza	17513	—	—	—
Rozs	1230	4000	—	—
Árpa	3236	—	—	—
Zab	260	—	—	—
Tengeri	4990	500	—	—
Liszt	117	9143	—	—
Korpa	300	2240	—	—

Magyarnak Pécs!
Németnek Bécs!

**Nem tetszőért a pénz vissza!
Ne küldjük pénzüket külföldre!**

Igen finom uri gyűrű, tömör, angol kivitelben, két brilliánt és egy safírral... **80 kor.**

Igen finom angol uri gyűrű, két ragyogó brilliánt és egy rubinral... **80 kor.**

Igen finom, tömör, angol uri gyűrű, két ragyogó brilliánt és egy smaragdral... **80 kor.**

Három db együtt 225 kor.

Hazánk első és legnagyobb ékszer-, óra-, látszer- és iparművészeti tárgyak telepe

Schönwald Imre magyar óraszester, ékszergyáros és látszerész Pécs

Ki ezen lapra hivatkozik, megkapja nagy képes árjegyzék-met ingyen a bérmentve

Értéktőzsde.

A mai tőzsde gyengébb newyorki jegyzésre lanyha irányzattal indult meg, később azonban bécsi vásárlásokra javult a helyzet. A déli tőzsdén a vezető értékekben fokozódtak a vásárlások, mire az irányzat megszilárdult. Különösen a két hitelrészvényt vették, de a részvények ára nem javult. A helyi értékek piacán alig volt forgalom. Egy-két kötés volt a Hazai bank, az Athenaeum, a Magyar villamosági és a Városi villamos vasúti részvényekben, nagyjából változatlan árak mellett. A sorsjegyek közül a Konvertált jelzálog-sorsjegyek voltak forgalomban. A koronajáradék árfolyama ma 92.50 koronára visszaesett. Forga-

lomba került az alább felsorolt értékeken kívül: Hazai bank 293—292.75—293.25 koronán, Kereskedelmi r.-t. 648 kor., Hazai sorsjegy 110.50 kor., konvertált Jelzálogkötvény 133.75—133.50 koronán, Szanatóriumi sorsjegy 9.20 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 670—671—670.50, Magyar hitel 777.75—779—778.50, Oszták-magyar államv. 745.75—745.50, Leszámitóbank 495.75—496—495.50, Városi villamosvasút 309.50—310, Közüti vaspálya 602, Déli vasút 125 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Oszták hitel 670.25—670.50—670.75, Magyar hitel 778.50, Oszták-magyar államvasút 746, Leszámitóbank 496, Jelzálogbank 453.25, Rimamurányi 668.50, Városi villamosvasút 309, Közüti vaspálya 602 korona.

Díjbiztosítások oszták hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 6—8 korona, december hónap végére 22—24 korona.

Utótőzsde délután 4 órakor:

Oszták hitel 671.50, Magyar hitel 780, Államvasút 745.50, Leszámitó 496.25, Jelzálogb. 453.50, Rimamurányi 668.50, Városi vasút 310.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, november 30. (Saját tudósítónktól.)

A bel- és a külföldi tőzsdéről lanyha árfolyamokat jelentettek és ez a körülmény ellensúlyozta a hideg időjárás hatását. Itt az irányzat határozottan lanyha lett és belföldi buza 5—10, rozs 10 fillérrel hanyatlott, árpa, zab és tengeri nyugodt, sőt inkább kedvetlen irányzat mellett változatlan áron maradt. Az egész forgalom csöndes.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 14.95—15.30, bánáti 14.60—14.90, mosoni 14—14.50, tótfelvidéki 13.90—14.15, déliavasúti 14—14.40, marchfeldi 13.60—14, romániai 14.60—14.85, orosz 14.15—14.65.

Rozs: tótfelvidéki 10—10.20, csepeli 9.25—10.30, pestmegyei 10.10—10.25, déliavasúti 9.25—10.25, különféle magyar 9.95—10.10, oszták 9.95—10.25.

Árpa: morvaországi 3.10—9, marchfeldi 7.40—8, tótfelvidéki 7.10—10, közepdunai állomások 7—7.25, déliavasúti 7.25—8.40, északmagyarországi 6.80—7.90, tiszavidéki 6.80—7.20, maláta 7.45—7.70, takarmány 7.10—7.40.

Magyar tengeri 7.55—7.90, új 6.50—6.80. Cinq-quantin 8.50—9.

Magyar zab 7.80—8.45, válogatott 8.45—8.75, csehországi 7.55—7.85.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, november 30. A lanyha newyorki árjegyzések kedvezőtlen befolyással voltak az előtőzsde irányzatára, a spekuláció tartózkodóan viselkedett, azonban a vezető kulisszótételek csak mérsékelten hanyatlottak, mert a piac kedvezően ítélte meg a politikai helyzetet. A déli tőzsde megnyitásokor a forgalom nyugodt, a vezető árfolyamok alig változtak. Később némi javulás állott be, mert Berlin is szilárdabb irányzatot jelentett. Alpesi és prágai vasműértékek lényegesen emelkedtek.

11 órakor: Oszták hitel 670.50, Laenderbank 584, Államvasút 746, Déli vasút 125.50, Alpesi 730, Török sorsjegy 222, Skoda 335, Fegyvergyár 688.

1 óra 30 perczkor: Oszták hitel 670.50, Magyar hitel 778.50, Anglo 314, Bankverein 542, Földhitelintézet 1145, Laenderbank 498.25, Union 585.50, Magyar jelzálog 453, Államvasút 745.25, Déli vasút 125.25, Dunagőzhajózás 1050, Alpesi 731, Prágai vasúti 2630, Rimamurányi 669, Orosz járadék 101.55, Török sorsjegy 222, Fegyvergyár 688.

Bécs, nov. 30. (Magyar értékek zárlat.) 4 százalékos arany-járadék 113.15, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 13.25, Magyar hitelbank részvény 778.90, Magyar leszámitó és váltó részvény 496, Rimamurányi 667.90, Magyar czukoripar —, Adria h. j. z. részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.45, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 93.5, Magyar nyerm.-kötv. sorsjegy 215.—, Kassa-Oderbergi Vasútrészv. —, Magyar jelzálogbank 4.250, Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, nov. 30. (Oszták értékek zárlat.) 4.2 százalékos papír-járadék 95.15, 4 százalékos oszták arany-járadék 117.15, 1860-as sorsjegy 169.—, Oszták hitel-sorsjegy —, Angol-oszták bankrészvény 313.60, Bécsi Bankverein 5.290, Oszták magyar bank 1776.—, Déli vasút 125.25, Dunagőzhajózás-társ. 1040, Dohány részv. 370.—, Cs. k. arany (vert) 1137, Német bankv. 117.81, Oszt. Lloyd 542.— 4.2 száz ezüst jár. 95.—, 98.95, Oszt. korona járadék 95.15, 1864-es sorsj. —, Oszták hitelintézeti részvény 670, 5 Union-Bank 584.00

Szén, kokszt, téli fűtéshez
briket és antracit

a pontos szállítás érdekében későbbi határidőkre már most rendelendő.
Telefon: ^{detall:} 78—26.
66—27. { 164 interurban.

Radnay Károly
Budapest, Váci-körút 78. sz.
Sürgőnyczim: ANTRACIT Budapest.

Oszták Landerbank 497.85, Oszták-magyar államvasut 744.25, Elbavölgyi vasut...

Külföldi értéktözsde.

Berlin, (Zárlat) nov. 30. (Saját tudósítónktól) zárlathoz jegyeztetik: 4.2 százalékos papírráradék...

Frankfurt, (Zárlat) nov. 30. 4.2 száz.-os papírráradék... 4 százalékos osztrák aranyárjradék...

Hamburg, (Zárlat) nov. 30. 4.2 százalékos ezüst járadék 98.5, 1860. sorsjegy 172...

London, nov. 20. Angol consol 83.

Paris (Zárlat) nov. 30. 3 százalékos francia járadék 99.22, Osztr. aranyárjradék 100.75...

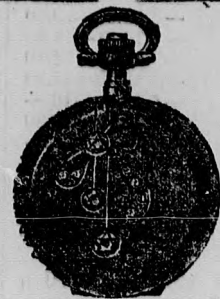
Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Kockázat nincs, nem tejszóért a pénz vissza.

Tartós és maradandó

Karácsonyi ajándékok.

Legszébb a dívatosabb kivitelű arany női remontoir óra... 32 K...

Schönwald Imre magyar órásmeser. ékszergyáros és látszerész

Üzleti tudósítások.

Budapesti szurómarhavasár.

November 30. Felhajtott 258 drb élő borju, (közte 18 rugott), 21 drb lélet borju, 3 drb növendékmarha.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közvagyonigazgatósága.) November 30-án. Előző napi eladottan maradvány 2331 drb sertés...

Bécsi sertésvásár.

November 30. A mai sertésvásárra 15566 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 6330 hizott és 8062 fiatal sertés.

Árak: elsőrendű 137-140 fillér; középhez 126-134; idős 118-126 fillér; könnyű 102-118 fillér...

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Dun, Tisza, M. Sziget, etc.), date (nov. 30, nov. 29), and values.

Finom

angol téli nadrág

mérték szerint készítve

26 koronától

feljebb. Elismert jó szabásban kiváságra

12 óra alatt

szállítunk.

Városi bundák és télikabátok nagy választékban.

DEUTSCH F. KÁROLY ÉS TÁRSA

férfi-szabók

IV., FERENCZIEK-TERE 2. SZ. A templommal szemben.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Large table with multiple columns: Allamadósság, Záloglevelek, Bankok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénz- és váltók. Includes sub-headers like 'Maj zárolt árfolyam' and 'Maj zárolt árfolyam'.

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogen!
Óvás: a Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell!

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában az utóbbi 24 óra alatt lényeges változás nem történt. A hőmérséklet északon a normális körül ingadozik, egyebütt 2-8 fokkal a normális alatt van, a maximum Czirkvenicán 12 C° és a minimum Botfalun 18 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Nyugan felől hőemelkedés várható elvételre némi csapadékkal.

(Sürgöny prog.: Nyugaton elvételre csapadék, enyhébb.)

Állomás	Legnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér- séklet	
						max.	min.
A.-Szlatina	67.7	1.9	SE	2	4	1	7
Ungvár	65.3	0.2	N	1	0	0	4
Késmárk	62.7	0.5	1	1	1	0	4
Losonc	0.1	0.0	1	0	0	0	5
Ogyalla	62.4	4.0	2	2	2	0	5
Budapest	6.0	3.8	0	0	0	0	7
Héreny	62.9	7.2	1	1	1	1	5
Keszthely	65.9	5.0	N	1	0	1	4
Pács	65.2	4.8	1	0	0	1	5
Zágráb	64.6	3.7	1	0	0	1	7
Fiume	63.4	2.7	N	3	1	11	11
Szeged	65.4	3.3	S	1	0	0	4
Temesvár	6.3	5.4	E	1	0	0	5
Nagyvárad	65.3	3.2	E	1	0	0	5
Kolozsvár	69.2	9.6	4	4	4	0	10
Nagyszombat	68.0	11.2	SE	4	0	0	11
Szatmár	1.8	2.0	2	0	0	0	2
Eger	4.2	1.0	SSE	1	0	0	2
Arvaváralja	2.8	2.0	N	2	0	1	3
Selm.-szabánya	3.0	1.1	NW	1	1	1	3
Komárom	2.5	2.0	NE	2	0	1	3
Magyar-Óvár	4.7	2.2	E	2	0	4	5
Sopron	1.4	2.0	S	2	0	7	4
Bécs	4.6	1.0	1	0	0	2	6
Cirkvenica	0.2	1.0	1	0	0	12	11
Debrecen	2.8	1.2	E	1	2	0	4
Kecskemét	4.5	0.0	0	0	0	0	5
Oroszáza	4.0	3.0	3	0	0	3	6
Arad	5.2	2.6	NE	2	0	3	7
Zsombolya	4.4	3.0	3	0	0	0	7
Versecz	6.4	1.0	NW	1	0	0	5
Orsova	4.6	1.0	NE	1	4	1	5

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 30. —

Kinevezések. A belügyminiszter Angermeier Alfréd számtanácsosi címmel és jelleggel felruházott I. osztályú számtisztet pénztári segédde, Mácha Ottokár II. osztályú számtisztet I. osztályú számtisztte, Popoviciu Lázár számjárulnokot II. osztályú számtisztte, Marczs Béla számgyakornokot számjárulnokká, dr. Pápa Arnold nyitramegyei kórházi orvosost a pozsonyi állami kórház orvosává;

az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Pollády Lajos ügyvédi írnok, ökörmezői lakost a somorjai kir. járásbíróshoz végrehajtóvá;

a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Krizsanics Géza díjtalan pénzügyi számgyakornokot, Krajner G. Imre nagybecskereki lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, a nagybecskereki, illetve antalfalvi járásokba a járási számvevői teendők ellátása körüli segédkezéssel való megbízatással;

a kereskedelemügyi miniszter az állami mértékhi-
tellestítő hivatalok személyzeti létszámában Kizler István vukovári pénzügyigazgatósági segédszolgát az ogulini állami mértékhi-
tellestítő hivatalhoz hivataloszállgá; a budapesti itelötábla elnöke dr. Tarnay László budapesti lakos ügyvédjelöltet a budapesti itelötábla területére díjas joggyakornokká;

a győri itelötábla elnöke dr. Csesznák Elemér ügyvédjelöltet és dr. Berta Jakab ügyvédjelöltet a győri itelötábla kerületébe díjas joggyakornokká;

a kassai itelötábla elnöke Lukács Zoltán jogfáador, kassai járásbírósi díjtalan joggyakornokot a kassai itelötábla kerületébe díjas joggyakornokká;

a beszercei pénzügyigazgatóság Fekete Ferenc székelyhídi adóhivatali díjtalan gyakornokot a naszói adóhivatalhoz díjas gyakornokká;

a beszercei törvényszék elnöke Felföldi Péter beszercei törvényszéki napidíjas hivataloszállgát az óradnai járásbíróshoz III. osztályú hivataloszállgá nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Zelig Kapel avasújvárosi lakos Mátyásra, Fülepp Gyula budapesti lakos Füllepre, kiskorú Rosenbaum Oszkár budapesti lakos Rozsnyaira, kiskorú Kremnicza Árpád pozsonyi lakos Romhányira, Persély Mária és Gyula felesüti lakosok Bakonyira, Schingel István mátraverebélyi lakos Gáspárra, kiskorú Fehérsinger Irma mosdósi lakos Szentére, Klein Mosche Áron czegelezi lakos Kisre, kiskorú Pollák Manó orosházi lakos Palágyira, Reichenberger István budapesti lakos, valamint Julianna, Erzsébet, István és Teréz nevű kiskorú gyermekei Révészre, Hrivnák János felheremploni lakos, valamint Rozália nevű kiskorú gyermekei Halmosra, Baumel Hugó budapesti lakos család névének Palotaira kért átváltatását megeegedte.

Pályázatok. A Magyar Kir. Államvasutak aradi üzemvezetésénél igazolványos altisztek részére kalauzi állás (előbb vonatfékező), 2 állomásfelügyelői állás, raktárnoki állás, 1 II. osztályú pályafelügyelői állás, szertárnoki állás, 1 II. osztályú hivataloszállgái állás, 2 II. osztályú állomásállgázo állás, 2 II. oszt.

tályú váltókezelői állás, II. osztályú lámpatisztói állás, vonatkezelői állás, 13 II. osztályú pályafelügyelői állásra január 15-ig; a szegedi állami gyermekmenhely-nél másodfokos állásra december 15-ig; az ungvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyi számgyakornoki állásra 14 nap alatt; a debreceni pénzügyigazgatóságnál pénzügyi szemlézői állásra 14 nap alatt; a segesvári pénzügyigazgatóságnál adóiszti állásra 2 hét alatt; Szásztyukoson postai ügynöki állásra december 24-ig; a losonci adóhivatalnál söhordári állásra január 15-ig; a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál adóiszti állásra 14 nap alatt; a trencsényi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári állásra 2 hét alatt; a zombori pénzügyigazgatóságnál vámbivatali segédtiszt állásra 14 nap alatt; a naszói járásbíróshoz albirói állásra 14 nap alatt lehet beadni a pályázatokat.

„EGYETERTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: **PAJOR MÁTYÁS.**

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Állományozók:	Főbb javallatok:
Finson-féle (vilámpa) fürdők szív- és véréredény-meszesedés ellen.	Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Elektromágneses gyógyítás	Ideggyengeségi állapotok. Almatlanság, Fejfájás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdések (Paralysis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idegfájdalmak, idegzsabák (Neuralgiák, ischiás).
Kék fenynyel való kezelés.	Gerincvelősróadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Véréredény-meszesedés, Köszvény és csuz, reuma, Izületi és csontbajok.
Villamos massage (Vibratio).	Székrekedés. Daganatok, Anyagcserebajok (Elhízó cukorbeteg, verszegénység) Bőrbajok. Bőrvizsketeg, Lupus.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Hajhullás, kopaszság, Sztrélenítés (mőknel az arcon).
Villamos vízfürdők.	Aranyeres esomók.
Szénsavas fürdők.	
- Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kiváratra prospektus

KÉT NYAKÉK.

— REGÉNY. —

Irta: **G. W. APPLETON.**

Ez volt az egész, amit mondani tudtak. Sir John helybenhagyta ezt a vallomást. A rendőrfőnök megköszönte az uraknak a felvilágosítást és éppen folytatni készült a kihallgatást, mikor sir Harry felbeszakított:

— Mindezek mellett azonban azt kívánjuk, hogy vizsgálják át a podgyászunkat.

— Természetesen, — hagyta helybe Jimmie Selhurst. És bár sir John tiltakozott ellene, az őhajításuknak elég tettek.

— Nos, Harry, — mondta Windwistle Hall leendő örököse egy pillanattal később, miután előírás szerint kifüstöltek és megkaptuk erről a hivatalos bizonylatot, azt hiszem bármely pillanatban elődaloghatunk innét.

— Ki hozott engem ide? — morgott dühösen a gárdista. — Látod, hova sülyedhet az ember, hidd el, hogy végtelenül örülök, ha az öreg, sárga téglasházat, Albany-streeten ismét megláthatom. És ha nem lenne szó —

— Darrelről?

— Igen.

— Es Kitty azaz lady Selburstról.

— Nos, igen.

— Látod? Ez tart itt mindkettőket.

Mondhatom neked, öreg ezimberám, nagyon rossz sejtelmek gyötörnek.

— Vigye el az ördög! Ne hidd, hogy erős kizárólag csak neked van engedélyed, nekem is rossz előérzeteim vannak. Menjünk újból be, és hallgassuk végig a kihallgatást.

De nagyon unalmasnak találták az egész

ték, azután a házvezetőnő került sorra, ki azon erősködött, hogy nézzék át az összes holmiját.

— Valóságos plagium, — sugta Jimmie, — attól tartok, hogy rossz példát mutattunk az előbb.

Most Francois a komornyik került sorra. Minden kérdésre csak a vállát vont. Sir John tudta meg a lopást, ez minden, amit bevallhat.

Sir John helybenhagyólag bólintott.

— Erre a fizkóra ügyelni fogok, — sugta Jimmie.

— Én is szemmel fogom tartani, — felelte Harry.

Azután a eselédesség többi része következett, egyszerre jöttek be mind. Unalmas dolog volt, mindenki ásított, kivéve a rendőrfőnököt és segédjeit. Kíváncsian várták a Scotland Yard kiküldöttjeit.

Ekkor kiderült, hogy a tanukihallgatásnál egy tanut kifelejtettek, még pedig Berkins udvarmestert. Mielőtt azonban felhívták volna, megszólalt egy csengő és mindjárt utána belépett Beale inspektor Scotland Jardból. Az ins, kit már utasítottak előzőleg, minden előzetes bejelentés nélkül bevezette őt.

Sir John esodálkozva nézett a belépőre. Már sokat hallott és olvasott a rendkívül okos detektivról, aki már annyi gonosztevőt tett ártalmatlanná és mintegy önmagától kérdezte, hogy ez a jovialis, kékszemű, piros arcu, hangos, jóízűen nevető férfi a félelmetes Beale-e?

Semmi kétség. A rendőrfőnök tiszteletteljesen üdvözölte és kült egy karszékbe.

— Röviden összefoglalva mi a tényállás ebben az ügyben? — kérdezte Beale.

— Ezalatt nem változtattak meg semmit a szobában?

— Semmit.

— Helyes, megnézzük a szobát.

Sir John felvezette a lopás színhelyére. Lady Selhurst lakosztálya nagy hálószoba volt, mely a terrazon nyílt, azután belül volt a budoár, nagy, hegyes esuesban végződő ablakkal, még egy öltözőszoba tartozott hozzá és előlött volt a komorna hálószobája. Tehát egy ugynevezett „elkülönített lakosztály“, de azért volt egy összekötő ajtaja, a hálószobából egy ajtó vezetett sir John hálószobájába, azonban mind a két szobából ajtó nyílt a külső folyosóra is, tehát a tolvaj ezeknek az ajtóknak egyikén surrant ki és vagy a nagy lépcsőn, ami valószínűtlen, vagy ami sokkal inkább lehetséges, a eselédlepcsőn szökött meg.

— Foglaljanak helyet, uraim, míg én kissé körülmézek, — szölt Beale. — Hm, — s felvett egy üres ékszerkötöt s kritikus szemmel vizsgálta: — hm! Ez nagyon gyors munka volt, sir John. — És önmagának így folytatta: igen, még pedig olyasvalaki csinálta, aki a házhoz tartozik. Ezt nem betörők tették, hanem alkalmi tolvajok, de gyorsak és ügyesek voltak, annyi bizonyos. Különös szerszámmal hasították végig ezeket a tokokat — hosszú penge, éleshegyű, egy kis kivájással, ami olyan, mint egy emelőrud, minden zárat felpattant, vagy pedig elvágja a bőrt, mint egy zsineget. A jelen esetben ugy vágta el. Hm! — ismételte újból; azután hirtelen elkialltotta magát: — Halló! — és hirtelen egy kis fehér tárgyra tette a lábát, ami a szőnyegen hevert.

— Szabad tudnom, sir John, vajjon a lady ó kegyelmessége —

— A szobájában van? Igen, itten mel-

lettünk van a nappali szoba. Be akar menni?

SZINHÁZAK.

Szerda, 1909. december hó 1-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

A botrány.

Szöveg: 4 felvonásban. Írta: Henry Batálie.

Személyek:

Maurice Féroul Oly
Arianezo Gy
Jeannette Garamszeghy
Parizs Mihályfi
A prelektus Hajdu
Graviere tengernagy Bartos
Gaston de Beriaux Rajnai
Raduel Bonis
A sofőr Turanszky
Gruz Horváth
Charlotte Féroul P. Márkus
A feleség S. Fay
Augeré V. Molnár
Pienquette Gyögyi
Mardandou K. Demjén

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A szűz.

Házassági komédia 5 képbán. Írták: Hatvany Lajos és Lengyel Menyhért.

Személyek:

Demeter Fülöp Rákai
A feleség Forrai Róza
Margit Nagy Teréz
Totth Emil Vándori
Kresz József Tózs
Erzsike a feleség Páthory G.
Eztihe Csatai Janka
Unokaöcsés Z. Molnár
Tóni bácsi Sárányi
A negyénéni Erdei Berta
Az öreg néni Bera Paula
A tavai nőkövér Tarnóky G.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Fra Diavolo

vagy: A terracini vendégfogadó.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegét írta: Scriba E. Fordította: Váradi Antal. Zenejét szerezte: Anber D.

Személyek:

Fra Diavolo Környey
Lord Cookbourne Kornai
Pamela Ambrusné
Loienzo Kertész
Matteo Ney B.
Zerlina M. Szeyer
(Hacomo) Hegedüs
Beppe Dainoki
Paraszt Karpát
Katona Juhász

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Buridán szamara.

Vígjáték, írta: Mers és Cahier.

Személyek:

Versannes Lucien Hegedüs
Boulians Georges Goth
Morange Fenyesi
Ado pha Tanay
Giraud Vendrei
Jean Bardi Odón
Michelle Kornai H.
Vivette Hegedüs Gy.
Chantal Fernande Hegedüs Gy.
Versannes Ode t) Abolovszky
Le Stecke barón Varga Anna
De Lignente Kész Rózi
Romariné Molnár A.
Louise Kúrti Sári

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Eredeti Mikulások Kertész Tódornál!

NAGY ENDRE CABARETJA MODERN SZINPAD

Telefon 93-16 Andrassy-ut 69.

Minden este **Csokonai-cabaret.** Lavotha zenekara. **Medgyaszay Vilma, Ferenzy Papp János, Szenirozta, Márk Lajos, Kabaret a külfölkön.** — Kossuth párt helyisége: keres (politikai sz. tit.) **A maitresse.** (bohózt.) **Tudok valami izét.** (Előadja: Pally Rózi.) **Uj magánzámok:** Felleppék: Nagy Endre, Medgyaszay, Ferenzy, Nemeth Juliska, Sajo, Palay Rózi, Huszar, Barsouy, Garas, Boldizsár, Papp J. Kezdet: 9 1/2 órákor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22
Minden este 8 órákor
a szenzációs műsor.
Deczemberi ajándékok:

A keztyűs boltban. Gyártás Dezső vend. g-jateka
Francia bohózat. uj műsorral.

Erika Quintett — Les Lebruns — Les Vallieres — Les 3 Vestales — Tango — Varjas Antal új műsorral.
Azon: **A trabukói harang** a legnépszerűbb budapesti műsor.
Zsur a legénylányokban, Solti Hermin és a többi ragyogó attrakció.

A téli kert tükörműben **ROYAL-CABARET.** Ének és táncelőadás. Keringő-verseny. — Czigányzene reggeli 5 óráig. Rendes helyárak. Elővételi díj (este 6 óráig) páholyoknak 5 kor., minden egyéb jegynek 1 korona.

Tokaji Bortermelők Társaság. - t. Tokaj

ajánlja zamatos, tisztán kezelt szamorodni- és aszú-borait, melyek állami felügyelet alatt állanak.

Ünnepi ajándékoknak alkalmas bérmentes postacsoport 2 drb. 0.7 lit. 1904. évi kiváló szamorodni bor 10 K
2 drb. 0.5 lit. 1904. évi 2 putt. édes aszú bor

Ünnepi ajándékoknak alkalmas hordócskák:
60 liter 1908. évi tokaji asztali bor — 54. — kor.
60 liter 1907. évi tokaji peccsenyebor — 66. —
60 liter 1904. évi tokaji szamorodni bor 81. —
60 liter 1901. évi tokaji szamorodni bor 126. —
30 liter 1904. évi tokaji 2 putt. aszúbor 120. —
30 liter 1901. évi tokaji 4 putt. aszúbor 150. —

Csomagolásért, ládaért és hordóért semmit sem számítunk fel. — A megrendelő vasuti allomásig bérmentve küldünk minden rendelést.
Árjegyzékkel készséggel szolgálunk.
Visszonteladók kedvezményben részesülnek.

Fényképészeti készülékek

Elismert kitűnő
Készülék vátele előtt ajánljuk a mi Tanácsadónk előadását (534 oldal, 623 képpel, ára K 1.80), melynek szerzője a szakkörökben legjobban ismert tudományos munkatársunk, Pálosy Albert, aki a Graben-er 30. sz. alatt levő detail-üzletünk vezetője és szívesen szolgál mindennemű szakértői tanácsokkal.

R. Lechner (Wilh. Müller)
ca. és kir. udvari fényképészeti gyár.
Fénykép. készülékek gyára. Fénykép. műterem. Wien, Graben 31.

FOGAK
8 koronától szájpádlás nélkül, gyökérlétesítés, fogmosás, aranykoronák és tartós fogtömések, fogszabás, érzéstelenítés. — Vidékek 12 óra alatt készíttetik. Régi hasznavehetetlen fogort hasznavehetővé alakítok.
Dr. Hegedüs Jakab fogorvos
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44. szám.
Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

ÖNBÉREKEL KIDOB

egy ócska zongorát vagy pianót és havonta 13 vagy 16 korona kölcsöníjját, végig pénzét kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET
havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb ércpancéltöltésű kereszteszúrós új zongorát vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezessé, nem kötelez tője bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolíd, liberális módon kapható kizárólagosan csak
„MUSICA“ részvény-társaság
(Gazgató: Sternberg Dezső.)
zongora eladási és kölcsönzési telephely.
Szafor töltés nélküli legtekélyesebb grammofo- és művelemezek főárusítása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zenekadémia közelében.)
Telefon 4-31.
Zongorák becsesítése, javítása, hangolása foglalkásában. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Sebők Zsigmond

Bajcsányi de Eadem és egyéb elbeszélések

Tizennégy novella, Sebők Zsigmond előkelő írói művészetének legújabb termése. A pusztuló régi magyar világ s az elpusztult nyomában fejlődő új világ jellemző képei, érdekes, vonzó történetek keretében, meleg humorral, közvetlenséggel, művészi stílusban elbeszelve.

Ára 4 korona.
Kiadja a Franklin-Társulat.
Kapható:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Cléo De Mérode

csak 15 napig, rendes helyárakkal:
a párisi nagy Opera világhírű táncosnője.
CHEW-THORN
a jelenkor legkiválóbb illuzionistája és az új különlegességek.
Az előadások kezdete 8 órákor.
Jegyelővétel: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig a nappali pénztárnál.
A téli kertben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzenekara hangversenyez

Alkalmas karácsonyi és újévi ajándékok.

Ridikül, pénz-, szivar-, cigaretta- és névjegy-tárca, necessair, iromappa és mindenféle finom bőr-disztiárak és utazási cikkek dus választékban kaphatók a készítőnél.
HELLER MÓR UTÓDA
Főüzlet:
Budapest, Károly-körút 3.
Belvárosi fiók: Lipótvárosi fiók:
Múzeum-körút 1. sz. Deák Ferencz-utca 16.

Surányi szalonczukorka és karácsonyfa-diszcukorka
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.,
utánvétel mellett bérmentve.
Finom friss teasütemény is kapható.
Surányi czukorkagyár
Nagy-Surány Nyitra megye.

Uj karácsonyi képes árjegyzékét ingyen és bérmentve

Kertész Tódor

Budapest, Kristóf-tér
már most küldi meg nagyra-becsült vidéki vedőinek és megrendelőinek azon célból és kérelemmel, hogy karácsonyi megrendeléseiket idejekorán kegyeskedjenek eszközölni, nehogy az utolsó napokban felhalmozódó tömeges megrendelések következtében, azok pontos elintézése halasztást szenvedjen.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1909. december hó 1-én.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Rébusz báró.
Operett 3 felvonásban, írta: Herczeg Ferencz Zenejét szerkesztette Huszka Jenő.

Személyek:
Rébusz báró Sziklay
Stopp Katicza Petrás S.
Miss Styrling Oriol F.
Diana de Polero Sogdi E.
Eskmé, úrnők Boiss
Péterfi Pál mérnök Raskó
Castel-Famine Szirmai
Tornado mester Kovács
A lejedelm Németh
A fejedelemasszony Erdei B.
Lolo Saari R.
Nini Gergely I.
Szarnysegéd Ligeti
Udvarmester Sárány

Kezdeté 1/8 órákor.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

URANIA SZINHÁZ.

Szegény gazdagok.

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

F. színház Sz. rena vonófélfellép-
tével

A fürdő szépe.

Reinhardt operettje a felvonás-
ban

Személyek:
Wolyanovszky Csapó
Nepomuk herceg Ferenczy
Bozsa F. Sziklai Sz.
Welkenhat Fekete
Miki báró Pálusky
Ranci gróf Szerdahelyi
Pepibus Déri
L. os kamarás B. ri B.

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Telefon 68-39.

Akossuth mauzoleum felavatása
A piemonti hegységekben.
Jót a rosszért. — A ragadós
csákó.

Én és a holdvilág
(kuplé. Előadja Aalbach) —
A megközelíthetetlen tölva.
— A gyógyv. erőtársaságja.
— Budapest látkepe.

A kaméliás hölgy
Az első előadás hétköznapokon
d. u. 6 órákor, vasár- és ünne-
napokon d. u. 8 órákor kezdődik

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám.
Telefon: 11-22. Telefon: 14-22.
Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Az előadás kezdete 1/8 órákor.

11 órákor! **MA!** Ujdonság!
„Seitensprünge“.
Böhözát egy vizsgyórintészhöz, írta: Hirschfeld Lajos.
Rendező: Trebitsch A.

Ezt megelőzi: 10 órákor!
A vékonynyaku ember

Böhözát. Írta: Neidhardt A. magyarosította Satyr.
Rendező: Rott Sándor.
Továbbá: Werner Teresi, Trebitsch, Springer és
Gerő új magánzámakait.

Jegyek kaphatók a Folies Caprice Révay-utca nappali pénz-
tárnál, d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig, „Lyra“ irodájában,
Andrássy-ut 15, valamint Sopronyi nagytársulatban Rákóczi
ut 1. 12 óra után az 1-6 emeleti CASINO DE PARIS-
ban a világ legelső ének- és táncz számkor fellépte.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

Terecz-körút 26. Telefon 52-38.

Minden este a kolosszális sikerű

novemberi műsor!

Vasárnap délután 4 órákor előadás a teljes esti
műsorral, 1 és 2 koronás helyárrakkal. — Jegyek
elővételi díj nélkül kaphatók.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 1/8 órákor. Ma és mindennap

Ujdonság Ujdonság
11 órákor! **A szerelmes kappan** 11 órákor!

Böhözát 1 felv. Írták: Glinger és Taussig, ford. és rendezte
Steinhardt.

9 órákor **Az anyajegy.** 9 órákor

Böhözát 1 felv. Írták: Glinger és Taussig, ford. és rendezte:
Steinhardt.

Steinhardt mint: repülő csendőr és Gyárlás.

Kitűnő attrakciók.

Jegyek: 10-11-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv.
Kontiné dohánykülönlegességi áruházaiban Andrássy-ut 29 —
Esti pénztárnyitás 7 órákor. Ünne- és vasárnap délután fél
4 órákor mersékeit helyárra előadás. Kitűnő francia konyha!
Előadás után a teljékertzen táncz- és cabaret. Belépő-díj nincs!

Játra Mulató

VII. ker., Király-u. 77.

A legkényesebb igényeknek is megfelelő legszenzá-
ciósabb ??? Taciano ??? IS. EIGRAD
műsor! JAQUES!!
a legjobb német humorista !! Cleo de Osterode!! A német
előadó művészet nagymestere. !! Bache Ideal!! Indiai
Pagol táncosnő 3 néger boys'sal. Roly Berte bravour éne-
kesnő. Ada Purette dan soubrette. Hedy Eilvano etoille
francaise. Mark Ein Pechvogel. Eredeti bo-
fery soubrette. hozata kato-
mai életből. Írta: Schmied Bertalan. Kezdeté 8 órákor.
Penzárnyitás 6 órákor. Telefon: 15-10.

Porosz kőszén
és légszusz-pirszén
(koks) első endü-
nőségben téli beraktározásra fuvarszámra is,
vidékre vaggonszámra jutányosan szállít:
ANGYAL IGNAC kőszénnagykereskedő
Budapest, VI., Nagymező-u. 49. Telefon 97-52.
Belföldi és külföldi szén mindennemű ipari cseleokra.

Magyarország legnagyobb cipőraktára

DÓCZI M.

Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.

tulhalmozott raktár miatt

kiárusít 50.000 pár
cipőt minden árban!

- Gyermekcipő:** Kor.
Lakk, szürke vagy perzsőszin-
ben, 20-25 számig . . . 2.-
- NŐI CIPŐ:** Kor.
Szines házicipők prémium . . . 3.-
Zergebőr fűzős vagy cugos . . . 7.-
Boxbőr . . . 8.-
Chevreaux . . . 10.-
Posztó bőrrel 7.50, oroszakkal 8.50
- FÉRFI CIPŐ:**
Amerikai cipők 10. , 12. , 14. ,
Borjubőrből fűzős vagy cugos . . . 8.-
Boxbőrből, cugos vagy fűzős . . . 9.-
Chevreaux fűzős vagy cugos . . . 10.-
Posztó bőrrel 8.50, oroszakkal 9.50
- FÉRFI CSIZMA:**
Tiszti-csizma boxbőrből . . . 25.-
Bagariabőrből, erős talppal . . . 20.-
Halínából, minőség szerint . . . 13.-
- Vidéki megrendelések a legfigyelmesebben eszközöltetnek.
20 koronától feljebb bérmentve.
Meg nem felelőt kicserélek.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Butor
készpénzért és részlete
3 szoba teljes berendezése 360 frtért,
mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba
állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-
től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen.
Album 50 fillér belyegben.
Nagy Imre lakberendezési vállalata
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

Minden szülőnek

örömet okoz,
azért a legszebb és legjobb
karácsonyi ajándék
egy művésziesen kidolgozott
gyermek-portrait
MAI és TÁRSÁ
es. és kir. udv. fényképezők műterméből
BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 20.
(a Fővárosi Országgal szemben.)
Állandó fényképkiallítás
Andrássy-ut 35. szám
a kapu-folyóban.

Fényes jövedelem
Magyar gyártmány.
nők és családok részére!
Eredeti Styria kötőgép.
Magyar Styria Kötőgépgyár
Budapest Iroda és elárusítóhely VI. ker.,
Csengeri-ut. 54/b. sz. Gyár: VII., Dongó-ut.
A legjobb és leghíresebb kötőgépek
s abadalma zott zárolással állítva. Teljes
tanítás ingyen. — Cégezető: Fogi Lajos.

Téli sport
Korcsolya
Szánkó
Rodli
Ski
Kertész Tódor
Budapest Kristóffér
Sportárjegyzék ingyen.

Heti műsor:

1909. december hó.	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Varszinház	Vigszinház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Város- ligeti Színház	Hangversenyek
2 Csütörtök	A harma ik	Bánk bán	Elnémuit harangok	Taifun	Jack, a senki	Rébusz báró	Szegény gazdagok	A fürdő szépe	Royal Bassoni Ernuccio
3 Péntek	Találkozás	Othello	—	Az ördög	A kuruzsló	Rébusz báró	Szegény gazdagok	A fürdő szépe	Vigadó Tonkún Her- Orchester
4 Szombat	Találkozás	Csavargó és Király- Jeány Rahab. Csodaváza.	A remény	Buridán számara	A k ruzsló	Rébusz báró	Az Urezagos szin- művészeti Akadémia nem tart előadást.	A fürdő szépe	Royal Marschalkó Róza
5 délután: Vasárnap este:	Cyano de Bergera Találkozás	Ranab. Csavargó és királyleány. Törpe- giantos.	—	A tanítónő Taifun	A császár katonái A kuruzsló	Jánossa Rébusz báró	—	A betyár királynő A fürdő szépe	Zenepalota Szimionikusok (Kun L.)

Acetylen-Lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak. Automobil, kézi, kocsi, kocsirúd, pózna, asztali, udvari, kerti, istálló,

Acetylen-Lámpák.

Bárdi József R.-t.

Budapest,
VI., Liszt Ferenc-tér 15.

a Palermó kávéház mellett,
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
Telefon 16-28. Telefon 16-28.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság

(Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság: **BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 1. szám.**

Legelőcsőbb díjak.

Az 1908-ik év végén a biztosítások összege **344 millió** koronát meghaladta.

A tartalékok összege: **102 millió 420,280 korona 80 fillér.**

Eddigi kifizetések: **85 millió 818,215 korona 10 fillér.**

Az intézet saját palotája:

Budapesten, Calvin-tér, Baross-u. 1., Üllői-ut 2-4 sz.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED NAGYARUHAZA

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 30.

HAZAI
GYÁRTMÁNY!

RÉZBUTORZAT

1055/2 sz.

Elsőrendű hazai gyártmány kiváló minőségű anyagból, vernirozva, úgy, hogy fenevezést nem igényel s elegendő, ha száraz, puha ruhával naponta áttörlik.

Agyak, éjjeli szekrények, mosdóasztalok és gyermekágyak jutányos árak mellett

csekély havi részletfizetés

ellenében szállítanak.

:: Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve ::

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czu-korka. 60 fillérért mindenütt kapható.

FOGAK

és fogsorokat szajpadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

műfog specialista

Budapest, VII., Baross-tér 20. l. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert kétféle vagyunk e házban. — Érkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159-63.

Heveny vagy idült

bujakór - bántalmak

úgy górvélykór, bőrbajok, rheuma, (izzag, fekélyek stb.) a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydaganat, rheumatizmus a száj, gége gyengvése, a gyanak, onos esis, tehetlenség és mindenféle szerzett vagy örökös bujakór bántalmak esetében, a legmerő zottebb minden gyógykezeléssel dacoló bet-gésből biztos és gyö-keres gyógyulást nyultanak.

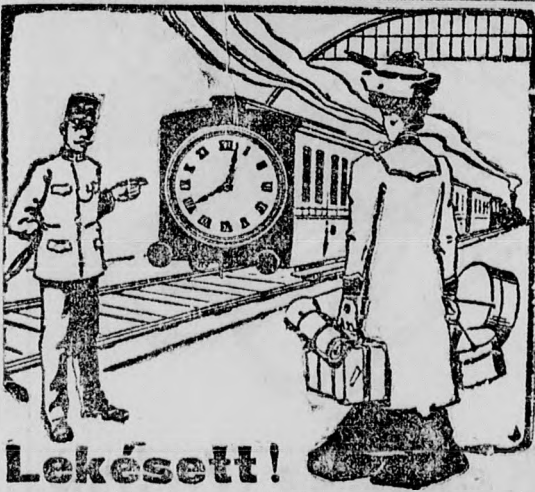
Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 40 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 62 darab tartalommal 11 - kor. Minta és prospectus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

Lekésétt!

mert minde jó órája, pedig megbízható, pontos járass órá

POLGÁR KÁLMÁN

műrészénél

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám

részletfizetésre

is vásárolhat szigorúan szabott áron

javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!

Magyar kócs árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

Eladunk karácsonyig!

Pesti Hazai Első Takarékpénztár sorsjegyet,

melynek évenként 3 huzása van 600.000, 300.000 korona stb. főnyereménnyel, darabonként

26 havi 5 kor.-ás részletre.

Napi árfolyama 114 korona.

Már az első részlet befizetése után kiadjuk a sorozat és számot feltüntető részletlevelet, mely azonnali játékjogot biztosít.

Általános Bank Részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 39. sz.

Most jelent meg az 1910. évre szóló

MAGYAR

KÖZIGAZGATÁSI
KALENDÁRIUM!

Hivatalok, intézetek, közigazgatási hatóságok és tisztviselők részére nélkülözhetetlen

ATHENAEUM MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI KALENDÁRIUMA AZ 1910. ÉVRE

XIX. ÉVFOLYAM.

Kivonat a tartalomról. Naptárész. Közhasználati rész. Budapesti kalauz. Tűzetes tájékoztató a fővárosban. Posta- és távirat-árszabály. A legújabb hivatalos adatok alapján teljesen átdolgozott és meg bővített és a nyomtatás napjára kiigazított Tiszti címár. O felsőre címe, kabinetirodaja, udvari hivatalok, zászlócsontok, festőszög, egyházak, forendház, képviselőház (teljes név- és lakásjegyzékek). Az összes minisztériumok teljes címara. Igazságügyi hivatalok. Ügyvédi kamarák a magyarországi, alsóausztriai és bécsi ügyvédek név- és lakásjegyzéke. Tanintézetek. Különböző szaktanácsok, bizottságok, múzeumok, képtárak. Vármegyék a közigazgatási járással. Szab. kir. városok, rend. tan. városok és nagyközségek teljes tisztikara. Budapesti orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek teljes név- és lakásjegyzéke. Tudományos, irodalmi és köznevelődési egyletek, közlekedési intézetek stb., stb.

Megjelent az ATHENAEUM részvénytársulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.) és tartós keménykötésben 2 koronáért megrendelhető úgy ott, mint minden könyvkereskedésben.

Tisztviselői kölcsön

tisztán 5³/₄—6¹/₄%-ra

állami, megyei, városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és református lelkészeknek.

Semmiféle előleges költség!

Családi házakat és építkezésre alkalmas telkeket ajánlunk, vételárát **lakbirelőjegyzésre** megszerezjük.

Nagy és kisbirtokosok kaphatnak 4 egy fél százalékos kölcsönt a birtokérték háromnegyed részéig. Telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv beküldendő. Díjmentes vilasz.

Tisztviselői és Jelzalog-Kölcsön Részv.-Társaság
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 22. szám.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakort (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férferőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerinezbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel. d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél után is biztos gyógyítók.

BUTOR

Varga Mihály és Társai

Magyar Butoripar Társaság

Alapított 1875. évben. Alapított 1875. évben.

Most: Kigyó-tér 4. sz. i. em.
A királyi bérpalota átellenében.

A legnagyobb választék kész divatos asztalos és kárpitos-butorból a legegyszerűbbtől a legfinomabbig mélyen leszállított árakban. A butor tartósságáért kezességet vállalunk. A legújabb árjegyzékünket 60 fillér ellen franco küldjük.

Gummi óvszerek

valódi francia különlegességek

12 drb. finom minőség kisebb	2.— K.
12 drb. nagyobb	2.40 "
„Neverrip” egész finom nyulékony 12 drb	5.— "
„Rekord” legfinomabb 12 drb.	6.— "
„Aida” a jelenkor legfinomabb és legbiztosabb óvszere	6 drb. 5.— K. 12 drb. 9.—
Mintagyűjtőny 12 drb. különféle	5.—
Amerika Capot (magfogó) rövid 12 drb. 4 és 5	5.—
Hálhólyag (nem ragasztott) 12 drb. 6 és 8	8.—
Suspensor (heretartó)	—60, —80, 1.— 1.50

Szátküldés a legnagyobb titoktartás mellett.

BIENENSTOK LIPÓT és FIA
Budapest, Károly-körút 28—30 sz.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-és MŰÖR IS-
üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 20 Ó O RAJZZAL INGYEN & DÉRMENTVE

Most jelent meg! Most jelent meg!

ALMANACH

az 1910. évre.

Szerkeszti Mikszáth Kálmán.

Tartalma:

Előszó: Mikszáth Kálmántól. — Szeretem az igazságot. Irta: Gárdonyi Géza. — A gyógyító halál. Irta: Biró Lajos. — Holdkelte előtt. Irta: Bárony István. — Nadia testőrei. Irta: Lőrinczy György. — Hosszu élet. Irta: Ambrus Zoltán. — Egy lord. Irta: Szini Gyula. — Fennona. Irta: Scossa Dezső. — A szögletben. Irta: Lovik Károly. — Az a bolond Zathurecky. Irta: Krudy Gyula. — A botlós. Irta: Móricz Zsigmond. — Az ezüst forint. Irta: Pekár Gyula. — Argyle vége. Irta: Farkas Pál. — A mester. Irta: Herczeg Ferencz. János mester és a felesége. Irta: Szomaházy István. — Melyik volt a bolond. Irta: Sas Ede. — A játszópajtás. Irta: Mikszáth Kálmán. — Utolsó az előző irjáról. Irta: Bródy Sándor.

Ára: disz-kötésben 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál Singer és Wolfner könyvkereskedésben, Budapesten, VI. Andrassy-ut 10. szám.

ÁGY és ÁGY BETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

részletfőrészítésre

is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

GYÁRÁBÓL
Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz.
Árjegyzéket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Ész- és vaságyak minden kivitelben.

Gyermekkoszák nagy választékban.

Betegtolókoszák.

Összeosztható vaságyak legjobb minőségben.

Modrony ágybetétek bármely nagyságban.

Reletták, Jaulonsinok és nádroletták minden méretben kaphatók.

Függönyös tocsilók minden méretben.

Neustein Fülöp

Cukrozott hashajtó labdacskái

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillát hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők: mentek minden alkalmas anyagból, az altsdi szer-
vek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden
hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s melléte oly
ártalmatlan, mint e pillát, a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott kül-
sejük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillát tartalmazó doboz 30 fillér, egy te-
keres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillát tartalmaz,
csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mel-
lett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk.
Kérjünk határozottan NEUSTEIN
FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak
ha minden doboz törvényileg bejegyzett védje-
gyűnkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT
LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” alá-
írással van ellátva. A keresk. törvényekileg
védett csomagolásunk aláírásunkkal vannak ellátva

NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz
szent gyógyszerész, Bécs, I. Plankong. s.
Kapható: Budapesten, Török J. gyógy-
szertára, Király-utca 13. és Andrassy-ut 28.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Káposztát, kemény, nagyfejűeket métermázsánként 10 korona...

Zöldbab, ezetbe savanyított paprika, egész és vagdalt...

Fajborekat lefejtve, kölesönördóban hektoliterenként 36 korona...

Csemegeezőző (Chasselas) postakosaraként K. 3.40...

Rizike gomba, gomba, hus-, főzelék-, gyümölcs-konzervek...

Csemegeezőzőt legnemesebb téli fajokban muskotálylallyal 5 kilót 4 korona...

Pótvizsgálatra, javítóra, póterretségire, bármilyen vizsgálatra előkészít...

Pénzelőleget, Telefon 149-60, Butorra zongorára varrógép kereskedelmi árukra...

Menthol-fogszippan erős bacillusölő képességűnél fogva a szájüreget szagtalanítja...

Vasbutor, Rézgy 35 ft, gyermekégy 11, összecusukható vasgy 5...

Vigyázzon ha meghűlt és vásároljon valódi Rethy-féle cukorkát 60 fillérért.

Amerikai porcellán poudert, Az eredeti doboz tetején „Yes” szócsekk áll...

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbírtokra, jövedelmező...

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Terezkörút 1/a.

Rekord hangversenyemelek legjobb a világon!

25 cm. mindkét oldalán bejárattal K. 3.-12 db vásárlásnál K. 2.50...

Zálogcédulákat veszek, Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket...

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással...

Kelemen Mór épület-bontó vállalkozó Budapest, Nador-u. 72-74.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola...

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet...

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre...

BUTOROK hálo-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá nriszoba, iroda berendezések...

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége...

Zálogcédulát, briliánsokat, aranyat, ezüstöt, ékszert és ruhákat veszek és eladok...

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából...

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet...

Réz és vasbutor a legelőnyösebb gyári árban, rézgy 30 ft. Gyermekekégy 10 ft...

Zálogcédulákat veszek, Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket...

60 fillért akár bélyegben is, ha küld az alatti címre, megkapja Tabori Róbertnek...

Egy igazi anya szellemi hagyatéka - című kis művét - Lengyel Ödön Bpest, VI., Andrássy-ut 27.

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziúr a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora...

KOSSUTH LAJOS ARCKÉPE berakott fából kidolgozva művészi kivitelben, elefantcsont mintával...

300K-értazonnal eladó Ezt a remek művet egy Ausztráliából visszatért magyar ember készítette...

Grammofon! 200 koronás, hatalmas, csodaerős hanggal 25 kor. ért eladó...

Tokaji hegyi bor (szamorodni) kiváló zamatos, 1908. évi ötliteres csomag 7 korona...

Neu Samu és Fia szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintezet VÁCZ. Gyárt: mindennemű fa- és vastalcskát...

Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161-27.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása hálo-, ebédlo-, szalon-, nriszoba és irodai teljes berendezések...

GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ez előtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

KWIZDA-FÉLE FLUID Kigyó-védleget. Turista-fluid. Rég bevált aromatikuss hűsítő hatású és inak és izmok erősítésére...

Mielőtt gramofont vásárol, kérje a világhírű THEROYAL becsülőgépek legújabb árjegyzékét...

LÁNG JAKAB és FIA gramofon-nyakkereskedő Budapest, József-körút 41. Pókuzleteink: VIII., Baross-ter 4. és Budán, II., Margit-körút 6.

Bauvet-Ladubay legjobb és legelőnyösebb francia poragyó. Vezérképviselőség: PRÁGA, Soukenicka 30.

Tankönyveket és Segédkönyveket vegyen Magyarország legrégebb és legnagyobb tankönyvkereskedésében...

LAMPEL R könyvkereskedése (Wodianer P. és Fia) részvénytársaság Budapest, VI., Andrássy-ut 21. Itt kapható az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban...

VALÓDI FRANKL GUMMIÉS HALHOLYAGOK Készülék 175, 23, 10 K-ig. Súly: legkisebb méretű K. STERYL GUMMIKÖLÖNLEGESEK csak vízben használható...